Licensed to post with payment at RMS, Hyd

UDBHAVA

Edited, Printed, Published and owned by **Dr. M. Madhava Vasu** and Printed at Saraswathi Printers, Plot No.1, 1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015. Telangana and Published at Plot No.1, 1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015, Telangana.
Editor : Dr. M. Madhava Vasu,
RNI No: 87195 (APTEL/2005/14638)
Phone: 040-27960130 - Mobile : +91 9848861801
email: madhavvasumanchiraju@gmail.com
www.udbhavamagazine.com

తెలంగాణ మహిళా కమిషన్ చైర్‌పర్సన్‌గా గద్వాల విజయలక్ష్మి

ఉద్భవ

www.udbhavamagazine.com

స్త్రీ మరియు పిల్లల సంక్షేమం / స్వేచ్ఛ / హక్కుల మాసపత్రిక

Volume : 20 Issue: 3 JUNE 2026 Pages: 72 Rs.10

జూన్ 12 బాలకార్మిక వ్యతిరేక దినోత్సవం

'పని'కి పోవద్దు.. పాఠశాలే ముద్దు

ఉద్భవ

స్త్రీ మరియు పిల్లల సంక్షేమం /
స్వేచ్ఛ / హక్కుల మాసపత్రిక

Regn. No. 87195 (APTEL/2005/14638)

Volume: 20 * Issue: 3 * June 2026 * Pages: 72 Rs.10

www.udbhavamagazine.com

Founder and Editor in Chief

Dr. M. Madhava Vasu

M.A., M.H.R., M.Phil (JMC), P.G.H.R., Ph.D., F.D.R. (Nalsar), B.P.R., DEE.

Advisors:

Sri M. Madhusudhan Reddy
Advocate

Sri P. Balreddy
Advocate

Sri S. Mohan Rao
Journalist

Kakinada Correspondent :
Sri D. Venugopal Rao

లోపలి పేజీల్లో...

- బాలలు 'బడి'కి.. పెద్దలు 'పని'కి.. 3
- 'వన్ కేస్ – వన్ డేటా' ప్రారంభం 14
- హంతకులకు ఆస్తులు దక్కవు 19
- పాఠశాలల్లో బాలికలకు ప్రత్యేక వసతులు ఉండాల్సిందే 23
- చిన్నారుల అదృశ్యం కేసులను 'కిడ్నాప్'గా దర్యాప్తు చేయండి 26
- తెలంగాణ మహిళా కమిషన్ చైర్ పర్సన్‌గా గద్వాల విజయలక్ష్మి 28
- బాలికపై అత్యాచార కేసు ప్రెస్‌మీట్‌లో తమిళనాడు పోలీసు అధికారుల వెకిలి నవ్వులు 53
- ఆర్జీ కర్ హత్యాచారం కేసులో ముగ్గురు ఐపీఎస్ అధికారుల సస్పెన్షన్ 56
- బెంగాల్ ఎన్నికల్లో ఆర్జీకర్ బాధితురాలి తల్లి ఘనవిజయం 63

UDBHAVA
Edited, Printed, Published and Owned by **Dr. M. Madhava Vasu**
Published at 1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015, Telangana, India. Phone: 040-27960130 - Mobile : +91 9848861801
email: madhavvasumanchiraju@gmail.com

UDBHAVA
Carries proudly the messages of society of all sections of people, especially women and children, downtrodden section of peoples rights and deprivation of any Human Rights to any section of people.

DISCLAIMER
The views, opinions and expressions in various ariticles, NGO and are those of Authors, Human Rights Watch, different news papers and PTI are their respective views and stature of UDBHAVA holds no responsibility.

ACKNOWLEDGEMENT OF THE SOURCE
The National Human Rights Commission news letters, State Human Rights Commission Reports, Mahila Commission reports, Articles of the News Papers, PTI reports, Monthly Magazines, Books and International Human Rights Watch, Andhra Pradesh and Telangana State Governments Schemes for Women and Children.

సంపాదకీయం

బాలలకు పని.. వికాసానికి హాని

బాల్యం అమూల్యం... తిరిగి రానిది... ఆటపాటలు, విద్యాభ్యాసం.. పాఠశాల స్నేహం – ఇవన్నీ జీవితకాల మధురక్షణాలు. అలాంటి బాల్యం చాలామంది చిన్నారుల పాలిట శాపంగా మారుతోంది. పేదరికం, కుటుంబ భారం, తల్లిదండ్రులకు అవగాహనా లోపం వంటి అనేకానేక కారణాలు బాలలు పనికి వెళ్లాల్సిన అనివార్య పరిస్థితుల్ని కల్పిస్తున్నాయి. చదువుకోవాలని ఉన్నా, ఉన్నతంగా ఎదగాలని కలలు కన్నా కుటుంబ పరిస్థితులు నిరంతరం అడ్డంకిగా మారుతున్నాయి. వ్యవసాయంతో పాటు ప్రమాదకరమైన పరిశ్రమల్లో శ్రమజీవులుగా జీవనం సాగిస్తున్న బాలల సంఖ్య లెక్కకు మించి ఉందనే చెప్పాలి. ప్రభుత్వ పథకాలు, కఠిన చట్టాలు ఎన్ని ఉన్నా పేదల జీవన స్థితిగతులు మారనంత కాలం బాలకార్మిక వ్యవస్థ రూపుమాపడం కష్టసాధ్యమే. అంతర్జాతీయ శ్రామిక సంస్థ తాజా గణాంకాల ప్రకారం ప్రపంచవ్యాప్తంగా 13.8 కోట్లమంది బాలకార్మికులు ఉండగా, అందులో ప్రమాదకరమైన పనుల్లో పనిచేసేవారి సంఖ్య 5.4 కోట్ల మంది. భారత్ విషయానికి వస్తే 43.5 లక్షలమంది బాలకార్మికులున్నారు. గతంతో పోలిస్తే ఈ సంఖ్య తగ్గినా అది నామమాత్రమే. బాలలకు సహజసిద్ధంగా సంక్రమించే హక్కులను సైతం వీరు కోల్పోవడం అత్యంత బాధాకరం. విద్య మీద ఆసక్తి లేకపోవడం, పాఠశాలకు సరిగా వెళ్లకపోవడం... చివరకు ఏదో ఒక పనిలో కుదురుకునేవారు మన కళ్లముందే కనపడుతుంటారు. అలాంటివారిని బడిబాట పట్టించడం అంత తేలికకాదు. వారిలో మార్పు తీసుకురావడానికి అటు తల్లిదండ్రులు, ఇటు ఉపాధ్యాయులు ఉమ్మడిగా ఎప్పటికప్పుడు సరికొత్త ప్రణాళికలు రూపొందించాలి. వారికి భవిష్యత్తుపై ఆశ కల్పించాలి. ఏదో ఒక పని చేస్తున్నారులే అని సరిపెట్టుకుంటే వారి మానసిక వికాసానికి అడ్డుకట్ట పడినట్టే. విద్యమీద, పాఠశాల మీద ఆసక్తి కలిగించి.. ఉజ్వల భవిష్యత్తుకు విద్య పునాది అనే భావన వారిలో కలిగించాలి. ఇది ఒకరోజులే జరిగే పని కాకపోయినా అటు ప్రభుత్వాలు, అధికారులు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు సమన్వయంతో కృషిచేస్తే కొంతైనా ఫలితం ఉంటుందనడంలో సందేహం లేదు.

‘పని’కి పోవద్దు.. పాఠశాలే ముద్దు

బాల కార్మిక వ్యవస్థకు రెడ్ కార్డ్

పిల్లలకు న్యాయం, పెద్దలకు గౌరవప్రదమైన పని

ప్రపంచవ్యాప్తంగా 13.8 కోట్ల మంది బాలకార్మికులు

ప్రమాదకరమైన పనుల్లో 5.4 కోట్లమంది

బాల కార్మిక వ్యతిరేక ప్రపంచ దినోత్సవం (జూన్ 12) బాల కార్మిక వ్యవస్థను అంతం చేసే ప్రయత్నాలను బలోపేతం చేయడానికి ప్రభుత్వాలు, యజమానుల మరియు కార్మిక సంఘాలు, వ్యాపారాలు, పౌర సమాజం, సంఘాలు మరియు వ్యక్తులను ఏకతాటిపైకి తీసుకువస్తుంది.

2026 ప్రపంచ దినోత్సవం ఒక కీలకమైన తరుణంలో వచ్చింది. మారకేశ్‌లో జరిగిన బాల కార్మిక నిర్మూలనపై ఆరవ ప్రపంచ సదస్సు, చర్యలను వేగవంతం చేయాల్సిన ఆవశ్యకతను మరియు వాగ్దానాలను నిర్దిష్ట ఫలితాలుగా మార్చాల్సిన ఆవశ్యకతను పునరుద్ఘాటించింది. బాల కార్మిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా మారకేశ్ ప్రపంచ కార్యాచరణ ప్రణాళిక, మూల కారణాలను పరిష్కరించి, ప్రతి బిడ్డ హక్కులను పరిరక్షించే సమగ్ర ప్రతిస్పందనల ద్వారా బాల కార్మిక వ్యవస్థను ఎదుర్కోవడానికి ఒక నిర్దిష్ట మార్గసూచిని మరియు సూచికలను అందిస్తుంది.

“బాల కార్మిక వ్యవస్థకు రెడ్ కార్డ్: పిల్లలకు న్యాయం, పెద్దలకు గౌరవప్రదమైన పని” అనే నినాదంతో, 2026 ప్రపంచ బాల కార్మిక వ్యతిరేక దినోత్సవ ప్రచారం, బాల కార్మిక వ్యవస్థను నివారించి, పిల్లలను దాని నుండి దూరం చేసే విధానాలపై పటిష్టమైన చర్యలకు పిలుపునిస్తోంది: నాణ్యమైన విద్య, సార్వత్రిక సామాజిక భద్రత, పెద్దలకు గౌరవప్రదమైన పని మరియు తగిన జీవనోపాధి, పటిష్టమైన చట్టాలు మరియు వాటి అమలు, మెరుగైన డేటా మరియు పర్యవేక్షణ వ్యవస్థలు, మరియు వ్యవసాయం మరియు సరఫరా గొలుసులలో బాధ్యతాయుతమైన చర్యలు.

ఈ చర్య అత్యవసరంగా అవసరం. పురోగతి సాధించినప్పటికీ, ప్రపంచవ్యాప్తంగా 13.8 కోట్ల మంది పిల్లలు ఇప్పటికీ బాల కార్మిక వ్యవస్థలో ఉన్నారు, వీరిలో దాదాపు 5.4 కోట్ల మంది ప్రమాదకరమైన పనులలో ఉన్నారు. ఈ సంఖ్యల వెనుక, సురక్షితంగా చదువుకోవాల్సిన, ఆడుకోవాల్సిన మరియు ఎదగాల్సిన పిల్లలు ఉన్నారు. అలాగే గౌరవప్రదమైన పని, తగిన జీవనోపాధి మరియు బలమైన రక్షణ అవసరమైన కుటుంబాలు కూడా ఉన్నాయి.

ఐఎల్ఓ మరియు యూనిసెఫ్ ఈరోజు విడుదల చేసిన కొత్త అంచనాల ప్రకారం, 2024లో దాదాపు 13.8 కోట్ల మంది పిల్లలు బాల కార్మిక వ్యవస్థలో నిమగ్నమయ్యారు. వీరిలో సుమారు 5.4 కోట్ల మంది పిల్లలు వారి ఆరోగ్యం, భద్రత లేదా అభివృద్ధికి హాని కలిగించే ప్రమాదకరమైన పనులలో ఉన్నారు. తాజా గణాంకాల ప్రకారం, 2016 మరియు 2020 మధ్య ఆందోళనకరంగా పెరిగిన బాల కార్మిక వ్యవస్థకు విరుద్ధంగా, 2020 నుండి బాల కార్మిక వ్యవస్థలో మొత్తం 2.2 కోట్ల మందికి పైగా తగ్గుదల నమోదైంది. ఈ సానుకూల ధోరణి ఉన్నప్పటికీ, 2025 నాటికి బాల కార్మిక వ్యవస్థను నిర్మూలించాలన్న తన లక్ష్యాన్ని ప్రపంచం ఇంకా చేరుకోలేకపోయింది. బాల కార్మిక వ్యతిరేక ప్రపంచ దినోత్సవానికి ఒక రోజు ముందు విడుదలైన, ‘బాల కార్మికులు: ప్రపంచ అంచనాలు 2024, పోకడలు మరియు ముందుకు సాగే మార్గం’ అనే నివేదిక, పురోగతి సాధించినప్పటికీ, లక్షలాది

మంది పిల్లలు ఇప్పటికీ నేర్చుకోవడానికి, ఆడుకోవడానికి మరియు కేవలం పిల్లలుగా ఉండే హక్కును కోల్పోతున్నారనే కఠోర వాస్తవాన్ని నొక్కి చెబుతోంది.

"మా నివేదికలోని అన్వేషణలు ఆశను అందిస్తున్నాయి మరియు పురోగతి సాధ్యమేనని చూపిస్తున్నాయి. పిల్లలు పాఠశాలలో ఉండాలి, పనిలో కాదు. తల్లిదండ్రులకు కూడా మద్దతు ఇవ్వాలి మరియు వారికి గౌరవప్రదమైన పని లభించేలా చూడాలి, తద్వారా వారు తమ పిల్లలు తరగతి గదులలో ఉండేలా చూసుకోగలరు, అంతేగానీ కుటుంబాన్ని పోషించడానికి మార్కెట్లలో వస్తువులు అమ్ముకోవడం లేదా కుటుంబ వ్యవసాయ క్షేత్రాలలో పనిచేయడం వంటివి చేయకుండా నిరోధించగలరు. కానీ మనం అజాగ్రత్తగా ఉండకూడదు, బాల కార్మిక వ్యవస్థను నిర్మూలించాలనే మన లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి ఇంకా చాలా దూరం ప్రయాణించాల్సి ఉంది," అని ఐఎల్ఓ డైరెక్టర్-జనరల్ గిల్బర్ట్ ఎఫ్. హౌంగ్‌బో అన్నారు.

గణాంకాల ప్రకారం, బాల కార్మికుల విషయంలో వ్యవసాయ రంగం అతిపెద్ద రంగంగా ఉంది, ఇది మొత్తం కేసులలో 61 శాతంగా ఉంది. ఆ తర్వాత గృహ పనులు, మార్కెట్లలో వస్తువుల అమ్మకం వంటి సేవల రంగం (27 శాతం), మరియు గనుల తవ్వకం, తయారీ రంగాలతో సహా పారిశ్రామిక రంగం (13 శాతం) ఉన్నాయి.

2020 నుండి ఆసియా మరియు పసిఫిక్ ప్రాంతం బాల కార్మికుల ప్రాబల్యంలో అత్యంత గణనీయమైన తగ్గింపును సాధించింది, ఇక్కడ బాల కార్మిక రేటు 5.6 శాతం నుండి 3.1 శాతానికి (49 మిలియన్ల నుండి 28 మిలియన్ల పిల్లలకు) తగ్గింది. లాటిన్ అమెరికా మరియు కరేబియన్ ప్రాంతం ప్రాబల్యంలో 8 శాతం సాపేక్ష తగ్గింపును మరియు మొత్తం సంఖ్యలలో 11 శాతం తగ్గుదలను సాధించిందని నివేదిక పేర్కొంది.

బాల కార్మిక వ్యవస్థలో ఉన్న మొత్తం పిల్లలలో దాదాపు మూడింట రెండు వంతుల మంది, అంటే సుమారు 87 మిలియన్ల మంది, ఉప-సహారా ఆఫ్రికాలోనే అత్యధిక భారాన్ని మోస్తున్నారు. ఈ ప్రాబల్యం 23.9 శాతం నుండి 21.5 శాతానికి తగ్గినప్పటికీ, జనాభా పెరుగుదల నేపథ్యంలో మొత్తం సంఖ్య స్థిరంగా ఉంది.

"బలవంతపు శ్రమలోకి నెట్టబడుతున్న పిల్లల సంఖ్యను తగ్గించడంలో ప్రపంచం గణనీయమైన పురోగతిని సాధించింది. అయినప్పటికీ, చాలా మంది పిల్లలు బ్రతకడం కోసం గనులలో, కర్మాగారాలలో లేదా పొలాలలో తరచుగా ప్రమాదకరమైన పనులు చేస్తూ కష్టపడుతూనే ఉన్నారు," అని యూనిసెఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ కేథరీన్ రస్సెల్ అన్నారు. "చట్టపరమైన రక్షణలు, విస్తరించిన సామాజిక భద్రత, ఉచిత, నాణ్యమైన విద్యలో పెట్టుబడి, మరియు పెద్దలకు గౌరవప్రదమైన ఉపాధి అవకాశాలను మెరుగుపరచడం ద్వారా బాల

కార్మిక వ్యవస్థను అంతం చేసే దిశగా పురోగతి సాధ్యమవుతుందని మాకు తెలుసు. ప్రపంచవ్యాప్త నిధుల కోతలు, కష్టపడి సాధించిన విజయాలను వెనక్కి నెట్టే ప్రమాదం ఉంది. పిల్లలు పని ప్రదేశాలలో కాకుండా, తరగతి గదులలో మరియు ఆట స్థలాలలో ఉండేలా చూసుకోవడానికి మనం తిరిగి కట్టుబడి ఉండాలి."

ఇటీవలి విజయాలను నిలబెట్టుకోవాలంటే, ప్రపంచవ్యాప్తంగా మరియు దేశీయంగా నిధులను నిరంతరంగా పెంచడం గతంలో కంటే ఇప్పుడు మరింత అవసరమని ఏజెన్సీలు హెచ్చరిస్తున్నాయి. విద్య, సామాజిక భద్రత మరియు జీవనోపాధులకు ఇచ్చే మద్దతులో కోతలు, ఇప్పటికే బలహీనంగా ఉన్న కుటుంబాలను మరింత అంచుకు నెట్టివేసి, వారిలో కొందరిని తమ పిల్లలను పనికి పంపేలా బలవంతం చేస్తాయి. అదే సమయంలో, డేటా సేకరణలో పెట్టుబడి తగ్గడం వల్ల ఈ సమస్యను గుర్తించి, పరిష్కరించడం మరింత కష్టతరం అవుతుంది.

బాల కార్మికత పిల్లల విద్యకు ఆటంకం కలిగిస్తుంది, వారి హక్కులను, భవిష్యత్ అవకాశాలను పరిమితం చేస్తుంది, మరియు వారిని శారీరక, మానసిక హాని ప్రమాదంలో పడేస్తుంది. ఇది పేదరికం మరియు నాణ్యమైన విద్య అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల కూడా సంభవిస్తుంది. ఇది కుటుంబాలను తమ పిల్లలను పనికి పంపేలా నెట్టివేస్తూ, తరతరాలుగా కొనసాగే వంచన చక్రాలను శాశ్వతం చేస్తుంది.

ప్రతి వయస్సులోనూ బాలికల కంటే బాలురే బాల కార్మిక వ్యవస్థలో చిక్కుకునే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంది, కానీ వారానికి 21 గంటలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సమయం చేసే వేతనం లేని ఇంటి పనులను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, ఈ లింగ వ్యత్యాసం తారుమారు అవుతుందని నివేదిక పేర్కొంది.

2000 సంవత్సరం నుండి బాల కార్మిక వ్యవస్థ 246 మిలియన్ల నుండి 138 మిలియన్లకు, అంటే దాదాపు సగానికి తగ్గింది. అయినప్పటికీ, ప్రస్తుత పురోగతి రేట్లు చాలా నెమ్మదిగా ఉన్నాయి మరియు 2025 నాటికి దీనిని ప్రపంచవ్యాప్తంగా నిర్మూలించాలనే లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడంలో ప్రపంచం వెనుకబడింది. రాబోయే ఐదేళ్లలో దీనిని అంతం చేయాలంటే, ప్రస్తుత పురోగతి రేట్లు 11 రెట్లు వేగంగా ఉండాలి.

ప్రగతిని వేగవంతం చేయడానికి, యూనిసెఫ్ మరియు ఐఎల్ఓ ప్రభుత్వాలను ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాయి:

కుటుంబాలు బాల కార్మిక వ్యవస్థను ఆశ్రయించకుండా ఉండేందుకు, సార్వత్రిక బాలల ప్రయోజనాలతో సహా, ముఖ్యంగా బలహీన కుటుంబాల కోసం సామాజిక రక్షణ వ్యవస్థలలో పెట్టుబడి పెట్టండి.

ప్రమాదంలో ఉన్న పిల్లలను, ముఖ్యంగా అత్యంత దారుణమైన బాల కార్మిక రూపాలను ఎదుర్కొంటున్న వారిని గుర్తించడానికి, నివారించడానికి మరియు స్పందించడానికి బాలల రక్షణ వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయాలి.

ముఖ్యంగా గ్రామీణ మరియు సంక్షోభ ప్రభావిత ప్రాంతాలలో, ప్రతి బిడ్డ చదువుకోగలిగేలా నాణ్యమైన విద్యను అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకురావాలి.

కార్మికులకు సంఘటితమై తమ ప్రయోజనాలను కాపాడుకునే హక్కులతో సహా, పెద్దలకు మరియు యువతకు గౌరవప్రదమైన ఉపాధిని కల్పించాలి.

దోపిడీని అంతం చేయడానికి మరియు సరఫరా గొలుసుల అంతటా పిల్లలను రక్షించడానికి చట్టాలను మరియు వ్యాపార జవాబుదారీతనాన్ని అమలు చేయండి.

బాల కార్మికులకు 'రెడ్ కార్డ్'

2000 సంవత్సరం నుండి గణనీయమైన పురోగతి సాధించి, బాల కార్మిక వ్యవస్థను దాదాపు సగానికి తగ్గించినప్పటికీ, సవాలు ఇంకా అపారంగానే ఉంది. ILO మరియు UNICEF వారి ' గ్లోబల్ ఎస్టిమేట్స్ ఆఫ్ చైల్డ్ లేబర్ 2024' ప్రకారం , ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇప్పటికీ 13.8 కోట్ల మంది పిల్లలు బాల కార్మికులుగా ఉన్నారు, వీరిలో దాదాపు 5.4 కోట్ల మంది ప్రమాదకరమైన పనులలో ఉన్నారు. "బాల కార్మిక వ్యవస్థకు రెడ్ కార్డ్" ప్రచారం, బాల కార్మిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి మరియు నిర్దిష్ట చర్యలకు పిలుపునివ్వడానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజలను సమీకరిస్తుంది. ఇది బాల కార్మిక వ్యవస్థను అంతం చేయాలనే ఒకే ఉమ్మడి లక్ష్యం చుట్టూ ప్రభుత్వాలు, యజమానుల మరియు కార్మికుల సంస్థలు, పౌర సమాజం, ప్రైవేట్ రంగం, మీడియా మరియు యువతను ఏకతాటిపైకి తెస్తుంది. ఈ ప్రచారానికి చెందిన ఎర్ర కార్డు ఈ ప్రపంచవ్యాప్త కార్యక్రమానికి ఏకీకృత చిహ్నంగా మారింది. ఉమ్మడి నిబద్ధతను ప్రదర్శించడానికి, సమర్థవంతమైన చర్యలు, సామాజిక రక్షణ మరియు నాణ్యమైన విద్య కోసం పిలుపును బలోపేతం చేయడానికి దీనిని అన్ని దేశాలలో, అన్ని రంగాలలో ఉపయోగిస్తున్నారు. మీరు ఒక వ్యక్తిగా గానీ, ఒక సంస్థగా గానీ పాల్గొనడం ద్వారా, ఈ సందేశాన్ని బలోపేతం చేయడానికి, అవగాహన పెంచడానికి, అలాగే పిల్లలను రక్షించడానికి మరియు కుటుంబాలకు మద్దతు ఇవ్వడానికి అవసరమైన విధానాలకు, పెట్టుబడులకు తోడ్పడటానికి సహాయపడగలరు.

ఫిబ్రవరి 11 నుండి 13 వరకు మారకేశ్‌లో జరిగిన బాల కార్మిక నిర్మూలనపై 6వ ప్రపంచ సదస్సుకు ముందుగా, 'బాల కార్మిక వ్యవస్థకు రెడ్ కార్డ్' ప్రచార కార్యక్రమం 2026 ఫిబ్రవరి 2న ప్రారంభించబడింది .

కొలిమిలో కాలి బూడిదవుతున్న బాల్యం

కళ్లెదుట కనిపిస్తున్నా పట్టించుకోని సమాజం

భారత్‌లో 43.5 లక్షలమంది బాలకార్మికులు

2026 సంవత్సరం ఆరంభం నాటికి, భారతదేశంలో బాల కార్మిక సమస్య ఒక ముఖ్యమైన భాగంగానే ఉంది. 5-14 సంవత్సరాల వయస్సు గల సుమారు 43.5 లక్షల మంది పిల్లలు పనిచేస్తున్నారు. అయితే, అసలు సంఖ్య ఇంతకంటే ఎక్కువగా ఉండవచ్చని, వీరు తరచుగా అసంఘటిత రంగాలలో కేంద్రీకృతమై ఉన్నారని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు . వ్యవసాయ, ఉత్పాదక (బాణసంచా, వస్త్ర పరిశ్రమ), మరియు సేవా రంగాలలో (గృహ కార్మికులు, రెస్టారెంట్లు) బాల కార్మిక వ్యవస్థ అత్యంత ప్రబలంగా ఉంది. 2026లో కీలక సమాచారం మరియు అన్వేషణలు.. 5-17 సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలలో సుమారు 4.4% మంది ఉద్యోగం చేస్తున్నారని అంచనా. జనాభా వివరాలు: బాల కార్మికులలో 70.6% మంది పురుషులు మరియు 29.4% మంది మహిళలు.వయస్సుల వారీగా విభజన: పని చేసే పిల్లలలో అత్యధికులు 15-17 సంవత్సరాల వయస్సు వారు (79.7%) కాగా, గణనీయమైన సంఖ్యలో 15.9% మంది 12-14 సంవత్సరాల వయస్సు వారు మరియు 4.4% మంది 5-11 సంవత్సరాల వయస్సు వారు ఉన్నారు. రంగాల వారీగా పంపిణీ: పని చేస్తున్న పిల్లలలో 30.8% మంది వ్యవసాయ రంగంలో, 23.7% మంది పారిశ్రామిక రంగంలో మరియు 45.5% మంది సేవా రంగాలలో ఉన్నారు. ప్రేరకాలు: బాల కార్మిక వ్యవస్థకు ప్రధాన కారణాలు కుటుంబ ఆర్థిక కార్యకలాపాలలో సహాయం చేయడం (35.9%), వృత్తి నేర్చుకోవడం (34.4%), మరియు ఇంటి ఆదాయానికి తోడ్పడటం (23.2%).ప్రాంతీయ ధోరణులు: ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహార్, రాజస్థాన్ మరియు మధ్యప్రదేశ్‌లలో అధిక ప్రాబల్యం నమోదైంది. మానవ అక్రమ రవాణాకు సంబంధం: మార్చి 2026 నాటి నివేదికలు, ముఖ్యంగా బీహార్, ఒడిశా మరియు రాజస్థాన్‌లలో, అక్రమ రవాణాకు గురైన పిల్లలను బాల కార్మికత్వంలోకి మరియు భిక్షాటనలోకి బలవంతంగా నెట్టడంపై ఆందోళనలు పెరుగుతున్నాయని సూచిస్తున్నాయి. చట్టపరమైన సందర్భం: బాల కార్మిక (నిషేధం మరియు నియంత్రణ) సవరణ చట్టం, 2016 ప్రకారం, 14 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న పిల్లలు ఏ వృత్తిలోనూ పనిచేయడం నిషేధించబడింది, అయితే కౌమారదశలో ఉన్నవారు (14-18 సంవత్సరాలు) ప్రమాదకరమైన వృత్తులలో పనిచేయకుండా పరిమితం చేయబడ్డారు. శాసనపరమైన చర్యలు ఉన్నప్పటికీ, పాఠశాలల మూసివేత, ఆర్థిక అంతరాయాలు మరియు పేదరికం వంటివి పిల్లలను శ్రామిక శక్తిలోకి నెడుతూనే ఉన్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాలతో పోలిస్తే గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో బాల కార్మికుల ప్రాబల్యం దాదాపు మూడు రెట్లు అధికంగా ఉంది.

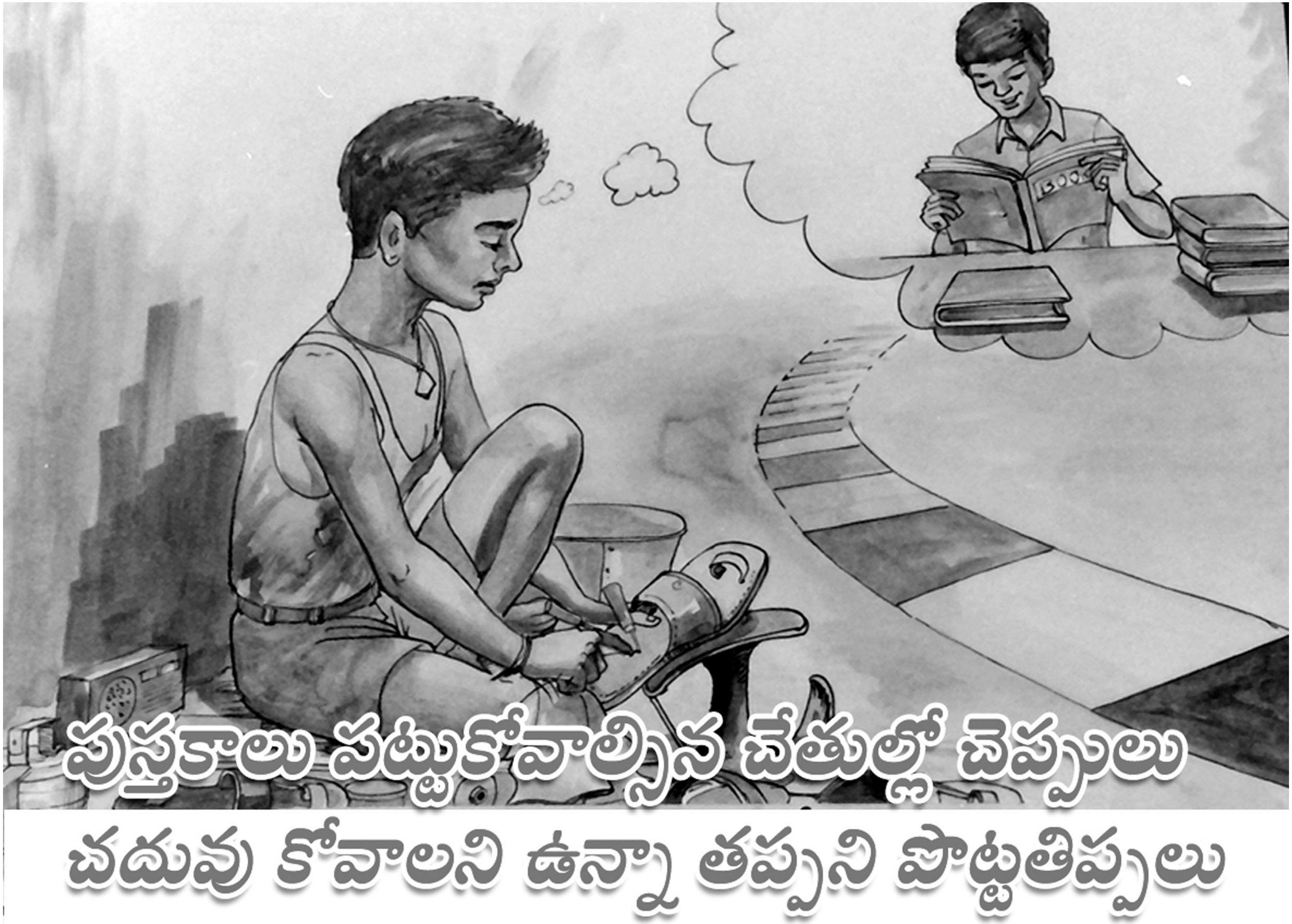
పుస్తకాలు పట్టుకోవాల్సిన చేతుల్లో చెప్పులు
చదువు కోవాలని ఉన్నా తప్పని పొట్టతిప్పలు

అత్యంత సంపన్న దేశాలలోనూ

ఆర్థిక అసమానతలే పిల్లల సంక్షేమానికి హాని

- యూనిసెఫ్ నివేదిక -

అత్యధిక అసమానతలు ఉన్న దేశాలలో నివసించే పిల్లలు, అత్యంత సమానత్వం ఉన్న దేశాలలో నివసించే పిల్లల కంటే 1.7 రెట్లు ఎక్కువగా అధిక బరువుతో ఉండే అవకాశం ఉంది. సంపన్న దేశాల్లోని ఆర్థిక అసమానతలు పిల్లలలో అధ్వాన్నమైన శారీరక ఆరోగ్యం మరియు పేలవమైన విద్యా ఫలితాలకు దారితీస్తున్నాయని, యూనిసెఫ్ ఆఫీస్ ఆఫ్ స్ట్రాటజీ అండ్ ఎవిడెన్స్ - ఇన్నోసెంటి ఈ రోజు ప్రచురించిన ఒక విశ్లేషణ ప్రకారం వెల్లడైంది.

అసమాన అవకాశాలు - పిల్లలు మరియు ఆర్థిక అసమానత అనేది 44 OECD మరియు అధిక-ఆదాయ దేశాలలో ఆర్థిక అసమానతలకు మరియు పిల్లల శ్రేయస్సుకు మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని పరిశీలిస్తుంది. ఈ దేశాలలో చాలా వరకు, ఆదాయ అసమానత మరియు బాలల పేదరికం రేట్లు మొండిగా అధికంగానే ఉన్నాయని ఇది కనుగొంది. దేశాలవ్యాప్తంగా సగటున, అత్యధిక ఆదాయం పొందుతున్న 20 శాతం కుటుంబాలు, అత్యల్ప ఆదాయం పొందుతున్న 20 శాతం కుటుంబాల కంటే ఐదు రెట్లకు పైగా ఎక్కువ సంపాదిస్తున్నాయి. అదే సమయంలో, దేశాలవ్యాప్తంగా సగటున, దాదాపు ప్రతి ఐదుగురు పిల్లలలో ఒకరు ఆదాయ పేదరికంలో జీవిస్తున్నారు, అంటే వారి ప్రాథమిక అవసరాలు తీరకపోవచ్చు.

“అసమానత పిల్లలు నేర్చుకునే విధానం, వారు తినే ఆహారం, మరియు జీవితం పట్ల వారి భావనలపై తీవ్రంగా ప్రభావం చూపుతుంది,” అని యూనిసెఫ్ ఇన్నోసెంటి డైరెక్టర్, బో విక్టర్ నైలండ్ అన్నారు. “అసమానత యొక్క అత్యంత తీవ్రమైన ప్రభావాలను పరిమితం చేయడానికి, అత్యంత వెనుకబడిన వర్గాలలోని పిల్లల ఆరోగ్యం, పోషణ మరియు విద్యపై మనం తక్షణమే మరింత పెట్టుబడి పెట్టాలి.”

నివేదిక ప్రకారం, అధిక స్థాయి ఆర్థిక అసమానతలకు, పిల్లల ఆరోగ్యానికి మధ్య స్పష్టమైన సంబంధం ఉంది. అత్యంత అసమానతలున్న దేశాలలో పెరిగే పిల్లలు, అత్యంత సమానత్వం ఉన్న దేశాలలో పెరిగే పిల్లలతో పోలిస్తే 1.7 రెట్లు ఎక్కువగా అధిక బరువుతో ఉండే అవకాశం ఉంది. దీనికి కారణం నాణ్యత లేని ఆహారం తీసుకోవడం, భోజనం మానేయడం కావచ్చు.

యూరోపియన్ యూనియన్ దేశాల నుండి సేకరించిన డేటాను ప్రముఖంగా చూపుతూ, అత్యధిక ఆదాయం పొందుతున్న వారిలో అట్టడుగు ఐదవ వంతు కుటుంబాలలోని పిల్లలలో కేవలం 58 శాతం మంది మాత్రమే చాలా మంచి ఆరోగ్యంతో ఉన్నారని, అదే అత్యధిక ఆదాయం పొందుతున్న ఐదవ వంతు కుటుంబాలలోని పిల్లలలో ఈ శాతం 73గా ఉందని కూడా ఈ నివేదిక పేర్కొంది.

ఈ నివేదిక ఆర్థిక అసమానతకు, విద్యా పనితీరుకు మధ్య సంబంధాన్ని చూపుతోంది. ధనిక, పేదల మధ్య అంతరాలు ఎక్కువగా ఉన్న దేశాలలో విద్యా పరీక్షలలో మొత్తం మీద స్కోర్లు తక్కువగా ఉంటాయని ఇది పేర్కొంది. అత్యంత అసమానతలున్న దేశాలలోని పిల్లలకు చదవడం, గణితంలో ప్రాథమిక నైపుణ్యం లేకుండా పాఠశాల విద్యను మధ్యలోనే వదిలేసే అవకాశం 65 శాతం ఉండగా, అత్యంత సమానత్వం ఉన్న దేశాలలోని పిల్లలకు ఈ అవకాశం 40 శాతంగా ఉంది.

దేశాల మధ్య ఉన్న ఈ అసమానతలు దేశాల లోపల కూడా పునరావృతమవుతున్నాయి. ఉదాహరణకు, ఒక్కో దేశంలో అత్యంత ధనిక, అత్యంత పేద కుటుంబాల పిల్లల పరీక్ష స్కోర్‌లలో భారీ వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. సగటున, అత్యధిక ఆదాయం పొందే ఐదవ వంతు కుటుంబాలలోని 15 ఏళ్ల పిల్లలలో 83 శాతం మందికి గణితం, చదవడంలో ప్రాథమిక ప్రావీణ్యం ఉండగా, అత్యల్ప ఆదాయం పొందే ఐదవ వంతు కుటుంబాలలో ఈ శాతం 42గా ఉంది. పిల్లల సంక్షేమంపై అసమానతల ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి, ముఖ్యంగా బాలల పేదరికాన్ని తగ్గించడం ద్వారా, ప్రభుత్వాలు మరియు భాగస్వాములు అనేక విధాన రంగాలలో చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ నివేదిక పిలుపునిస్తోంది.

ఏ బిడ్డ కూడా పేదరికంలో పెరగకుండా చూసేందుకు, కుటుంబ మరియు పిల్లల ప్రయోజనాలు, కనీస వేతనాలు వంటి భద్రతా వలయాలను మెరుగుపరచండి.

రాయితీ గృహవసతి, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో మౌలిక సదుపాయాల మెరుగుదల, మరియు పచ్చని ప్రదేశాలు, వినోద సౌకర్యాలు వంటి ప్రజా సౌకర్యాలలో పెట్టుబడి పెట్టడం ద్వారా వెనుకబడిన వర్గాలకు మద్దతు ఇవ్వండి.

పాఠశాలల్లో సామాజిక-ఆర్థిక విభజనను తగ్గించడం ద్వారా; విద్యార్థుల ఆర్థిక

నేపథ్యాలతో సంబంధం లేకుండా పాఠశాలల్లో తగినంత సిబ్బంది, పరికరాలు ఉండేలా చూడటం ద్వారా; మరియు పిల్లలకు ఆరోగ్యకరమైన, పోషకమైన పాఠశాల భోజనాన్ని అందించడం ద్వారా విద్యలోని అసమానతలను పరిష్కరించాలి.

అసమానత తమను, తమ కుటుంబాలను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుందనే దానిపై పిల్లల దృక్పథాలను మరింతగా అర్థం చేసుకోవడానికి, అలాగే వారి శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించే పరిష్కారాలను రూపొందించడానికి పిల్లలతో సంభాషించండి.

అవినీతికి న్యాయవ్యవస్థ అతీతం కాదు

మద్రాస్ హైకోర్టు వ్యాఖ్య

న్యాయవ్యవస్థలో అవినీతికి తావులేదని ఎవరూ చెప్పలేరని, ఈ వ్యవస్థలోనూ అవినీతిపరులైన న్యాయమూర్తులు గతంలోనూ, ఇప్పుడూ కూడా ఉన్నారని మద్రాసు హైకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. ఇటీవల విడుదలైన తమిళ సినిమా 'కరుప్పు'లో న్యాయవ్యవస్థను కళంకపరిచేలా సన్నివేశాలు ఉండటంతో ఆ సినిమాను నిషేధించాలని కోరుతూ దాఖలైన పిటిషన్‌ను న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ జీఆర్ స్వామినాథన్, జస్టిస్ వి.లక్ష్మీనారాయణన్‌తో కూడిన ధర్మాసనం తోసిపుచ్చింది. ఈ సందర్భంగా న్యాయమూర్తులు పలు వ్యాఖ్యలు చేశారు. న్యాయస్థానాలు, న్యాయమూర్తులు విమర్శలకు అతీతులు కారని, న్యాయమూర్తులను పరమ పవిత్రులుగా భావించాల్సిన అవసరం లేదని అన్నారు. న్యాయవ్యవస్థలో అవినీతికి సంబంధించిన ఉదంతాలు కూడా తమకు ఎదురయ్యాయని, వాటిని దాటుకునే వచ్చామని, వీలయినంత వరకూ మద్రాసు హైకోర్టు అలాంటి అవినీతి పరులను బయటకు పంపుతూనే ఉందని పేర్కొన్నారు. సినిమాలో చూపించింది కల్పిత న్యాయస్థానమని, కల్పిత న్యాయస్థానంలో అవినీతి జరిగిందని చూపినపుడు దానిని 1971 నాటి కోర్టు ధిక్కరణ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం శిక్షించలేమని చెప్పారు.

కోర్టు కేసుల నిర్వహణ వ్యవస్థ పటిష్టతకు

'వన్ కేస్ - వన్ డేటా' ప్రారంభం

అందుబాటులోకి ఏఐ ఛాట్‌బోట్ 'సు సహాయ్'

సుప్రీంకోర్టు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్యకాంత్ వెల్లడి

దేశంలోని కోర్టు కేసుల నిర్వహణను మెరుగుపర్చడానికి 'వన్ కేస్ వన్ డేటా' పేరుతో సరికొత్త డిజిటల్ వ్యవస్థను భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి (సీజేఐ) జస్టిస్ సూర్య కాంత్ ప్రారంభించారు. దేశవ్యాప్తంగా కోర్టు కేసుల సమాచార ఏకీకరణ ప్రక్రియను బలోపేతం చేయడం, కోర్టు సేవలను ప్రజలకు మరింత చేరువ చేయడమే దీని లక్ష్యమని ఆయన వెల్లడించారు. సుప్రీం కోర్టు రోజువారీ విచారణలు ప్రారంభమయ్యే సమయంలో 'వన్ కేస్ వన్ డేటా' కార్యక్రమంపై సీజేఐ ప్రకటన చేశారు. ఇందులో భాగంగా బహుళ స్థాయిల్లో హైకోర్టులు, జిల్లా కోర్టులు, తాలూకా కోర్టుల్లో ఉండే కేసుల సమాచారాన్ని ఏకీకృత వ్యవస్థలోకి అనుసంధానిస్తామని తెలిపారు. తద్వారా దేశ న్యాయ వ్యవస్థలో సమర్థవంతమైన కోర్టు కేసుల నిర్వహణ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయాలని సంకల్పించినట్లు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్య కాంత్ చెప్పారు. దీని ఫలితంగా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న న్యాయస్థానాలు అన్నింటిలో కోర్టు కేసులకు సంబంధించిన మరింత సమగ్రమైన, పరస్పరం

అనుసంధానితమైన డిజిటల్ డేటాబేస్ ఏర్పడుతుందన్నారు. ఈ పరిణామం కోర్టు కేసుల నిర్వహణను క్రమబద్ధీకరించేందుకు ఊతమిస్తుందని ఆయన పేర్కొన్నారు.

సుప్రీంకోర్టులో పిటిషన్లు వేసే వారికి కోర్టు సేవలను మరింత సులభతరం చేసేందుకు, సుప్రీం కోర్టు వెబ్‌సైట్‌తో అనుసంధానితమై పనిచేసే 'సు సహాయ్' ఏఐ ఛాట్‌బోట్‌ను సైతం ప్రారంభించినట్లు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్య కాంత్ ప్రకటించారు. ఈ ఛాట్‌బోట్‌ను సుప్రీం కోర్టు రిజిస్ట్రీ, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన నేషనల్ ఇన్ఫర్మాటిక్స్ సెంటర్ (ఎన్ఐసీ) సంయుక్తంగా అభివృద్ధి చేశాయని ఆయన తెలిపారు. సుప్రీంకోర్టు ముఖ్యమైన సేవలను పొందాలని భావించే వారు సు సహాయ్ ఛాట్‌బోట్ ద్వారా సుప్రీం కోర్టు వెబ్‌సైట్‌కు సంబంధించిన సరళమైన, సౌకర్యవంతమైన ఇంటర్‌ఫేస్‌ను పొందొచ్చన్నారు. సుప్రీం కోర్టులో పిటిషన్లు వేయడంతో ముడిపడిన ప్రాథమిక మార్గదర్శకాలు, సలహాలను కోరేందుకు అనుగుణంగా ఆ వెబ్ ఇంటర్‌ఫేస్ ఉంటుందని సీజేఐ చెప్పారు. ఈ రెండు డిజిటల్ కార్యక్రమాలకు మద్దతును ఇవ్వడంలో సుప్రీంకోర్టు రిజిస్ట్రీలోని అధికారులు, బార్ సభ్యులు చేసిన కృషిని ఆయన అభినందించారు. వారందరికీ తన తరఫున శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమాలు సంబంధిత వర్గాలందరికీ ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయని తాను పూర్తిగా విశ్వసిస్తున్నట్లు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్య కాంత్ పేర్కొన్నారు.

వన్ కేస్, వన్ డేటాతో ప్రయోజనాలు

- దేశంలోని సుమారు 20,000పైగా ఉన్న తాలూకా కోర్టులు, జిల్లా కోర్టులు, 25 హైకోర్టుల రికార్డులను సుప్రీంకోర్టు కేస్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్ (జఒూ)తో అనుసంధానించారు.
- కింది కోర్టుల నుంచి ఏదైనా కేసు సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీల్‌కు వచ్చినప్పుడు, కేవలం కేసు నంబర్ ఎంటర్ చేయగానే దాని పూర్తి ట్రయల్ హిస్టరీ స్క్రీన్‌పై ప్రత్యక్షమవుతుంది.
- గతంలో కింది కోర్టుల నుంచి పేపర్ రికార్డులు లేదా పాత డిజిటల్ ఫైళ్లు రావడానికి నెలల సమయం పట్టేది. ఈ వ్యవస్థతో డేటా వెరిఫికేషన్ క్షణాల్లో పూర్తవుతుంది.
- ఒకే కేసు వేర్వేరు కోర్టులలో వేర్వేరు పేర్లతో లేదా తప్పుడు వివరాలతో దాఖలైతే ఈ వ్యవస్థ ఆటోమేటిక్‌గా గుర్తిస్తుంది.
- సుప్రీంకోర్టు ఏదైనా కేసుపై స్టే విధించినప్పుడు, ఆ సమాచారం వెంటనే సంబంధిత తాలూకా లేదా జిల్లా కోర్టు సిస్టమ్‌లో అప్‌డేట్ అవుతుంది.

ఈ సిస్టమ్ కేవలం సుప్రీంకోర్టు కోసమే కాదు. హైకోర్టులు కూడా ఇతర రాష్ట్రాల హైకోర్టుల లేదా ఇతర జిల్లా కోర్టుల కేస్ స్టేటస్‌ను నేరుగా పరిశీలించవచ్చు. దీనివల్ల ఒకే తరహా చట్టపరమైన వివాదాలపై వివిధ రాష్ట్రాల్లో జరుగుతున్న విచారణలను న్యాయమూర్తులు సులభంగా ట్రాక్ చేయగలుగుతారు.

ప్రజలు కోరితేనే శబరిమల ఆచారాల్లో సంస్కరణలు

సుప్రీంకోర్టు

శబరిమలలోకి రుతుక్రమ వయసు గల మహిళలను మినహాయించడం ఒక నిషిద్ధం అవుతుందా? లేదా? అనేది అంతిమంగా వ్యక్తిగత మనస్సాక్షికి సంబంధించిన విషయమని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. ప్రజలు తమ ద్వారా ఎన్నికైన ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా ఈ పద్ధతికి సామాజిక సంస్కరణలు అవసరమని సమష్టిగా నిర్ణయిస్తే, అటువంటి సంస్కరణలను కోర్టు అంగీకరించే అవకాశం ఉందని వ్యాఖ్యానించింది. శబరిమల ఆలయం సహా ప్రార్థనా స్థలాల్లో మహిళ వివక్షపై దాఖలైన పిటిషన్లు, దావూదీ బోహ్రాలతో సహా పలు మతాలు పాటిస్తున్న మత స్వేచ్ఛ పరిధి, విస్తృతికి సంబంధించి దాఖలైన పిటిషన్లపై సుప్రీంకోర్టులో విచారణ జరిగింది. ఈ సందర్భంగా సీజేఐ జస్టిస్ సూర్యకాంత్ నేతృత్వంలోని జస్టిస్ బీవీ నాగరత్న, జస్టిస్ ఎంఎం సుందరేశ్, జస్టిస్ అహసానుద్దీన్ అమానుల్లా, జస్టిస్ అరవింద్ కుమార్, జస్టిస్ అగస్టీన్ జార్జ్ మసీహ్, జస్టిస్ ప్రసన్న బీ వరాలే, జస్టిస్ ఆర్ మహదేవన్, జస్టిస్ జోయ్‌మల్యా బాగ్చీలతో కూడిన 9 మంది సభ్యుల విస్తృత రాజ్యాంగ ధర్మాసనం కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది.

రుతుక్రమ వయసే అసలు సమస్య

ఈ కేసులో కొన్ని పక్షాల తరఫున వాదిస్తున్న సీనియర్ న్యాయవాది విజయ్ హన్సరియా కీలక వ్యాఖ్యలు చేశారు. శబరిమల ఆలయం విషయంలో మహిళలపై ఆంక్షలు విధించడానికి గల ముఖ్య కారణం వారి రుతుక్రమ వయసేనని అన్నారు. "నన్ను ఒక 10 ఏళ్ల బాలికగా పరిగణించండి. నేను కుటుంబంతో కలిసి ఆలయానికి వెళ్తున్నాను. రుతుక్రమం వయసొచ్చిన తర్వాత నేను ఆలయానికి వెళ్లడం నిషిద్ధం" అని హన్సరియా వ్యాఖ్యానించారు. ఈ క్రమంలో సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ నాగరత్న ఆసక్తికర వ్యాఖ్యలు చేశారు. "మీరు పదేళ్ల వయసులో ఆలయంలోకి ప్రవేశించడాన్ని నిషిద్ధంగా భావిస్తే అది నిషిద్ధమే. అలా భావించకపోతే ఏదీ కాదు. మీరు దానిని ఎలా చూస్తారన్నదే ప్రశ్న. ఒక భక్తుడు, భక్తుడు కానివారు దానిని ఎలా చూస్తారన్నదే దానిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రతి ఒక్కరూ తమ మనస్సాక్షిని అనుసరించాలి" అని జస్టిస్ నాగరత్న వ్యాఖ్యానించారు. తాను ఒక భక్తుడినే అయినా, కొందరు శబరిమల ఆలయంలోకి

రుతుక్రమం అయ్యే మహిళలు ప్రవేశించడం నిషిద్ధమని అంటారని సీనియర్ అడ్వకేట్ విజయ్ హన్సరియా సుప్రీంకోర్టుకు తెలియజేశారు. శబరిమల ఆలయంలోకి మహిళల ప్రవేశాన్ని తన మనస్సాక్షి నిషిద్ధంగా గానీ, కళంకంగా గానీ పరిగణించదని అన్నారు. సామాజిక సంక్షేమం కోసం రూపొందించిన రాష్ట్ర చట్టాన్ని, అది మతపరమైన ఆచారాలను ప్రభావితం చేస్తుందన్న ఏకైక కారణంతో కొట్టివేయకుండా సమర్థించాలని సుప్రీంకోర్టును కోరారు. “ఇది ఒక మతపరమైన ఆచారం. దీనికి సామాజిక సంస్కరణ అవసరం. అయినప్పటికీ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 25 2(బి) కింద ఒక చట్టం చేసినప్పటికీ అది ఒక ఆవశ్యక మతపరమైన ఆచారం అనే కారణంతో ఆ చట్టాన్ని కొట్టివేయలేం. ఎందుకంటే ఆర్టికల్ 26 (బి), ఆర్టికల్ 25 (1)తో పాటు ఆర్టికల్ 26ను కూడా ఆ ఆచారం అధిగమిస్తుంది” అని విజయ్ హన్సరియా తెలిపారు. ఏదైనా రాష్ట్రం అన్ని వయసుల మహిళలను ఆలయంలోకి ప్రవేశాన్ని అనుమతిస్తూ చట్టం చేస్తే అది ఆర్టికల్ 26 (బి)ని ఉల్లంఘిస్తోందనే కారణంతో ఆ చట్టాన్ని కొట్టివేయవచ్చా? అని హన్సరియా సుప్రీంకోర్టు ధర్మాసనాన్ని ప్రశ్నించారు. ఈ ప్రశ్నకు సీజేఐ జస్టిస్ సూర్యకాంత్ సమాధానమిచ్చారు. అలాంటప్పుడు భవిష్యత్తులో న్యాయస్థానాలు తీర్పు వెలువరించడానికి సంకోచిస్తాయని అభిప్రాయపడ్డారు. “ఈ దేశ ప్రజలు తమ ద్వారా ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధుల ద్వారా శబరిమలలో మహిళల ప్రవేశంపై ఆంక్షల సమస్యకు సామాజిక సంస్కరణలు అవసరమని ఏకతాటిపైకి వచ్చినట్లైతే న్యాయస్థానం దానిని ఒక సామాజిక సంస్కరణగా అంగీకరిస్తుంది. కానీ అది ప్రజల కోరికలకు, అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటే న్యాయస్థానం జోక్యం చేసుకుంటుంది” అని సీజేఐ జస్టిస్ సూర్యకాంత్ తెలిపారు. శబరిమల అయ్యప్ప ఆలయంలోకి 10-50 ఏళ్ల వయసున్న మహిళల ప్రవేశంపై నిషేధాన్ని 2018లో ఐదుగురు జడ్జీల సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఎత్తివేసింది. ఈ తీర్పుపై పలు రివ్యూ పిటిషన్లు దాఖలు కాగా, 9 మంది సభ్యులతో కూడిన సుప్రీంకోర్టు విస్తృత ధర్మాసనం విచారణ చేపట్టింది.

ప్రతి మతాచారాన్ని కోర్టులో సవాల్ చేయలేరు

దేశంలోని మతాల్లో ఉన్న ప్రతి ఆచారాన్ని కోర్టుల్లో సవాలు చేస్తూ పోతే చివరకు మతాలు, భారత నాగరికత కూడా మిగలదని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. మతాల్లో ఉండే ప్రతి ఆచారం, ప్రతి నియమంపై కోర్టులు జోక్యం చేసుకోవటం మంచిది కాదని

పేర్కొంది. శబరిమల ఆలయంలోకి అన్ని వయసుల మహిళలకు ప్రవేశం కల్పిస్తూ 2018లో ఇచ్చిన తీర్పును సవాల్ చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్లను కోర్టు విచారిస్తున్న విషయం తెలిసిందే. ఈ క్రమంలో దేశంలో మత స్వేచ్ఛపై విచారణ జరిపేందుకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్‌నేతృత్వంలో 8 మంది న్యాయమూర్తులతో రాజ్యాంగ ధర్మాసనాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. మతాల్లోని 'బహిష్కరణ' ఆచారం చట్టవిరుద్ధమంటూ 1949లో తీసుకొచ్చిన బాంబే ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఎక్స్‌కమ్యూనికేషన్ యాక్ట్-1947ని రద్దుచేస్తూ 1962లో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పును సవాల్‌చేస్తూ సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ దావూదీ బోహ్రా కమ్యూనిటీ దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌ను ఈ ధర్మాసనం విచారించింది. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ.. 'బహిష్కరణ నిరోధక చట్టాన్ని' కోర్టు కొట్టివేయటం వల్ల బోహ్రా వర్గంలోని లౌకిక ఆలోచనలున్న వ్యక్తులు తీవ్ర శిక్షలకు గురవుతున్నారని తెలిపారు. ఇలాంటి ఆచారాలు రాజ్యాంగం కల్పించిన ప్రాథమిక హక్కులను కూడా ఉల్లంఘిస్తున్నాయని పేర్కొన్నారు. ఈ సమయంలో పలువురు న్యాయమూర్తులు కీలక వ్యాఖ్యలు చేశారు. 'మతాల్లోని ప్రతి ఆచారాన్ని, ప్రతి నియమాన్ని ప్రశ్నిస్తూ రాజ్యాంగ ధర్మాసనాల ముందుకు వస్తే.. మతాలతో పెనవేసుకుపోయిన మన నాగరికత మనుగడ ఏమవుతుంది? మతానికి సంబంధించిన ప్రతి విషయంలో కోర్టులు జోక్యం చేసుకుంటే ఈ ఆలయంలో ఇది తప్పు, ఆ ఆలయంలో అది తప్పు అని వందల పిటిషన్లు వచ్చిపడతాయి. ఈ విషయంలో మాకు పూర్తి స్పష్టత ఉంది. దేశం ఆర్థికంగా, అన్నిరకాలుగా ప్రగతి సాధించాలి. అందుకు మా 9 మంది న్యాయమూర్తులు ఇచ్చే తీర్పు ప్రతిబంధకం కాకూడదు. అదే మా ఆలోచన' అని జస్టిస్ నాగరత్న అన్నారు. 'ప్రతి పిటిషన్‌ను అనుమతిస్తూ పోతే ప్రతి ఒక్కరూ, మతాల్లోని ప్రతి అంశాన్ని ప్రశ్నిస్తారు. అప్పుడు మతాలు, నాగరికత కూడా ముక్కలవుతాయి. రాజ్యాంగ ధర్మాసనాలనే మూసేయాల్సి వస్తుంది' అని జస్టిస్ సుందరేశ్ వ్యాఖ్యానించారు.

బెయిల్ పిటిషన్ల పరిష్కారానికి సుప్రీంకోర్టు మార్గదర్శకాలు

హైకోర్టులలో బెయిల్ పిటిషన్లు వేగంగా పరిష్కరించేందుకు సుప్రీంకోర్టు పలు సలహాలు, సూచనలు చేసింది. బెయిల్ పిటిషన్‌ల లిస్టింగ్, విచారణలో పదేపదే జరుగుతున్న ఆలస్యం, కేసులు భారీగా పేరుకుపోతుండటంపై చీఫ్ జస్టిస్ సూర్యకాంత్

నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. సన్నీ చౌహాన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా కేసుపై సుప్రీంకోర్టు విచారణ జరిపింది. విచారణకు ముందే దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని హైకోర్టుల నుంచి పెండింగ్ బెయిల్ అప్లికేషన్స్ వివరాలను ధర్మాసనం తెప్పించుకుంది. విచారణ సందర్భంగా.. వారం లేదా 15 రోజుల్లో బెయిల్ కేసులు విచారించాలని ధర్మాసనం హైకోర్టులను ఆదేశించింది. విచారణకు ముందే స్టేటస్ రిపోర్టులు తప్పనిసరిగా ఉండాలని తెలిపింది. బెయిల్ దరఖాస్తు కాపీని ఏజీకి తప్పక అందజేయాలని సూచించింది. కొత్త బెయిల్ పిటిషన్లను వారంలోగా విచారణకు తీసుకోవాలని తెలిపింది. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న చాలా హైకోర్టులు సకాలంలో కేసుల పరిష్కారానికి ఇప్పటికే చొరవ తీసుకున్నాయని కూడా ధర్మసనం వెల్లడించింది.

అలహాబాద్ హైకోర్టు గురించి ప్రస్తావిస్తూ.. అక్కడి న్యాయమూర్తులు రోజుకు వందలాది కేసులను విచారిస్తున్నప్పటికీ ఇంకా చాలా కేసులు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయని కోర్టు పేర్కొంది. ఫోరెన్సిక్ నివేదికలు ఆలస్యం కావడం వల్ల బెయిల్ ప్రక్రియ ఆగిపోకూడదని, వాటిని సకాలంలో అందించేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో మాట్లాడి చర్యలు తీసుకోవాలని హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తులను ధర్మాసనం ఆదేశించింది. బెయిల్ విచారణ సమయంలో బాధితుల పక్షాన న్యాయవాదులు ఉండేలా.. వారి వాదనలు వినేలా తగిన యంత్రాంగాన్ని రూపొందించాలని సూచించింది.

హంతకులకు ఆస్తులు దక్కవు

వారసత్వమైనా, వీలునామా ద్వారా అయినా సరే ఇదే వర్తిస్తుంది

బినామీ పేరిట ఆస్తుల కొనుగోలు చట్టవిరుద్ధం.. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు

ఆస్తి కోసం హత్యలకు పాల్పడినా, బినామీ పేర్లతో భూములు కొనుగోలు చేసినా చట్టం ముందు అవి చెల్లవని సుప్రీంకోర్టు తేల్చిచెప్పింది. కె.రఘునాథ్ అనే వ్యక్తిని హత్య చేసి, ఆ తర్వాత వీలునామా ద్వారా ఆస్తులు పొందాలని చూసిన డీప శ్రీనివాస్ అనే వ్యక్తి పిటిషన్‌ను తోసిపుచ్చింది. హిందూ వారసత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం.. ఒక వ్యక్తిని హత్య చేసిన, లేదా హత్యకు సహకరించిన వారికి సదరు మృతుడి ఆస్తిపై ఎలాంటి హక్కు ఉండదని తేల్చిచెప్పింది. ఇది వారసత్వంగా వచ్చే ఆస్తికే కాకుండా వీలునామా ద్వారా సంక్రమించే ఆస్తికి సైతం వర్తిస్తుందని స్పష్టం చేసింది. కర్ణాటక భూసంస్కరణల చట్టం నుంచి తప్పించుకోవడానికి బెంగళూరుకు చెందిన డీప శ్రీనివాస్ తన వద్ద పనిచేసే కె.రఘునాథ్ పేరిట వ్యవసాయ భూములు కొనుగోలు చేశారు. రఘునాథ్ 2019 మే 4న

హత్యకు గురయ్యారు. డీఏ శ్రీనివాస్ దీనికి కారణమనే ఆరోపణలున్నాయి. కేసు కూడా నమోదైంది. అయితే రఘునాథ్ పేరిట ఉన్న సుమారు రూ.250 కోట్ల విలువైన ఆస్తులు తనవేనని, ఈ మేరకు 2018 ఏప్రిల్‌లో ఆ ఆస్తులు తనకు చెందేలా రఘునాథ్ వీలునామా రాశారని డీఏ శ్రీనివాస్ కోర్టును ఆశ్రయించారు. అది అవాస్తవమని, 2016లోనే ఆ ఆస్తులు తమకు చెందేలా రఘునాథ్ వీలునామా రాశారని రఘునాథ్ మంజుల కోర్టు దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. రఘునాథ్ హత్యకు సంబంధించి సీబీఐ విచారణ జరుగుతోందని, డీఏ శ్రీనివాస్ అందులో నిందితుడిగా ఉన్నారని వివరించారు. విచారణ జరిపిన ట్రయల్ కోర్టు శ్రీనివాస్ పిటిషన్‌ను కొట్టివేసింది. కానీ శ్రీనివాస్ దీనిపై హైకోర్టులో అప్పీలు చేయగా ఆయనకు అనుకూలంగా తీర్పు ఇచ్చింది. హైకోర్టు తీర్పుపై మంజుల సుప్రీంకోర్టులో అప్పీలు చేశారు. దీనిపై జస్టిస్ జేబీ పార్దీవాలా నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం విచారణ జరిపింది. ఆస్తుల విషయంలో ఇరువర్గాల వాదనలను తోసిపుచ్చింది. చట్టాన్ని ఉల్లంఘించే ఉద్దేశంతో చేసిన ఈ భూముల కొనుగోళ్లు ముమ్మాటికీ బినామీ లావాదేవీలేనని ధర్మాసనం స్పష్టం చేసింది. వివాదాస్పదమైన ఈ ఆస్తులు చట్టవిరుద్ధమైన బినామీ లావాదేవీల ద్వారా పొందినవి కాబట్టి, ఇవి అటు నిందితుడైన శ్రీనివ?సకు కానీ, ఇటు రఘునాథ్ కుటుంబ సభ్యులకు కానీ దక్కవని పేర్కొంటూ తీర్పు ఇచ్చింది. బినామీ చట్టం సెక్షన్ 27 కింద ఈ ఆస్తులను వెంటనే జప్తు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. ఎనిమిది వారాల్లోగా ఒక అడ్మినిస్ట్రేటర్‌ను నియమించి, ఆస్తులను చట్టబద్ధంగా స్వాధీనం చేసుకోవాలని సూచించింది.

పోలీసులపై ఆరోపణలు తీవ్ర ఆందోళనకరం

పటమట పీఎస్, ప్రైవేట్ హోటల్ సీసీ టీవీ ఫుటేజీని భద్రపరచండి

ఏపీ పోలీసులకు హైకోర్టు ఆదేశం.. తదుపరి విచారణ జూన్‌కు వాయిదా

విజయవాడ పటమట పోలీసులు ఓ ప్రైవేట్ హోటల్లో వ్యక్తులను అక్రమంగా నిర్బంధించి, సెటిల్‌మెంట్లు చేస్తున్నారని ఆరోపిస్తూ దాఖలైన పిల్‌పై హైకోర్టు స్పందించింది. పోలీసులపై వచ్చిన ఆరోపణలు తీవ్ర ఆందోళకరంగా ఉన్నాయని వ్యాఖ్యానించింది. సదరు హోటల్‌తో పాటు పటమట పోలీస్‌స్టేషన్ సీసీ టీవీ ఫుటేజీలను భద్రపరచాలని ఆదేశించింది. తదుపరి విచారణను జూన్‌కి వాయిదా వేసింది. ఈ మేరకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ లీసా గిల్, జస్టిస్ ఎన్. జయసూర్య ధర్మాసనం శుక్రవారం ఉత్తర్వులిచ్చింది. విజయవాడలోని ఓ ప్రైవేట్ హోటల్‌లో వ్యక్తులను నిర్బంధించి అడిషనల్

డిప్యూటీ కమిషనర్ మురళీకృష్ణ, పటమట ఎస్‌హెచ్‌వో పవన్ కిశోర్ విచారణలు, సెటిల్‌మెంట్లు చేస్తున్నారని, దీనిపై సీబీఐ విచారణకు ఆదేశించాలని పల్నాడు జిల్లాకు చెందిన కర్నాటి వీరభద్రరావు పిల్ వేశారు. ఈ ఏడాది మార్చి 1 నుంచి మే 1 వరకు హోటల్ సీసీటీవీ ఫుటేజీని భద్రపరచాలని కోరారు. గురువారం పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది పి.మల్లికార్జునరావు వాదనలు వినిపిస్తూ.. పోలీసులు పిటిషనర్‌ను సైతం అదే హోటల్‌లో నిర్బంధించారని కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. పోలీసుల తరఫున ప్రభుత్వ ప్రత్యేక న్యాయవాది తిరుమాను విష్ణుతేజ వాదనలు వినిపిస్తూ... పిల్‌కు విచారణార్హత లేదన్నారు. ఇదే అభ్యర్థనతో సింగిల్ జడ్జి వద్ద పిటిషన్ దాఖలైందని తెలిపారు. పిటిషనర్‌ను ఓ కేసులో అరెస్ట్ చేసి మేజిస్ట్రేట్ ముందు హాజరుపర్చామని చెప్పారు. పిటిషనర్‌వి నిరాధార ఆరోపణలని అన్నారు. పిటిషనర్ చేస్తున్న ఆరోపణలపై వివరాలు తెప్పించుకొని కోర్టు ముందుంచేందుకు సమయం ఇవ్వాలని కోరారు.

పోక్సో కేసులో బీఆర్ఎస్ నేతకు సుప్రీం నోటీసులు వివరణ ఇవ్వాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఆదేశం

మైనర్ బాలుడిపై లైంగిక దాడికి సంబంధించిన పోక్సో కేసులో బీఆర్ఎస్ కౌన్సిలర్‌తోపాటు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సుప్రీంకోర్టు నోటీసులు జారీ చేసి వివరణ ఇవ్వాలని ఆదేశించింది. ఎఫ్ఐఆర్ ప్రకారం.. 2024 నవంబరులో గద్వాల జిల్లా అలంపూర్‌లోని 3వ వార్డుకు చెందిన కౌన్సిలర్, బీఆర్ఎస్ నేత ఆసిఫ్‌ఖాన్ పట్టణానికి చెందిన ఓ మైనర్ బాలుడికి ఫోన్‌చేసి స్థానిక గాంధీ విగ్రహం వద్దకు రావాలని చెప్పాడు. అక్కడికి వచ్చిన బాలుడిపై లైంగిక దాడికి పాల్పడ్డాడు. అయితే, ఆసిఫ్ ఖాన్ సదరు బాలుడితో మాట్లాడిన ఆడియో రికార్డింగ్‌ను.. ఇంతియాజ్ అలీ అనే వ్యక్తి సోషల్ మీడియాలో వైరల్ చేశారు. ఈ నేపథ్యంలో బాలుడితోపాటు ఇంతియాజ్ అలీపై ఆసిఫ్ ఖాన్ రూ.60లక్షలకు పరువునష్టం దావా వేశారు. తనపై పరువునష్టం కేసు నమోదైన విషయం నోటీసులు వచ్చేంత వరకు ఆ బాలుడికి తెలియదు. కోర్టు నోటీసులు వచ్చాక.. బాలుడు పోలీసులను కలిసి తనపై జరిగిన ఘాతుకాన్ని వివరించాడు. అతడి ఫిర్యాదు మేరకు ఆసిఫ్ ఖాన్‌పై అలంపూర్ పోలీసులు పోక్సో కేసు నమోదు చేశారు. ఈ కేసులో ముందస్తు బెయిల్ కోసం ఆసిఫ్ ఖాన్ తెలంగాణ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. హైకోర్టు ఆసిఫ్ ఖాన్‌కు బెయిల్ మంజూరు చేసింది. దీనిపై గత నెల 21న బాలుడు సుప్రీంకోర్టులో సవాల్ చేశాడు. ఆ పిటిషన్ ధర్మాసనం ఎదుట

విచారణకు వచ్చింది. పరిశీలించిన ధర్మాసనం ప్రతివాదులుగా ఉన్న ఆసిఫ్ ఖాన్‌తోపాటు తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి నోటీసులు జారీ చేసింది. తదుపరి విచారణను జూలై 22కు వాయిదా వేసింది.

అత్యాచార ఆరోపణల కేసులో ఢిల్లీ హైకోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు

అత్యాచార ఆరోపణల కేసులో ఢిల్లీ హైకోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. నేరాన్ని, నైతికతను వేర్వేరుగా చూడాలని స్పష్టం చేసింది. పరస్పర అంగీకార సంబంధం అత్యాచారం కాదని పేర్కొంది. పెళ్లి పేరుతో నమ్మించి మోసం చేశారంటూ ఓ వ్యక్తిపై.. మహిళ ఫిర్యాదు చేశారు. చాలా కాలంగా వీరిద్దరూ పరస్పరాంగీకారంతో సహజీవనంలో ఉన్నారు. అయితే పెళ్లి చేసుకోలేదన్న కారణంతో ఇది అత్యాచారం కిందకు వస్తుందంటూ ఆమె తన ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు. దీనిపై విచారణ చేపట్టిన ఢిల్లీ హైకోర్టు.. ఈ కేసులో నిందితుడికి బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ పలు వ్యాఖ్యలు చేసింది. రాజ్యాంగబద్ధమైన నైతికత, సామాజిక నైతికతకు మధ్య తేడా ఉందని న్యాయస్థానం పేర్కొంది. సమాజం దృష్టిలో తప్పు అయినంత మాత్రాన.. అది నేరం కానక్కర్లేదని అభిప్రాయపడింది. నేర విచారణలో కేవలం నైతిక విలువల ఆధారంగా శిక్షలు విధించలేమని వెల్లడించింది. యువతీ యువకుల మధ్య సంబంధాలపై న్యాయస్థానం కీలక మార్గదర్శకాలు జారీచేసింది. వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను గౌరవించాలని.. చట్టం పరిధిలోనే విచారణ ఉంటుందని జస్టిస్ అనూప్‌కుమార్ తెలిపారు. దీంతో పెళ్లి పేరుతో నమ్మించి మోసం చేశారన్న కేసులో నిందితుడికి ఊరట లభించింది.

అత్యాచారం కేసులో సీఐ బెయిల్ పిటిషన్ కొట్టివేసిన ఏపీ హైకోర్టు

అత్యాచారం ఆరోపణలతో నమోదైన కేసులో సీఐ చిన్నమల్లయ్యకు హైకోర్టు గట్టి షాక్ ఇచ్చింది. ఆయన దాఖలు చేసిన ముందస్తు బెయిల్ పిటిషన్‌ను కొట్టివేసింది. పిటిషనర్ కుమారుడు శివశంకర్, బాధితురాలికి ఫోన్ చేసి బెదిరించినట్లు, ఫోన్‌కు మెసేజ్‌లు పంపించినట్లు ఆధారాలను ప్రాసిక్యూషన్ కోర్టు ముందు ఉంచిందని గుర్తు చేసింది. పిటిషనర్ తన అధికారాన్ని ఉపయోగించి దర్యాప్తులో జోక్యం చేసుకోవడంతో పాటు బాధితురాలిని ప్రభావితం, ఒత్తిడి చేసే అవకాశం ఉందని అభిప్రాయపడింది. కోర్టు ముందున్న వివరాలు, ఆరోపణల తీవ్రతను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ముందస్తు బెయిల్ పొందేందుకు పిటిషనర్ అర్హుడు కాదని భావిస్తున్నామని పేర్కొంది. ముందస్తు బెయిల్ పిటిషన్‌ను కొట్టివేస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. ఈ మేరకు జస్టిస్ మెడమల్లి బాలాజీ ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు.

పాఠశాలల్లో బాలికలకు ప్రత్యేక వసతులు ఉండాల్సిందే

కేంద్రానికి సుప్రీంకోర్టు స్పష్టీకరణ

సౌకర్యాల సాకు చూపి చదువు మానొద్దు

బాలికలకు హితవు పలికిన సుప్రీం ధర్మాసనం

"పాఠశాలలో ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక మరుగుదొడ్లను, శానిటరీ ప్యాడ్స్‌ను చక్కగా ఉపయోగించుకోండి. ఇది ఈ దేశంలోని మహిళలు, బాలికల శ్రేయస్సు కోసం ఉద్దేశించింది. కేవలం ఇవి లేవనే కారణంతో బాలికలు చదువు ఆపేసి, ఇళ్లలోనే ఉండిపోయి ఇంటి పనులకు పరిమితం కాకూడదు" అని జస్టిస్ జేబీ పార్దీవాలా, జస్టిస్ ఆర్ మహదేవన్‌లతో కూడిన సుప్రీం ధర్మాసనం వ్యాఖ్యానించింది. అలాగే కేంద్ర ప్రభుత్వం తరపున హాజరైన అడిషనల్ సొలిసిటర్ జనరల్ అర్చన పాఠక్ దవేను ఉద్దేశించి, 'మా తీర్పు ప్రకారం, సదరు ప్రయోజనాలు అందరికీ అందేలా చూడడం కేంద్ర ప్రభుత్వం బాధ్యత' అని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. పాఠశాలల్లో విద్యార్థినులకు ఉచితంగా శానిటరీ నాప్‌కిన్లు, బాలబాలికలకు విడివిడిగా ప్రత్యేక మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటు చేయాలని జనవరి 30న సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. దీనితో అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో ఈ పనులు వేగవంతం అయ్యాయని కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలిపిన నేపథ్యంలో సుప్రీంకోర్టు ఈ కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది.

లింగ సమానత్వం, విద్యా హక్కు సమానత్వాన్ని నిర్ధరించడానికి జనవరి 30న సుప్రీంకోర్టు చారిత్రాత్మకమైన తీర్పు ఇచ్చింది. పాఠశాలల్లో విద్యార్థినులకు ఉచితంగా పర్యావరణానికి హాని చేయని (ఆక్సో-బయోడిగ్రేడబుల్) శానిటరీ నాప్‌కిన్స్ అందించాలని స్పష్టం చేసింది. అలాగే విద్యార్థులు అందరికీ వేర్వేరుగా మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటు చేయాలని

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఆదేశించింది. ప్రభుత్వ, ఎయిడెడ్, ప్రైవేట్ పాఠశాలు అనే తేడా లేకుండా, అన్నింటిలోనూ ఈ సౌకర్యాలు కల్పించేలా చూడాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. కాగా, ఆ ఆదేశాల అమలుకు సంబంధించిన నివేదికను లా ఆఫీసర్ అర్చన పాఠక్ దవే ఈ రోజు సుప్రీంకోర్టుకు సమర్పించారు. దీనిని పరిశీలించిన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం, "మీరు అన్ని రాష్ట్రాల నుంచి సమాచారాన్ని (డేటా) సేకరిస్తున్నారా?" అని ప్రశ్నించింది. దీనికి అర్చన సమాధానం ఇస్తూ, రాష్ట్రాల నుంచి దాదాపు రెండు నుంచి రెండున్నర నెలల కాలానికి సంబంధించిన డేటాను కేంద్రం సేకరించిందని తెలిపారు. దీనితో తాము ఇచ్చిన ఆదేశాలు క్షేత్రస్థాయిలో పూర్తి నిబద్ధతో అమలయ్యేలా చూసేందుకు కేంద్రం మరింత చొరవ తీసుకోవాలని అత్యున్నత ధర్మాసనం పేర్కొంది. "ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిరంతరం అన్ని రాష్ట్రాలకు మార్గదర్శకత్వం వహించాలి. మా ఆదేశాల అమలుకు సంబంధించి అవసరమైన డేటాను అన్ని రాష్ట్రాల నుంచి కేంద్రం క్రమం తప్పకుండా సేకరిస్తూ ఉండాలి" అని సుప్రీంకోర్టు సూచించింది. ఆ ఆదేశాల అమలును తాము ప్రతి మూడు నెలలకొకసారి పర్యవేక్షిస్తామని స్పష్టం చేసింది. ఈ వ్యవహారంలో జరుగుతున్న ప్రగతిపై ప్రతి మూడు నెలలకొకసారి కేంద్ర ప్రభుత్వం కొత్త నివేదికను సమర్పించాల్సి ఉంటుందని పేర్కొంది. ఇదే సమయంలో ఒక న్యాయవాది ఈ వ్యవహారానికి సంబంధించిన మధ్యంతర పిటిషన్‌ను ప్రస్తావిస్తూ, కోర్టు తన తీర్పులో "ఆక్సో-బయోడిగ్రేడబుల్" శానిటరీ నాప్‌కిన్లు అనే పదాన్ని వాడిందని, అయితే అవి పర్యావరణానికి ప్రతికూలంగా మారే ప్రమాదం ఉందని ధర్మాసనం దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. దీనిని లా ఆఫీసర్ దృష్టికి తీసుకెళ్లాలని ధర్మాసనం సదరు న్యాయవాదికి సూచించింది. "ఈ మధ్యంతర దరఖాస్తును పరిశీలించి, అవసరమైన చర్యలు తీసుకోండి" అని అర్చన పాఠక్ దవేకు సూచించింది. తదుపరి అమలు నివేదికను పరిశీలించడానికి సుప్రీంకోర్టు ఈ కేసును సెప్టెంబర్ 1వ తేదీకి వాయిదా వేసింది. రాష్ట్రాలన్నీ తమ తాజా నివేదికలను ఆగస్టు 15లోగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించాలని సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించింది. కేంద్రానికి స్టేటస్ రిపోర్టులు సమర్పించడంలో ఏ రాష్ట్రం కూడా ఎలాంటి నిర్లక్ష్యం లేదా ఆలస్యం చేయకూడదని ధర్మాసనం స్పష్టం చేసింది. ఈ వ్యవహారంలో తదుపరి అమలు నివేదికను దాఖలు చేయడానికి కేంద్ర విద్యామంత్రిత్వశాఖ నోడల్ మంత్రిత్వశాఖగా వ్యవహరిస్తుందని పేర్కొంది.

జనవరి 30న సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు

జనవరి 30న ఇచ్చిన తీర్పులో సుప్రీంకోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. "రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం జీవించే హక్కులో 'రుతుక్రమ ఆరోగ్యం' కూడా ఒక భాగం. సురక్షితమైన, సమర్థవంతమైన, సరసమైన రుతుక్రమ పరిశుభ్రత నిర్వహణ పద్ధతులు

అందుబాటులో ఉంచడం వల్ల ఒక బాలిక అత్యుత్తమ లైంగిక, పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యాన్ని పొందగలుగుతుంది. ఆరోగ్యకరమైన పునరుత్పత్తి జీవితాన్ని పొందే హక్కులో సెక్స్ ఎడ్యుకేషన్, అందుకు సంబంధించిన సమాచారం పొందే హక్కు కూడా కలిసి ఉంటుంది" అని పేర్కొంది. రుతుక్రమం సమయంలో బాలికలకు పాఠశాల్లో సరైన మౌలిక సదుపాయాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల విద్యకు దూరమవుతున్నారని, దీని వల్ల భవిష్యత్‌లో వారు అన్ని రంగాల్లో వెనుకబడిపోయే ప్రమాదం ఉందని ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. అందువల్ల పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు పాఠశాలు అన్నింటిలో ఏఎస్‌టీఎం డీ-6954 ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా తయారు చేసిన ఆక్సో-బయోడిగ్రేడబుల్ శానిటరీ నాప్‌కిన్లను విద్యార్థినులకు ఉచితంగా అందించేలా రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు చర్యలు తీసుకోవాలి" అని ఆదేశించింది.

బాలికల పాఠశాలకు భవనాలు కేటాయించరా?

సానుకూల నిర్ణయం తీసుకోకపోతే సీఎస్‌ను పిలుస్తాం: తెలంగాణ హైకోర్టు ఆగ్రహం

శిథిలావస్థలో ప్రమాదకరంగా ఉన్న ప్రభుత్వ బాలికల ప్రాథమిక పాఠశాల (సీతాఫల్‌మండి విజయడెయిరీ స్కూల్)కు విజయ డెయిరీకి చెందిన రెండు క్వార్టర్స్ కేటాయించడంలో ఇబ్బంది ఏమిటని తెలంగాణ హైకోర్టు అధికారులను ప్రశ్నించింది. నిర్ణయం తీసుకోవడంలో జాప్యం జరుగుతుండడంపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. తార్నాకలోని డెయిరీకి చెందిన క్వార్టర్స్ కేటాయించాలని తల్లిదండ్రులు పలుమార్లు అధికారులకు వినతి పత్రాలు సమర్పించారు. స్పందన లేకపోవడంతో హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. విచారణ చేపట్టిన జస్టిస్ సుద్దాల చలపతిరావు ధర్మాసనం... నిర్ణయం తీసుకోవడంలో జాప్యంపై తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. అధికారులు సానుకూల నిర్ణయం తీసుకోకపోతే ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి హాజరుకావాల్సి వస్తుందని హెచ్చరించింది. విచారణను జూన్ 6కు వాయిదా వేసింది.

చిన్నారుల అదృశ్యం కేసులను 'కిడ్నాప్'గా దర్యాప్తు చేయండి

పెరుగుతున్న మిస్సింగ్ కేసులపై ఆందోళన కేంద్రానికి కీలక ఆదేశాలు!

దేశవ్యాప్తంగా నానాటికీ పెరిగిపోతున్న చిన్నారుల అదృశ్యం కేసులపై దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం సుప్రీంకోర్టు తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. ప్రస్తుతం దేశంలో దాదాపు 47,000 మంది చిన్నారుల ఆచూకీ లభించకుండా పోయిందని, ప్రతి ఏటా ఈ బ్యాక్‌లాగ్ పెరుగుతుండటంపై తీవ్ర అసంతృప్తిని వెలిబుచ్చింది. ఈ వ్యవస్థాగత లోపాలను సరిదిద్దడానికి, అంతర్రాష్ట్ర మానవ అక్రమ రవాణా (హ్యూమన్ ట్రాఫికింగ్) ముఠాల నెట్‌వర్క్‌ను ఛేదించడానికి సుప్రీంకోర్టు సంచలన ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

జస్టిస్ అహసానుద్దీన్ అమానుల్లా, జస్టిస్ ఆర్. మహాదేవన్‌లతో కూడిన సుప్రీంకోర్టు ధర్మాసనం.. చిన్నారుల అదృశ్యం కేసులను కేవలం 'మిస్సింగ్' కేసులుగా కాకుండా, అంతర్రాష్ట్ర ముఠాల కిడ్నాప్ కోణంలోనే దర్యాప్తు చేయాలని స్పష్టం చేసింది. పోలీసుల వద్ద ఉన్న క్రిమినల్ ట్రాకింగ్ డేటాబేస్, చైల్డ్ వెల్ఫేర్ అథారిటీల వద్ద ఉన్న 'విశాల్ వాసిల్య' డేటాబేస్ మధ్య సమన్వయం లేకపోవడాన్ని కోర్టు తప్పుపట్టింది. ఈ క్రమంలో సుప్రీంకోర్టు ఐదు కీలక ఆదేశాలను జారీ చేసింది.

డేటాబేస్‌లను అనుసంధానించాలి

దేశంలోని వివిధ సంస్థలు నిర్వహిస్తున్న చిన్నారుల డేటాబేస్‌లన్నింటినీ అనుసంధానం చేయాలని కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖను కోర్టు ఆదేశించింది. దీనివల్ల పోలీస్ అధికారులు, చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కమిటీలు, జిల్లా బాలల రక్షణ విభాగాలు చైల్డ్ కేర్ హోమ్‌ల మధ్య సమాచారం సరైన సమయంలో అందుబాటులో ఉంటుంది.

'యాంటీ హ్యూమన్ ట్రాఫికింగ్ యూనిట్స్' పునరుద్ధరించాలి

చాలా జిల్లాల్లో మానవ అక్రమ రవాణా నిరోధక విభాగాలు కేవలం కాగితాలకే పరిమితమయ్యాయని కోర్టు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. దేశంలోని అన్ని శాఖలకు తగిన అధికారాలు, మౌలిక సదుపాయాలతో 4 వారాల్లోగా పూర్తిగా అందుబాటులోకి

తీసుకురావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

కిడ్నాపింగ్ కిందే కేసు నమోదు

ఏదైనా చైల్డ్ మిస్సింగ్ కేసు నమోదైన వెంటనే.. అధికారులు ప్రాథమికంగా దానిని కిడ్నాప్ లేదా అపహరణగా భావించి దర్యాప్తు ప్రారంభించాలి. దీనివల్ల ప్రొసీజర్ ఆలస్యం కాకుండా దర్యాప్తులో సీరియస్‌నెస్ వస్తుందని కోర్టు పేర్కొంది. ఒకవేళ ఆ కేసులో హ్యూమన్ ట్రాఫికింగ్ అనుమానాలు ఉంటే.. నిబంధనల ప్రకారం 4 నెలలు వేచి చూడకుండా వెంటనే కేసును ఏహెచ్‌టియు విభాగానికి బదిలీ చేయాలని స్పష్టం చేసింది.

24 గంటల్లోగా కుటుంబానికి అప్పగించాలి

రక్షించిన లేదా రికవరీ చేసిన చిన్నారులను సాధారణంగా 24 గంటల్లోగా వారి కుటుంబాలకు అప్పగించాలి. ఒకవేళ ఆ నిర్దిష్ట చైల్డ్ ట్రాఫికింగ్ లేదా దోపిడీ వెనుక కుటుంబ సభ్యుల ప్రమేయం ఉన్నట్లు అనుమానం వస్తే తప్ప, మిగిలిన సమయాల్లో తక్షణమే తల్లిదండ్రుల వద్దకు చేర్చాలి. కుటుంబ సభ్యులపై అనుమానం ఉంటే ఆ బాధ్యతను చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కమిటీలు చూసుకోవాలి.

గుర్తింపు నిర్ధారణ, పర్యవేక్షణ

రక్షించిన ప్రతి బిడ్డకు ఒకే గుర్తింపు ఉండేలా చూసుకోవడం, భవిష్యత్తులో వారి ఆచూకీని సులభంగా పర్యవేక్షించడం కోసం అవసరమైన అధికారిక రిజిస్ట్రేషన్, వెరిఫికేషన్ ప్రక్రియలను వేగవంతం చేయాలని డిస్ట్రిక్ట్ చైల్డ్ ప్రొటెక్షన్ యూనిట్లను కోర్టు ఆదేశించింది. తద్వారా ఐడెంటిటీ డూప్లికేషన్‌ను నిరోధించవచ్చని పేర్కొంది.

2011 సెప్టెంబరులో చెన్నైలోని విరుగంబాక్కం పరిధిలో కవిత అనే చిన్నారి అదృశ్యమైంది. స్థానిక పోలీసులు, సెంట్రల్ క్రైమ్ బ్రాంచ్ దర్యాప్తు చేసినా ఆచూకీ లభించకపోవడంతో పోలీసులు ఈ కేసును ఆచూకీ లభించలేదు అని పేర్కొంటూ క్లోజర్ రిపోర్ట్ ఇచ్చారు. దీనిపై తండ్రి జి. గణేష్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌ను 2025 మార్చిలో మద్రాస్ హైకోర్టు తిరస్కరించింది. చిన్నారి 2011లో మిస్ అయింది కావున, 2013లో వచ్చిన హోం శాఖ యాంటీ-ట్రాఫికింగ్ గైడ్‌లైన్స్ దీనికి వర్తించవని హైకోర్టు పేర్కొంది.

ఈ తీర్పును సుప్రీంకోర్టు తీవ్రంగా తప్పుపట్టింది. 'చిన్నారి ఆచూకీ లభించనంత కాలం, చైల్డ్ ప్రొటెక్షన్ గైడ్‌లైన్స్, యాంటీ-ట్రాఫికింగ్ ప్రొటోకాల్స్ అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాలపై ఉంటుంది' అని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. ఈ కేసును సుమోటోగా స్వీకరించి, దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న మిస్సింగ్ చిన్నారుల సమస్యపై సమగ్ర ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఇక, ఈ కేసు తదుపరి విచారణ ఆగస్టుకు వాయిదా వేస్తూ ఆ సమయంలోగా అన్ని రాష్ట్రాలు, అధికారులు దీనిపై నివేదిక సమర్పించాలని ఆదేశించింది.

తెలంగాణ మహిళా కమిషన్ చైర్‌పర్సన్‌గా గద్వాల విజయలక్ష్మి

రాష్ట్ర మహిళా కమిషన్ నూతన చైర్‌పర్సన్‌గా జీహెచ్ఎంసీ మాజీ మేయర్ గద్వాల్ విజయలక్ష్మి పదవీ బాధ్యతలను స్వీకరించారు. సికింద్రాబాద్‌లోని మహిళా కమిషన్ కార్యాలయంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమానికి పలువురు రాజకీయ ప్రముఖులు, మహిళా నేతలు హాజరయ్యారు. విజయలక్ష్మితో పాటు కమిషన్ నూతన సభ్యులుగా కాసోజు శంకరమ్మ, చిట్యాల శ్వేత, శశికళ యాదవ్‌రెడ్డి, సదాలక్ష్మి, రాధాబాయ్, ఉజ్మా ఆయేషా షాకీర్ బాధ్యతలు చేపట్టారు. కార్యక్రమానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున హాజరైన మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ సభ్యులకు శుభాకాంక్షలు తెలిపారు.

తెలంగాణ ఉద్యమంలో అమరుడైన శ్రీకాంతచారి తల్లి కాసోజు శంకరమ్మను మహిళా కమిషన్ సభ్యురాలిగా నియమించింది. తెలంగాణ సాయుధ పోరాట యోధురాలు చాకలి ఐలమ్మ మనవరాలు చిట్యాల శ్వేతను కూడా కమిషన్ సభ్యురాలిగా నియమించింది. చాకలి ఐలమ్మ తెలంగాణ రైతాంగ పోరాట చరిత్రలో కీలక వ్యక్తిగా గుర్తింపు పొందారు. ఆమె కుటుంబానికి ఈ నియామకంతో ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. మహిళా కమిషన్ సభ్యులుగా శశికళ యాదవ్ రెడ్డి, సదాలక్ష్మి, రాధాభాయి, ఉజ్మా షకీరాలను కూడా తెలంగాణ ప్రభుత్వం నియమించింది.

మేజర్ అభిలాష బరాక్‌కు యూఎన్ పురస్కారం

భారత సైన్యానికి చెందిన మేజర్ అభిలాష బరాక్ ఐక్యరాజ్యసమితి (యూఎన్) 'మిలిటరీ జెండర్ అడ్వకేట్ ఆఫ్ ది ఇయర్- 2025' అవార్డుకు ఎంపికయ్యారు. లెబనాన్‌లోని యూఎన్ శాంతి పరిరక్షక మిషన్‌లో కమాండర్‌గా ఆమె చేసిన సేవలకు, అలాగే మహిళలు, బాలికల సాధికారత కోసం చేసిన కృషికి గానూ ఈ పురస్కారం లభించింది. ఐక్యరాజ్యసమితి 2016లో ఈ అవార్డును ప్రారంభించగా, ఇప్పటివరకు ఈ గౌరవాన్ని దక్కించుకున్న మూడో భారతీయ సైనికాధికారిగా మేజర్ అభిలాష నిలిచారు. 2019లో మేజర్ సుమన్ గవానీ (దక్షిణ సూడాన్ మిషన్), 2023లో మేజర్ రాధికా సేన్ (కాంగో మిషన్) ఈ అవార్డును అందుకున్నారు. మేజర్ అభిలాష భారత సైన్యంలోనే తొలి మహిళా కంబాట్ హెలికాప్టర్ పైలట్‌గా చరిత్ర సృష్టించారు.

మాతా శిశు సంరక్షణ సేవల పటిష్ఠతకు 'జనని'

యాప్‌ను అందుబాటులోకి తెచ్చిన కేంద్ర ప్రభుత్వం

మాతా శిశు సంరక్షణను మరింత పటిష్ఠం చేయడానికి కేంద్ర ఆరోగ్య శాఖ సరికొత్త డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాంను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. ఇది లబ్ధిదారులకు అందుతున్న సేవలను నిరంతరాయంగా పరిశీలించడానికి, వాస్తవ సమయంలో క్షేత్ర స్థాయిలో పరిస్థితిని అంచనా వేయడానికి, ఇతర ప్లాట్‌ఫాంలతో అనుసంధానం ద్వారా మరింత మెరుగైన సేవలందించడానికి దోహదం చేస్తుంది. 'ఆవిష్కరణలు, సమగ్రత-ఉత్తమ పద్ధతులు'పై జరిగిన జాతీయ సదస్సులో ఈ డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాం 'జనని'ని విడుదల చేశారు. గర్భధారణ నుంచి శిశువు పుట్టిన మొదటి నెల వరకూ సాగే 'మాతా శిశు సంరక్షణ ప్రయాణమే' ఈ జనని యాప్. ఇప్పటికే ఉన్న ఆర్‌సీహెచ్(రీపాడక్టివ్ అండ్ చైల్డ్ హెల్త్)కు ఇది ఆధునిక రూపం. ఇది హైరిస్క్ ప్రెగ్నెన్సీ కేసుల్లో స్వయంచాలకంగా వ్యవహరించి కీలక సమయాల్లో అధికారులకు హెచ్చరికలు జారీ చేస్తుంది.

తెలంగాణలో మహిళా సూపర్‌బజార్లు

కార్పొరేట్ తరహాలో మహిళా శక్తి సూపర్ బజార్లు
సాయం అందిస్తాం.. ముందుకు రండి..
మహిళా సంఘాలకు సిఎం రేవంత్‌రెడ్డి పిలుపు
8 వేల స్త్రీశక్తి భవనాలకు శంకుస్థాపన

కార్పొరేట్ తరహాలో మహిళా శక్తి సూపర్ బజార్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ముందుకు రావాలని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి మహిళా స్వశక్తి సంఘాలకు పిలుపునిచ్చారు. అందుకు కావాల్సిన అన్ని రకాలా సాయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందిస్తుందని ప్రకటించారు. పట్టణాల్లో సూపర్‌బజార్ల ఏర్పాటుకు తక్కువ ధరకు స్థలాలను లీజుకు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని చెప్పారు. నాణ్యమైన వస్తువులు ప్రజలకు అందాలి, రైతుల ఉత్పత్తులకు మార్కెట్ దొరకాలి, మహిళా సంఘాలకు ఆదాయం రావాలి అనే లక్ష్యంతో సూపర్ బజార్లను ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు తెలిపారు. మహిళా శక్తి సూపర్ బజార్లలో ప్రభుత్వం వాటాదారుగా ఉంటుందని, రైతుల పంటలు, ఆర్గానిక్ ఉత్పత్తులు, నిత్యావసర సరుకులు ఇందులో అమ్ముతారని తెలిపారు. సచివాలయం వేదికగా 8 వేల ఇందిరాగాంధీ స్త్రీశక్తి భవనాల నిర్మాణానికి ముఖ్యమంత్రి శంకుస్థాపన చేశారు. ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ, ఒకేసారి 8 వేల భవనాలకు శంకుస్థాపన చేయడం దేశంలోనే సంచలన నిర్ణయమని చెప్పారు. మహిళా సంఘాలకు సొంత భవనాలు కల్పించడం ద్వారా వారి

ఆర్థిక కార్యకలాపాలకు, శిక్షణకు, వ్యాపార ప్రణాళికలకు శాశ్వత వేదికను సిద్ధం చేస్తున్నామని అన్నారు. మహిళల ఆశీర్వాదంతోనే రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి వచ్చిందని, వారి రుణం తీర్చుకొనే కార్యక్రమంలో భాగంగా పదేళ్లలో కోటి మంది మహిళలను కోటీశ్వరులను చేస్తామని ప్రకటించారు. రాష్ట్రంలోని కోటిమంది ఆడబిడ్డలను సొంత చెల్లెళ్లలాగా భావించి చీర పెట్టే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టామని చెప్పారు. మహిళలను బస్సుల యజమానులుగా మార్చాలన్న ఆలోచనతో మహిళా సంఘాల ద్వారా 1000 బస్సులు కొనుగోలు చేయించి, వాటిని ఆర్టీసీకి అద్దెకు ఇచ్చే ప్రణాళికను అమలు చేసినట్లు చెప్పారు.. జూన్ 5న పరేడ్ గ్రౌండ్‌లో 553 బస్సులను ప్రారంభించనున్నట్లు తెలిపారు. మహిళలు ఆర్థికంగా నిలబడితే కుటుంబం నిలబడుతుందని, కుటుంబం నిలబడితే గ్రామం బలపడుతుందని, గ్రామం బలపడితే తెలంగాణ అభివృద్ధి చెందుతుందని చెప్పారు. మహిళా సంఘాలకు బ్యాంక్ లింకేజీ రుణాల పరిమితిని రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.10 లక్షలకు పెంచుతున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. ఇప్పటివరకు మహిళా సంఘాలకు రూ.60,472 కోట్ల బ్యాంకు లింకేజీ రుణాలు అందించామని, వడ్డీ కింద ఇప్పటికే రూ.1,390 కోట్లను చెల్లించామని చెప్పారు. మహిళా సంఘాలు పెద్ద వ్యాపారాల్లోకి రావాలని సీఎం పిలుపునిచ్చారు. రైస్ మిల్లులు, మండల స్థాయి గోదాములు, లాజిస్టిక్ పార్కులు నిర్మించుకోవాలని కోరారు. అవసరమైన చోట 100 ఎకరాల వరకు భూములను కేటాయించేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని చెప్పారు. ధాన్యం కొనుగోలు, నిల్వ, మిల్లింగ్‌లో మహిళా సంఘాల పాత్ర పెరగాలన్నారు. వాళ్లే వడ్లు కొని బియ్యం ప్రభుత్వానికి అందించేలా చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు. 1000మెగావాట్ల సోలార్ విద్యుత్ ప్లాంట్లను మహిళాసంఘాల ద్వారా ఏర్పాటు చేయిస్తున్నట్లు చెప్పారు. రిలయన్స్ తరహాలో పెట్రోల్ బంకుల వ్యాపారంలోనూ సంఘాలను భాగస్వాములు చేస్తామన్నారు. బ్యాంకులకు వందకు వంద శాతం రుణాలు తిరిగి చెల్లించిన నిర్మల్ జిల్లా సమాఖ్య పరిధిలోని సంఘాలను ముఖ్యమంత్రి అభినందించారు. మెయిన్ రోడ్డులో వారికి పెట్రోల్ బంక్ ఏర్పాటు చేసేందుకు స్థలం కేటాయించాలని జిల్లా కలెక్టర్‌ను ఆదేశించారు. పెద్ద వ్యాపారులు, పెద్ద సంస్థలు బ్యాంకుల నుంచి వేల కోట్ల అప్పులు తీసుకొని ఎగ్గొట్టి పారిపోతున్న తరుణంలో మహిళా సంఘాల ఆర్థిక క్రమశిక్షణ గుణపాఠం నేర్పుతోందని కొనియాడారు.

సుప్రీంకోర్టులో ఐదుగురు కొత్త న్యాయమూర్తుల నియామకం

దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానంలో ఐదుగురు కొత్త న్యాయమూర్తులను నియమించినట్టు కేంద్ర న్యాయ శాఖ ప్రకటించింది. ఇటీవల భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి నేతృత్వంలోని సుప్రీం కోర్టు కొలీజియం సిఫార్సు చేసిన పేర్లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలపడంతో ఈ నియామకాలు ఖరారయ్యాయి. నూతనంగా బాధ్యతలు చేపట్టనున్న వారిలో నలుగురు వివిధ రాష్ట్రాల హైకోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తులు కాగా, మరొకరు సుప్రీం కోర్టు సీనియర్ న్యాయవాది. కేంద్ర న్యాయశాఖ విడుదల చేసిన అధికారిక జాబితా ప్రకారం - సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులుగా పదోన్నతి పొందిన వారిలో జస్టిస్ చంద్రశేఖర్ (బాంబే హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి), జస్టిస్ షీల్ నాగు (పంజాబ్, హరియాణా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి), జస్టిస్ సంజీవ్ సచ్‌దేవ్ (మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి), జస్టిస్ అరుణ్ పల్లి (జమ్మూ కశ్మీర్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి), సుప్రీం కోర్టుకు చెందిన ప్రముఖ సీనియర్ మహిళా న్యాయవాది వి. మోహన ఉన్నారు.

లబ్ధిదారుల నుంచి సంపద సృష్టికర్తలుగా ఎదగాలి

తెలంగాణ మంత్రి సీతక్క పిలుపు

మహిళలను సంక్షేమ పథకాల లబ్ధిదారుల స్థాయి నుంచి పారిశ్రామికవేత్తలుగా, సంపద సృష్టికర్తలుగా ఎదిగేలా చేయడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యమని మంత్రి సీతక్క పేర్కొన్నారు. కోటి మంది మహిళలను కోటీశ్వరులుగా తీర్చిదిద్దడమే లక్ష్యంగా ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతోందన్నారు. 'ప్రజాపాలన-ప్రగతి ప్రణాళిక'లో భాగంగా మే 25 నుంచి 31 వరకు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మహిళా వారోత్సవాలు నిర్వహించనున్నట్లు ఆమె తెలిపారు. వారోత్సవాల సందర్భంగా 25న గ్రామ, మండలస్థాయిలో 8 వేల ఇందిరా మహిళాశక్తి భవనాలకు శంకుస్థాపనలు, 26న మహిళా సమాఖ్యల ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించే 553 ఆర్టీసీ బస్సుల ప్రారంభోత్సవం, 27న సోలార్ ప్లాంట్ల ప్రారంభం, ప్రత్యేక సాధారణ సమావేశాలు, 29న ఇంక్యుబేటర్ ప్రోగ్రామ్, రుణమేళాలు, జీవనోపాధి యూనిట్ల ప్రారంభోత్సవాలు ఉంటాయని తెలిపారు. 30న 'అమ్మకు అక్షరమాల' ద్వారా అక్షరాస్యత సాధించిన మహిళలను జిల్లా, మండల స్థాయిలో సన్మానించనున్నామని, 31న ముగింపు కార్యక్రమం ఉంటుందని మంత్రి వెల్లడించారు. మహిళలను సంపద సృష్టించే శక్తిగా తీర్చిదిద్దుతున్నామని సీతక్క వ్యాఖ్యానించారు. మహిళల ఆదాయం పెరిగితే కుటుంబం బలపడుతుందని పేర్కొన్నారు. బంజారాహిల్స్‌లో సఖి నివాస్ వర్కింగ్ ఉమెన్ హాస్టల్ ప్రారంభ కార్యక్రమానికి మంత్రి సీతక్క హాజరై మాట్లాడారు. జూన్ 5వ తేదీన మహిళలకు సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఆర్టీసీ బస్సులు అందజేస్తారని తెలిపారు. మహిళా సంఘాల సోలార్ ప్లాంట్లను డిప్యూటీ సీఎం మల్లు

భట్టివిక్రమార్క మధిరలో ప్రారంభిస్తారని పేర్కొన్నారు. మహిళల ఉన్నతే తెలంగాణ ప్రగతి అని తెలిపారు. వర్కింగ్ ఉమెన్స్ భద్రత తమ ప్రభుత్వ బాధ్యత అని తెలిపారు. గ్రామీణ మహిళలకు హైదరాబాద్‌లో సురక్షిత వసతి కల్పిస్తున్నామని చెప్పుకొచ్చారు. సఖి నివాస్‌లో 150 మంది మహిళలకు వసతి సౌకర్యం కల్పిస్తున్నామని వివరించారు. చిన్నపిల్లలతో వచ్చే తల్లులకు ప్రత్యేక సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నామని వెల్లడించారు. మహిళల భద్రత, వారి గౌరవానికి తమ ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యం ఇస్తోందని చెప్పారు. మహిళా సంఘాలకు వడ్డీ లేని రుణ పరిమితి పెంచుతున్నట్లు మంత్రి సీతక్క పేర్కొన్నారు.

మహిళా సంఘాలకు రూ.10లక్షల వరకు వడ్డీలేని రుణాలు

మహిళా సంఘాల ఆర్థిక సాధికారత కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇప్పటివరకు అర్హత కలిగిన ఎస్‌హెచ్‌జీలకు అందిస్తున్న రూ.5లక్షల వడ్డీలేని రుణాల పరిమితిని రూ.10 లక్షలకు పెంచింది. రూ.10లక్షల వరకు మహిళా సంఘాలు తీసుకునే బ్యాంకు రుణాలకు సంబంధించిన వడ్డీ మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. మహిళలపై ఆర్థిక భారాన్ని తగ్గించడమే లక్ష్యంగా వారు తీసుకునే రుణాలపై వడ్డీ భారం తగ్గించేందుకు ప్రభుత్వం ఈ ఏడాది రూ.2500 కోట్లను ఖర్చు చేయనున్నట్లు మంత్రి సీతక్క తెలిపారు. ఈ ఏడాది మహిళా సంఘాలకు రూ.26,621.47కోట్ల రుణ సదుపాయం కల్పించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా నిర్ణయించింది. మహిళల ఆర్థిక ప్రగతికి అండగా నిలుస్తూ 4.33 లక్షల సంఘాలకు ఈ ఏడాది రుణాలు అందించడమే లక్ష్యంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్రణాళికను రూపొందించింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని 3.90 లక్షల సంఘాలకు రూ.20,536 కోట్లు, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని 43,307 సంఘాలకు రూ.6,085 కోట్లు కలిపి మొత్తం రూ.26,621.47 కోట్ల రుణాలను బ్యాంకుల ద్వారా ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. కాగా 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను ఎస్‌హెచ్‌జీలకు నిర్దేశించిన రుణ లక్ష్యాలను బ్యాంకులు చేరుకున్నాయి. మొత్తం రూ19,280.75 కోట్ల రుణాల పంపిణీ లక్ష్యంగా పెట్టుకోగా, బ్యాంకులు ఏకంగా రూ.19,447.53 కోట్లు అందించి, 100.86శాతం ప్రగతిని నమోదుచేశాయి. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని 2026-27కు గాను రూ.26,621.47 కోట్ల రుణ లక్ష్యాన్ని సిద్ధం చేసుకున్నట్లు గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థ(సెర్ప్) విభాగాలు వెల్లడించాయి. ఎస్‌హెచ్‌జీ రుణాలపై సర్వీస్ ఛార్జీలు,

డాక్యుమెంటేషన్ ఫీజులు, ఇతర హిడెన్ ఛార్జీలను రద్దు చేయాలని ప్రభుత్వం బ్యాంకులను కోరింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 4.37లక్షల సంఘాల్లో 46.68 లక్షలమంది మహిళలను భాగస్వాములను చేశారు. గ్రామాల్లో 17,650 విలేజ్ ఆర్గనైజేషన్లు, 553 మండల సమాఖ్యలు, 32 జిల్లా సమాఖ్యలతో పటిష్టమైన నెట్‌వర్క్ ఏర్పడింది. వీఓ భవనాల నిర్మాణానికి కూడా ప్రాధాన్యమిస్తామని, సంఘ సభ్యులకు సొంతంగా పరిశ్రమలు, వ్యాపారాలు ఏర్పాటు చేసుకునేందుకు రుణ సహాయం అందిస్తామని అధికారులు తెలిపారు. వడ్డీలేని రుణపథకం అమల్లో భాగంగా 2023 నుంచి ఇప్పటివరకు రూ.1,397.66కోట్ల వడ్డీ చెల్లించిన ప్రభుత్వం 48లక్షల పేదకుటుంబాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చింది.

ఉన్నావ్ రేప్ కేసు నిందితుడికి సుప్రీం షాక్

మాజీ ఎమ్మెల్యే సెంగార్ జీవిత ఖైదు నిలిపివేత ఉత్తర్వులు రద్దు

మరోసారి విచారణ జరపాలని ఢిల్లీ హైకోర్టుకు ఆదేశం

దేశవ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టించిన 2017 నాటి ఉన్నావ్ రేప్ కేసులో నిందితుడు, బీజేపీ మాజీ ఎమ్మెల్యే కుల్దీప్ సింగ్ సెంగార్‌కు సుప్రీంకోర్టు షాక్ ఇచ్చింది. ఆయనకు విధించిన జీవిత ఖైదును నిలిపివేస్తూ ఢిల్లీ హైకోర్టు గతంలో జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను అత్యున్నత న్యాయస్థానం కొట్టివేసింది. ఈ పిటిషన్‌పై మరోసారి విచారణ జరపాలని హైకోర్టును ఆదేశించింది. ఈ కేసులో సెంగార్‌కు ట్రయల్ కోర్టు విధించిన యావజ్జీవ శిక్షను నిలిపివేస్తూ ఢిల్లీ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ సీబీఐ దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌పై ధర్మాసనం శుక్రవారం విచారణ జరిపింది. తనను దోషిగా తేల్చడంతో పాటు యావజ్జీవ శిక్ష విధించడంపై సెంగార్ దాఖలు చేసిన ప్రధాన పిటిషన్‌ను రెండు నెలల్లోగా పరిష్కరించాలని ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్, జస్టిస్ జోయ్‌మాల్యా బాగ్చీల ధర్మాసనం సూచించింది. హైకోర్టు ఈ కేసును కొత్తగా విచారించి, బాధితురాలితో సహా అందరి వాదనలు వినవచ్చని స్పష్టం చేసింది.

ఇద్దరు భారత జర్నలిస్టులకు పులిట్జర్ అవార్డు

భారత జర్నలిస్టులు ఆనంద్ ఆర్కే, సుపర్ణ శర్మ ప్రతిష్ఠాత్మక పులిట్జర్ అవార్డును గెలుచుకున్నారు. డిజిటల్ నిఘా, సైబర్ మోసాలు, డిజిటల్ అరెస్టులపై వారు ప్రజల్లో అవగాహన పెంచడానికి చేసిన కృషికి గాను వారికి ఈ బహుమతి లభించింది. 'వివరణాత్మక రిపోర్టింగ్, వ్యాఖ్యానం' విభాగంలో వీరిద్దరికి ఈ అవార్డును ప్రకటించారు. ఆనంద్, సుపర్ణతో పాటు బ్లూమ్‌బర్గ్ వార్తా సంస్థ రిపోర్టర్ నటాలీ ఒబికో కూడా ఇదే విభాగంలో పులిట్జర్ బహుమతికి ఎంపికయ్యారు. అంటే ముగ్గురికి కలిపి ఈ అవార్డును ప్రకటించారు. వీరు ముగ్గురు సంయుక్తంగా బ్లూమ్‌బర్గ్ కోసం రాసిన 'ట్రాప్డ్' అనే వార్తా కథనం రాశారు. కాగా, కొలంబియా యూనివర్సిటీ పులిట్జర్ బహుమతులను అందజేస్తుంది. జర్నలిజం, సాహిత్యంలో దీనికి అత్యున్నత అవార్డుగా భావిస్తారు.

'యాంటీ డ్రగ్ అఫిడవిట్' ఇస్తేనే తెలంగాణలో ఇంటర్ అడ్మిషన్

ఇంటర్మీడియట్‌లో ఈ ఏడాది ప్రవేశాలు పొందాలకునే విద్యార్థులు యాంటీ డ్రగ్ అఫిడవిట్ ఇవ్వాల్సిందే. ఈ మేరకు ఇంటర్ బోర్డు అన్ని కాలేజీలకు ఆదేశాలు జారీచేసింది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు కాలేజీల్లో చేరే ప్రతి విద్యార్థి, తల్లిదండ్రులు లేదా గార్డియన్ దీనిపై సంతకం చేయాలి. అఫిడవిట్‌ను కోర్టు ఫీ స్టాంపు పేపర్‌పై చేయాల్సిన అవసరం లేదని, కేవలం ఇంటర్ బోర్డు అధికారిక వెబ్‌సైట్లో అందుబాటులో ఉంచిన డిక్లరేషన్ ఫామ్‌పై సంతకం చేస్తే సరిపోతుందని ఇంటర్ బోర్డు కార్యదర్శి అభిలాష తెలిపారు. డ్రగ్స్‌కు వ్యతిరేకంగా విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించాలన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నామని ఆమె తెలిపారు.

మైనర్లపై లైంగిక వేధింపులు

అమెరికాలో తెలుగు వ్యక్తికి 20 ఏళ్ల జైలు

మైనర్లపై లైంగిక వేధింపులకు పాల్పడిన ఓ తెలుగు వ్యక్తికి అమెరికాలోని ఓ న్యాయస్థానం 20 ఏళ్ల జైలు శిక్ష విధించింది. అమెరికాలోని వర్జీనియా రాష్ట్రంలోని ఆష్‌బర్న్‌లో నివసించే ప్రవాస భారతీయుడు, ఖమ్మం జిల్లాకు చెందిన తాళ్లూరు ఫణి (32) అనే యువకుడికి స్థానిక న్యాయస్థానం శిక్ష ఖరారు చేసింది. అంతేకాక, శిక్ష ముగించుకొని జైలు నుంచి విడుదలైన తర్వాత ఐదేళ్ల పాటు ఫణిపై పర్యవేక్షణ ఉంటుంది. ప్రాసిక్యూషన్ వివరాల ప్రకారం.. సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్‌ల ద్వారా ఫణి.. మైనర్లకు అసభ్యకరమైన సందేశాలు, వీడియోలు, ఫొటోలు పంపేవాడు. ఓ బాలికకు తన నగ్న చిత్రాలు పంపిన ఫణి.. తిరిగి అలాంటి చిత్రాలను తనకు పంపాలని ఆమెను ఒత్తిడి చేశాడు. దీనిపై బాధితురాలు 2022లో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసింది. తాను 11 నుంచి 13 ఏళ్ల మధ్య వయస్సులో ఉన్నప్పుడు ఫణి చేతిలో లైంగిక వేధింపులకు గురయ్యాయనని మరో బాధితురాలు తెలిపింది. అంతేకాక, తన నేరాలను కప్పిపుచ్చేందుకు చాటింగ్ సందేశాలు, ఇతర ఆధారాలను డిలీట్ చేయాలని ఫణి బాధితులపై ఒత్తిడి తెచ్చినట్టు కోర్టు విచారణలో బయటపడింది. దీంతో ఇవి సాధారణ తప్పులు కాదని తెలిసి చేసిన దారుణాలేనని న్యాయమూర్తి వ్యాఖ్యానించారు.

అయితే, మద్యపానం అలవాటు, మానసిక సమస్యలు, తల్లి మరణంతో ఎదురైన మానసిక ఆవేదనతో తనకు ఈ పరిస్థితి వచ్చిందని శిక్ష విధించే సమయంలో ఫణి వాదించినప్పటికీ న్యాయస్థానం ఏకీభవించలేదు. కాగా, 2019లోనే ఫణి వ్యవహారం బయటకు రాగా స్థానిక తెలుగు పెద్దలు అప్పట్లో రాజీకి యత్నించారు. కానీ బాలిక తల్లిదండ్రులు రాజీకి అంగీకరించకపోవడంతో కేసుల భయంతో ఫణి భారత్ వెళ్లిపోయాడు. రెండేళ్ల అనంతరం మళ్లీ అమెరికా వచ్చాడు. 2022 నుంచి కొనసాగిన దర్యాప్తు ఆధారంగా ఫణి 2024లో అరెస్టయ్యాడు. విచారణ పూర్తి చేసిన న్యాయస్థానం తుది తీర్పు వెలువరించింది.

61 మంది మహిళలపై లైంగిక వేధింపులు.. ఆస్ట్రేలియాలో భారతీయుడికి 14 ఏళ్ల జైలు

భారతీయ మూలాలున్న మసాజ్ థెరపిస్ట్ సుమిత్ సతీష్ రస్తోగీకి ఆస్ట్రేలియాలోని అడిలైడ్ కోర్టు దాదాపు 14 ఏళ్ల జైలు శిక్ష విధించింది. అతడు తొమ్మిది నెలల వ్యవధిలో 61 మంది మహిళలపై లైంగిక దాడులకు పాల్పడినట్టు తేల్చింది. అసభ్య వీడియోలు చిత్రీకరణ వంటి నేరాలకు పాల్పడినట్లు కోర్టు నిర్ధారించింది.

సుమిత్ 2011లో భారత్ నుంచి ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లి ఓ మసాజ్ పార్లర్‌ను ప్రారంభించాడు. 2021 అక్టోబర్ నుంచి 2022 జులై మధ్య ఆ మసాజ్ పార్లర్‌కు వచ్చిన 61 మంది మహిళలను లైంగికంగా వేధించాడు. 55 మంది మహిళల ప్రైవేట్ వీడియోలను రహస్యంగా రికార్డు చేశాడు. దీనిపై బాధితులు స్థానిక పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. కేసు నమోదు చేసుకున్న పోలీసులు విచారణ ప్రారంభించారు. సరైన పత్రాలు లేకుండానే సుమిత్ మసాజ్ పార్లర్‌ను నడుపుతున్నట్టు పోలీసుల విచారణలో తేలింది. 2022 నుంచి ఈ కేసుపై కోర్టులో విచారణ సాగుతోంది. చివరకు సుమిత్ తన తప్పును అంగీకరించడంతో తాజాగా దక్షిణ ఆస్ట్రేలియా జిల్లా కోర్టు అతడికి 13 ఏళ్ల 10 నెలల జైలు శిక్షను విధించింది.

సైబర్ నేరాల నిర్మూలనకు 90 రోజుల యాక్షన్ ప్లాన్

ఏపీ డీజీపీ హరీష్ కుమార్ గుప్తా

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పెరుగుతున్న సైబర్ నేరాలపై పోలీస్ శాఖ ప్రత్యేక దృష్టి సారించింది. ఏపీ సైబర్ గార్డ్ ఆపరేషనల్ ప్లాన్‌తో పాటు సైబర్ క్రైమ్ నిర్వహణ వ్యవస్థ పునర్వ్యవస్థీకరణపై ఏపీ డీజీపీ హరీశ్ కుమార్ గుప్తా వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. ఈ సమావేశంలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న ఎస్పీలు, పోలీస్ కమిషనర్లు, రేంజ్ అధికారులు, టెక్నికల్ సర్వీసెస్ విభాగం అధికారులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా డీజీపీ హరీశ్ కుమార్ గుప్తా మాట్లాడుతూ.. సాంకేతిక ఆధారిత పోలీసింగ్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎప్పటికప్పుడు ముందంజలో కొనసాగుతోందన్నారు. అయితే ఇటీవలి కాలంలో సైబర్ నేరాలు పెరిగాయన్నారు. దీంతో సైబర్ నేరాల నియంత్రణ వ్యవస్థను అత్యవసరంగా మరింత బలోపేతం చేయాల్సిన అవసరం ఏర్పడిందని డీజీపీ అభిప్రాయపడ్డారు. పోలీస్ శాఖ, ఐటీ శాఖతో పాటు ఇతర అనుబంధ సంస్థలతో విస్తృత స్థాయిలో చర్చలు జరిపిన అనంతరం 90 రోజుల ప్రత్యేక కార్యాచరణ ప్రణాళికను సిద్ధం చేసినట్లు తెలిపారు. సైబర్ నేరాల నియంత్రణ బాధ్యత కేవలం ప్రత్యేక విభాగాలకే పరిమితం కాకుండా ప్రతి జిల్లా పోలీస్ యంత్రాంగం చురుకుగా వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. సైబర్ మోసాల బాధితులకు తక్షణ సహాయం అందించడంలో గోల్డెన్ అవర్ అత్యంత కీలకమని డీజీపీ స్పష్టం చేశారు. 1930 హెల్ప్‌లైన్‌కు ఫిర్యాదు వచ్చిన తొలి 30 నిమిషాల్లోనే చర్యలు ప్రారంభిస్తే బాధితులు కోల్పోయిన డబ్బును రికవరీ చేసే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయని పేర్కొన్నారు.

ఏపీలో మహిళల భద్రతకు 'ఆపరేషన్ దండాయన'

నేరస్థులకు సత్వర శిక్షలే లక్ష్యం: డీజీపీ హరీశ్ గుప్తా

మహిళలు, బాలికలపై నేరాలను అరికట్టేందుకు పోలీసు శాఖ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 'ఆపరేషన్ దండాయన' పేరుతో ప్రత్యేక కార్యాచరణ ప్రారంభించింది. మహిళల భద్రతకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తూ ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేస్తున్నారు. మహిళా, శిశు భద్రత విభాగం ఐజీపీ బి.రాజకుమారి నేతృత్వంలో చేపట్టిన ఈ కార్యాచరణకు సంబంధించిన పోస్టరును డీజీపీ హరీశ్‌కుమార్ గుప్తా ఆవిష్కరించారు. మహిళలపై అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధింపులు, పోక్సో కేసులు తదితర నేరాల్లో నిందితులకు త్వరితగతిన శిక్షలు పడేలా చర్యలు తీసుకోనున్నట్లు డీజీపీ తెలిపారు. ప్రతి కేసును ప్రత్యేకంగా పర్యవేక్షిస్తూ, 'స్పీడ్ ట్రయల్ మానిటరింగ్ సిస్టమ్' ద్వారా దర్యాప్తు ప్రక్రియను వేగవంతం చేస్తామన్నారు. ప్రతి కేసులో 60 రోజుల్లోగా చార్జిషీట్ దాఖలు చేయాలని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. సంచలనాత్మక కేసులను ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టులకు బదిలీ చేసి కఠిన శిక్షలు పడేలా చర్యలు చేపట్టనుందని చెప్పారు. బాధితురాలికి న్యాయం జరిగే వరకు ఆపరేషన్ దండాయన కొనసాగుతుందన్నారు. కాగా, బాధిత మహిళలకు కౌన్సెలింగ్ అందించేందుకు ప్రత్యేక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయనున్నారు. ఇందుకు స్వచ్ఛంద సంస్థలు, న్యాయవాదులు, మహిళా సంక్షేమ సంస్థల సహకారం తీసుకోనున్నారు. పునరావృతంగా మహిళలపై నేరాలకు పాల్పడే నేరస్థులపై జియో ట్యాగింగ్, ఫేషియల్ రికగ్నిషన్ సిస్టమ్ ద్వారా ప్రత్యేక నిఘా ఉంచాలని డీజీపీ ఆదేశించారు.

మైనర్ బాలికపై లైంగిక వేధింపులు

బండి భగీరథ్ అరెస్టు.. పోక్సో కేసు నమోదు

మైనర్ బాలికను లైంగికంగా వేధించిన ఆరోపణలతో బండి భగీరథ్‌పై పేట్ బషీరాబాద్ పోలీస్ స్టేషన్‌లో పోక్సో కేసు నమోదైంది. న్యాయస్థానం అతనికి 14 రోజుల జ్యుడీషియల్ రిమాండ్ విధించడంతో పోలీసులు చర్లపల్లి జైలుకు తరలించారు. ఈ కేసులో ముమ్మర దర్యాప్తు చేపట్టిన పోలీసులు అతడిని మూడు రోజుల పోలీస్ కస్టడీలోకి తీసుకున్నారు. విచారణలో భాగంగా మొయినాబాద్‌లోని ఒక ఫామ్‌హౌస్‌కు తీసుకెళ్లి సీన్ రీ-కన్‌స్ట్రక్షన్ కూడా నిర్వహించారు. కేంద్ర మంత్రి కుమారుడైన బండి సాయి భగీరథ్‌పై నమోదైన పోక్సో కేసు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో సంచలనం సృష్టించింది. ఈ క్రమంలో బాధితురాలి తల్లి సంచలన ఆరోపణలు చేశారు.

బాధితురాలి తల్లి తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. 2025లో బండి భగీరథ్‌తో తమ కుమార్తెకు పరిచయం ఏర్పడింది. మొదట స్నేహపూర్వకంగానే ఉన్నప్పటికీ, క్రమంగా భగీరథ్ ఆమెను మానసికంగా లొంగదీసుకున్నాడని, దీనివల్ల ఆమె చదువు కూడా దెబ్బతిన్నదని తల్లి ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. 2025 డిసెంబర్ 31వ తేదీ రాత్రి మొయినాబాద్‌లోని ఒక అపార్ట్‌మెంట్‌లో భగీరథ్ తన కుమార్తెకు బలవంతంగా మద్యం తాగించి, ఆమె అచేతన స్థితిలో ఉన్నప్పుడు లైంగిక దాడికి పాల్పడ్డాడని ఆమె వెల్లడించారు. ఆ తర్వాత కూడా పలుమార్లు తన కుమార్తెను వేధించాడని, ఈ విషయాలన్నీ 2026 జనవరిలో తమ కుమార్తె బయటపెట్టిందని ఆమె పేర్కొన్నారు. మే 8వ తేదీన పేట్‌బషీరాబాద్ పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేసేందుకు వెళ్లగా, అక్కడ కూడా చేదు అనుభవమే ఎదురైంది. మైనర్ బాలికపై జరిగిన అఘాయిత్యం గురించి చెప్పినా, పోలీసులు ఐదు గంటల పాటు వేచి ఉండేలా చేశారని, ఫిర్యాదు తీసుకోవడానికి నిరాకరించారని ఆమె ఆరోపించారు. ఎన్నో పోరాటాల తర్వాత జీరో ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేశారని, మొదట నిందితుడికి సులభంగా బెయిల్ వచ్చే సెక్షన్లు పెట్టినప్పటికీ, బాధితురాలి వాంగ్మూలం రికార్డు చేసిన తర్వాత తీవ్రమైన సెక్షన్లుగా మార్చారని ఆమె వివరించారు.

సోషల్ మీడియా నిర్వాహకులపై కేసులు

బాధిత బాలిక, ఆమె తల్లిదండ్రుల ఫొటో, వీడియోల ప్రసారం..

ఫేస్‌బుక్, ఇన్‌స్టా నిర్వాహకులపైనా చర్యలు

పోక్సో చట్టం కింద నమోదైన కేసుకు సంబంధించి బాధితురాలైన మైనర్ బాలికకు సంబంధించిన ఫొటోలు, వీడియోలు, ఆమె తల్లిదండ్రుల వివరాలతో సోషల్ మీడియాలో కథనాలు ప్రసారం చేస్తున్న వారిపై పోక్సో చట్టం ప్రకారం పేట్ బషీరాబాద్ పోలీసులు కేసులు నమోదు చేశారు. మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా బాలల హక్కుల సంఘం అధ్యక్షులు ఇచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు ఈ కేసులు నమోదు చేశామని పేట్ బషీరాబాద్ పోలీసులు తెలిపారు. ఇలాంటి కంటెంట్‌ను ప్రసారం చేస్తున్న ఇన్‌స్టాగ్రామ్, ఫేస్‌బుక్ ఖాతాల ఐడీలు, సంబంధిత యూఆర్‌ఎల్‌లను గుర్తించి ఆయా ఖాతాలను నిర్వహిస్తున్న వ్యక్తులపై చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకునేందుకు సైబర్ సెక్యూరిటీ బ్యూరోకు వివరాలు పంపినట్లు పోలీసు అధికారులు వివరించారు. పోక్సో కేసుల్లో బాధిత బాలిక వ్యక్తిగత వివరాలు బహిర్గతం చేయడం వల్ల ఆమె తీవ్రమైన మానసిక వేదనకు గురవుతుందని, ఇలాంటి చర్యలకు పాల్పడే వారిపై కఠిన చర్యలు తప్పవని వారు హెచ్చరించారు. కాగా, మైనర్ బాలికకు సంబంధించిన ఫొటోలు, వీడియోలు, ఆమె తల్లిదండ్రుల వివరాలను ప్రసారం చేసిన యూట్యూబ్ చానెళ్లు, ఇతర సోషల్ మీడియా అకౌంట్లను పోలీసులు పరిశీలించారు.

భార్యపై కోపంతో కుమార్తెను బావిలో పడేసిన తండ్రి

భార్యాభర్తల మధ్య జరిగిన గొడవ .. అభం శుభం తెలియని ఒక పసిప్రాణాన్ని బలితీసుకుంది. కన్న తండ్రే కాలయముడుగా మారి కూతురిని బావిలోకి నెట్టి చంపేసిన అమానుష ఘటన కోరుకొండ మండలం గాదరాడ గ్రామంలో చోటుచేసుకుంది. పోలీసులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. గాదరాడ గ్రామానికి చెందిన రామవరపు రాజు, అతని భార్య మధ్య గత కొంతకాలంగా తరచూ గొడవలు జరుగుతున్నాయి. ఈ క్రమంలో ఆగ్రహంతో ఊగిపోయిన రాజు, భార్యపై ఉన్న కక్షతో, ఏ పాపం తెలియని చిన్నారి లహరిని తీసుకువెళ్లి సమీపంలోని ఒక బావిలో పడేశాడు. నీటిలో మునిగి ఊపిరాడక అక్కడికక్కడే మృతి చెందింది. స్థానికుల సమాచారంతో ఘటనా స్థలానికి చేరుకున్న కోరుకొండ పోలీసులు మృతదేహాన్ని పోస్టుమార్టం నిమిత్తం ఆసుపత్రికి తరలించారు. కన్నకూతురిని పొట్టనబెట్టుకున్న రాజును పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకుని విచారిస్తున్నారు.

రిటైర్డ్ ఐపీఎస్ అధికారి భార్యను హత్య చేసిన పనిమనిషి

జూబ్లీహిల్స్‌లోని ప్రశాసన్ నగర్‌లో విశ్రాంత ఐపీఎస్ అధికారి వినయ్ రంజన్ రాయ్ సతీమణి తనూజ (55) హత్యకు గురయ్యారు. రిటైర్డ్ ఐపీఎస్ అధికారి నివాసంలో పని చేస్తున్న నేపాల్‌కు చెందిన పని మనిషి కల్పన ఈ హత్యలో కీలక పాత్ర పోషించినట్లు పోలీసులు ప్రాథమికంగా గుర్తించారు. పోలీసుల అనుమానం ప్రకారం, కల్పన మరో ముగ్గురితో కలిసి ముందస్తు ప్రణాళికతో హత్యకు పాల్పడినట్లు తెలుస్తోంది. తనూజ ఒంటరిగా ఉన్న విషయాన్ని తన గ్యాంగ్‌కు చెప్పిన కల్పన అర్ధరాత్రి ఒంటి గంట సమయంలో వారితో కలిసి హత్యకు పాల్పడినట్లు సమాచారం. హత్య అనంతరం ఇంట్లో ఉన్న బంగారం, నగదు తీసుకుని నిందితులు పరారైనట్లు పోలీసులు భావిస్తున్నారు. కాగా, 8 నెలలుగా ఆ ఇంట్లో కల్పన పని చేస్తోంది. మరోవైపు ఘటనాస్థలికి ఉన్నతాధికారులు చేరుకుని పరిశీలించారు. కేసును అత్యంత ప్రాధాన్యంగా తీసుకున్న పోలీసులు నిందితుల కోసం ప్రత్యేక బృందాలతో గాలింపు చర్యలు చేపట్టారు. ఐఏఎస్, ఐపీఎస్ అధికారుల నివాస ప్రాంతంలో హత్య జరగడం సంచలనంగా మారింది.

కామాంధుడిని ఎన్‌కౌంటర్ చేసిన యూపీ పోలీసులు

ఓ కామాంధుడిని ఉత్తర్ ప్రదేశ్ పోలీసులు కాల్చి చంపేశారు. ఏడేళ్ల బాలుడిపై హత్యాచారం కేసులో ఎన్‌కౌంటర్ చేశారు. పక్కా సమాచారంతో నిందితుడిని పట్టుకునేందుకు వెళ్లగా పోలీసులపై కాల్పులకు తెగపడ్డాడు. ఆత్మరక్షణ కోసం పోలీసులు ఎదురుకాల్పులు జరపగా కామాంధుడు హతమయ్యాడు. ఈ ఘటన స్థానికంగా తీవ్ర సంచలనం రేపుతోంది. హర్దోయ్ జిల్లా మతియమౌలోని మొక్కజొన్న పొలంలో ఏడేళ్ల బాలుడి మృతదేహం లభ్యమైంది. చిన్నారిని అపహరించిన మెహనూర్ (32) అత్యాచారం చేశాడు. అనంతరం హత్య చేసి మృతదేహాన్ని అక్కడే పడేశాడు. ఈ నేరాన్ని లైంగిక దాడిగా కాకుండా డబ్బుల కోసం చేసిన కిడ్నాప్‌గా చిత్రీకరించేందుకు నిందితుడు ప్రయత్నించాడు. ఈ మేరకు దొంగిలించిన సిమ్ కార్డు సహాయంతో బాధిత కుటుంబానికి ఫోన్ చేసి

డబ్బులు డిమాండ్ చేశాడు. అయితే, వారి ఫిర్యాదు మేరకు పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేపట్టారు.

ఈ మేరకు మెహనూర్‌పై రూ.50 వేల రివార్డును పోలీసులు ప్రకటించారు. అయితే, హర్దోయ్ జిల్లా మల్లావన్ ప్రాంతంలో నిందితుడు మెహనూర్ ఉన్నట్లు పోలీసులకు పక్కా సమాచారం అందింది. అతన్ని పట్టుకునేందుకు స్థానిక పోలీసులు, స్పెషల్ ఆపరేషన్స్ గ్రూప్ సంయుక్త బృందాలు రంగంలోకి దిగాయి. నిందితుడు ఉన్న ప్రాంతానికి చేరుకుని అదుపులోకి తీసుకునే ప్రయత్నం చేశాయి. ఈ సందర్భంగా మెహనూర్ ఏకంగా పోలీసులపైకే కాల్పులకు తెగపడ్డాడు. కామాంధుడి దాడిలో సీనియర్ ఎస్ఓజీ అధికారి రాజేశ్ కుమార్ తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. ఆత్మరక్షణ కోసం పోలీసులు కూడా ఎదురుకాల్పులు జరపగా.. మెహనూర్ ప్రాణాలు కోల్పోయినట్లు పోలీస్ సూపరింటెండెంట్ అశోక్ కుమార్ తెలిపారు. అతని మృతదేహం వద్ద రెండు తుపాకులు దొరికినట్లు వెల్లడించారు. నిందితుడిని కన్నౌజ్ జిల్లావాసిగా గుర్తించినట్లు చెప్పారు. అతనికి నేర చరిత్ర ఉందని.. పలు జిల్లాల్లో దాదాపు పన్నెండు కేసులు మెహనూర్‌పై నమోదైనట్లు ఎస్పీ అశోక్ కుమార్ వెల్లడించారు.

నాలుగేళ్లుగా బాలికను వేధిస్తున్న బాక్సింగ్ కోచ్‌పై పోక్సో కేసు

కర్ణాటక రాజధాని బెంగళూరులో మరోసారి అత్యాచార ఆరోపణలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. నగరంలోని కంఠీరవ స్టేడియంలో లయన్స్ బాక్సింగ్ క్లబ్‌కు చెందిన ఓ కోచ్.. తనను లైంగికంగా వేధిస్తున్నాడని 17 ఏళ్ల అమ్మాయి ఆరోపించింది. ఈ ఘటనపై కుటుంబ సభ్యుల ఫిర్యాదు మేరకు స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు నమోదైంది. ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న వివరాల ప్రకారం.. సదరు బాక్సింగ్ శిక్షణ కేంద్రంలో పదేళ్లుగా ఆ అమ్మాయి తర్ఫీదు పొందుతోంది. రామచంద్ర అనే వ్యక్తి ఆమెకు కోచింగ్ ఇస్తున్నాడు. అయితే.. అతడు నాలుగేళ్లుగా ఆమెను వేధిస్తున్నాడని, ఐదారు నెలల నుంచి ఈ ఘటనలు మరింత తీవ్రమయ్యాయని ఆరోపించారు. మే 17న చెన్నైలో జరిగిన బాక్సింగ్ పోటీల సందర్భంగా.. ఆ అమ్మాయిని, కోచ్ తన ప్రైవేట్ గదికి పిలిపించి చాలా అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు. శిక్షణ సమయంలోనూ పలుమార్లు

అనుచితంగా దగ్గరయ్యేందుకు యత్నించాడని ఎఫ్‌ఐఆర్‌లో రాసుకొచ్చారు. ఈ సంఘటన గురించి కుటుంబ సభ్యులకు చెబితే చంపేస్తానని బెదిరించినట్టు కూడా ఫిర్యాదులో తెలిపారు. అయితే.. ఈ వేధింపులకు సంబంధించి గతంలోనే ఓ కమిటీ ముందు ఫిర్యాదు సమర్పించారని ఎఫ్‌ఐర్‌లో పేర్కొన్నారు. ఈ ఘటనపై కోచ్ రామచంద్రపై పోక్సో సహా పలు సెక్షన్ల కింద కేసు నమోదు చేసిన పోలీసులు.. దర్యాప్తు చేపట్టినట్టు వెల్లడించారు.

మైనర్ బాలికపై అత్యాచారం

కడప జిల్లాలో దారుణ ఘటన వెలుగు చూసింది. ఓ కామాంధుడు మైనర్ బాలికపై అత్యాచారానికి పాల్పడ్డాడు. లైంగిక దాడిలో చిన్నారి తీవ్రంగా గాయపడింది. తీవ్ర రక్తస్రావంతో ఇంటికి వచ్చిన ఆమెను చూసి తల్లిదండ్రులు భయాందోళనకు గురయ్యారు. వెంటనే పోలీసులకు సమాచారం అందించగా.. కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేపట్టారు. దువ్వూరు మండలానికి చెందిన బాలికకు కామాంధుడు ఈశ్వర్(19) మాయమాటలు చెప్పాడు. మాటలతో మభ్యపెట్టి ఖాజీపేటలోని ఓ లాడ్జికి తీసుకెళ్లాడు. అనంతరం అత్యాచారానికి పాల్పడ్డాడు. ఆ సమయంలో బాలికకు తీవ్ర రక్తస్రావం అవుతున్నా వదిలిపెట్టకుండా కామవాంఛలు తీర్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత అక్కడి నుంచి పారిపోయాడు. తీవ్ర రక్తస్రావంతో బాలిక ఇంటికి చేరుకుంది. ఆమె పరిస్థితి చూసిన కుటుంబసభ్యులు కన్నీరుమున్నీరుగా విలపించారు. అనంతరం దువ్వూరు పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. ఈ మేరకు బాలికను కడప రిమ్స్‌కు తరలించారు పోలీసులు. పరీక్షలు నిర్వహించి చిన్నారి అత్యాచారానికి గురైనట్లు వైద్యులు నిర్ధారించారు. బాలిక తల్లిదండ్రుల ఫిర్యాదు మేరకు దువ్వూరు పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు. లాడ్జి నిర్వాహకులపైనా కేసు నమోదు అయ్యింది. కాగా, నిందితుడి కోసం గాలింపు చర్యలు కొనసాగుతున్నాయి.

టీసీఎస్ ఘటనలో నిదా ఖాన్ అరెస్టు

మహారాష్ట్రలోని నాసిక్ టాటా కన్సల్టెన్సీ సర్వీసెస్ (టీసీఎస్) యూనిట్‌లో చోటుచేసుకున్న లైంగిక వేధింపులు, బలవంతపు మత మార్పిడి కేసులో ప్రధాన నిందితురాలిగా ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న నిదా ఖాన్‌ను పోలీసులు ఎట్టకేలకు అరెస్టు చేశారు. ఛత్రపతి సంభాజీనగర్‌లో ఆమెను అదుపులోకి తీసుకున్నట్లు సిట్ అధికారులు ధ్రువీకరించారు. ఆమెను నాసిక్ కోర్టులో హాజరుపర్చనున్నారు. ఈ ఏడాది మార్చి 26న

కేసు నమోదైనప్పటి నుంచి ఆమె పరారీలోనే ఉన్నారు.

స్కూల్ రిపోర్టు కార్డు మార్చిందని కుమార్తెను రంపంతో ముక్కలు చేసిన కసాయి తండ్రి

రిపోర్టు కార్డు తారుమారు చేసిందనే కోపంతో కన్న కూతురును దారుణంగా హత్య చేశాడు. అనంతరం సాక్ష్యాధారాలు దొరకకుండా చేసేందుకు మృతదేహాన్ని చీరలో చుట్టి, ఇంటికి నిప్పుపెట్టాడు. ఆలస్యంగా వెలుగు చూసిన ఈ దారుణ ఘటన మహారాష్ట్రలోని దౌండ్ తాలూకాలోని దేవుల్‌గావ్ రాజే గ్రామంలో జరిగింది. నిందితుడు శాంతారామ్ చవాన్ తన కుటుంబంతో కలిసి హనుమాన్ వస్తీ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నాడు. అతనికి సంస్కార్ అనే కుమారుడు, అనామిక అనే 9 ఏళ్ల కుమార్తె ఉన్నారు. సంస్కార్ నాలుగో తరగతి చదువుతుండగా, అనామిక మూడో తరగతి చదువుతోంది. ఇటీవల వారు చదువుతున్న పాఠశాల ఫలితాలు వచ్చాయి. అనామిక ఫలితాలు చూసి ఇంట్లో ఉన్నవారు ఆటపట్టించారు. దీనితో అనామిక తన రిపోర్టు కార్డులో పలు మార్పులు చేసింది. ఈ విషయం తెలుసుకున్న శాంతారామ్ కోపంతో ఆమెను అత్యంత కిరాతకంగా, విచక్షణ మరిచి ఎలక్ట్రిక్ రంపంతో దారుణంగా ముక్కలుగా నరికాడు. గొంతు, తల, వీపు భాగాలను కోసేశాడు. తరువాత సాక్ష్యాలను తారుమారు చేసుందుకు మృతదేహానికి చీరచుట్టి నిప్పు పెట్టాడని, పూర్తి వివరాలు విచారణలో వెల్లడవుతాయని పోలీసులు తెలిపారు. శాంతారామ్ చవాన్‌ను, చింగు భోసలేలను అదుపులోకి తీసుకొని, కేసు నమోదు చేశాం. నిందితులకు 14 రోజుల జ్యుడీషియల్ రిమాండ్ విధించారు. ఈ హత్య వెనుకున్న కారణాలపై దర్యాప్తు చేస్తున్నామని పోలీసులు వెల్లడించారు.

ఫోన్ మాట్లాడుతోందని కుమార్తెను ముక్కలుగా నరికిన మరో కసాయి

తన కుమార్తె వేరే కులం వ్యక్తితో ఫోన్‌లో మాట్లాడుతుందని, అతడినే పెళ్లి చేసుకుంటుందేమోనని అనుమానంతో ఓ తండ్రి దారుణానికి ఒడిగట్టాడు. కన్న కూతురిని అత్యంత పాశవికంగా నరికిచంపాడు. తల నరికి చెరువులో పడేసి, మిగతా శరీర భాగాలను మూటగట్టి రైలు పెట్టెలో పడేశాడు. ఉత్తర్‌ప్రదేశ్‌లో జరిగిన ఈ ఘటన స్థానికంగా సంచనలంగా మారింది. పోలీసుల కథనం ప్రకారం ఖుషినగర్ నివాసి అయిన బిగ్గన్ అన్సారి, ఈ- రిక్షా నడుపుకుంటూ కుటుంబాన్ని పోషించుకుంటున్నాడు. అయితే, ఇటీవల తన చిన్న కూతురు మరో వ్యక్తితో ఫోన్‌లో మాట్లాడడం అన్సారీ గమనించాడు. ఈ

క్రమంలో అతడితో ఫోన్ మాట్లాడడం మానుకోవాలని కూమార్తెను మందలించాడు. అయితే, తండ్రి మాటను కుమార్తె నిరాకరించడంతో ఆమెను చంపడానికి ప్లాన్ చేశాడు. జరిగిన విషయం గురించి తన సోదరి నూర్జహాన్, బావ మొజిబుల్లా అన్సారీలతో చెప్పి హత్యకు స్కెచ్ వేశాడు. "హత్యకు ముందు భార్యా పిల్లలను ఇంటినుంచి పంపించాడు. ప్లాన్ ప్రకారమే హత్య చేశాడు. శరీరాన్ని ముక్కలుగా నరికాడు. తలను గ్రామానికి సమీపంలో ఉన్న ఒక చెరువులో పడేసినట్లు విచారణలో తెలిపాడు. గజ ఈతగాళ్లతో గాలింపు చేపట్టి బాలిక తలను గుర్తించాం. అయితే, ఘటనకు సంబంధించి ఇప్పటివరకు జరిగిన దర్యాప్తులో ముగ్గురిని గుర్తించాం" అని జీఆర్‌పీ ఎస్పీ రోహిత్ మిశ్రా తెలిపారు. మే 17న ఛప్రా-గోమతి నగర్ ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు, ఎస్-1 కోచ్‌ను శుభ్రపరుస్తుండగా అనుమానాస్పద పెట్టె, దానిపైన ఒక సంచిని క్లీనింగ్ సిబ్బంది గుర్తించి, సమాచారం ఇచ్చారని అధికారులు పేర్కొన్నారు. వెంటనే ఘటనా స్థలానికి వెళ్లి దాన్ని తనిఖీ చేయగా అందులో బాలిక మొండెం లభించిందని తెలిపారు. ఆ సమయంలో బాధితురాలి కాళ్లు, చేతులు వేర్వేరుగా పాలిథీన్ సంచుల్లో ప్యాక్ చేసి ఉన్నట్లు గుర్తించామన్నారు. అయితే, పెట్టెలో నుంచి రక్తపు మరకలు బయటకు కనిపించకుండా నిందితులు జాగ్రత్త పడ్డారని అధికారులు వెల్లడించారు. కుమార్తె మృతదేహ భాగాలను నిందితుడు తన ఈ-రిక్షాలోనే రైల్వే స్టేషన్‌కు తరలించాడని పోలీసులు పేర్కొన్నారు. అలాగే, నిందితుడు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం ఆధారంగా, జీఆర్‌పీ, స్థానిక పోలీసుల సంయుక్త బృందం ఆ నేరంలో ఉపయోగించిన ఆయుధాన్ని ఒక చెరువు నుంచి వెలికితీసినట్లు తెలిపారు. కాగా, అన్సారీ గతంలో విదేశాల్లో పనిచేసి, ఐదేళ్లక్రితం స్వగ్రామానికి తిరిగివచ్చి ఈ రిక్షాను నడుపుతున్నట్లు పోలీసులు తెలిపారు.

హైదరాబాద్‌లో మైనర్ బాలికపై గ్యాంగ్ రేప్.. పోక్సో కేసు నమోదు

హైదరాబాద్‌లో అఘాయిత్యం జరిగింది. మైనర్ బాలికపై గ్యాంగ్ రేప్ చేయడమే కాకుండా, వీడియో తీసి పలుమార్లు బ్లాక్‌మెయిల్ చేసి వారి కోరికను తీర్చుకున్నారు. ఈ క్రమంలో వారి వేధింపులు తాళలేక బాలిక పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయడంతో నిందితులపై పోక్సో కేసు నమోదు చేశారు. వివరాల్లోకి వెళ్తే.. హైదరాబాద్ దుండిగల్ ప్రాంతంలోని డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్ల సమీపంలోని ఓ షామియానా దుకాణంలో శివకుమార్ అలియాస్ మట్టు

(20) పనిచేస్తున్నాడు. ఈ క్రమంలో అటువైపు నుంచి వెళ్లే ఓ బాలికను తరచూ వెంటబడేవాడు. ఈ క్రమంలో ఒకరోజు బాలిక ఇంట్లో ఒంటరిగా ఉండటం గమనించి ఆమెపై అత్యాచారం చేశాడు. ఈ విషయం ఎవరికైనా చెబితే చంపేస్తానని బెదిరించాడు.

బాలిక మౌనంగా ఉండటాన్ని అదునుగా చేసుకున్న మట్టు అతని స్నేహితుడు నిజాంపేట రాము(30)తో కలిసి మరోసారి అత్యాచారానికి పాల్పడ్డాడు. ఆ సమయంలో ఫొటోలు, వీడియోలు తీశారు. తాము ఎప్పుడు పిలిస్తే అప్పుడు తమ దగ్గరకు రావాలని.. లేదంటే వాటిని బయటపెడతామని హెచ్చరించారు. ఆ తర్వాత నిందితుల నుంచి వరుస వేధింపులు రావడంతో తట్టుకోలేక బాలిక తల్లిదండ్రులకు జరిగినదంతా చెప్పేసింది. తల్లిదండ్రుల సాయంతో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసింది. ఈ మేరకు పోక్సో కేసు నమోదుచేసుకున్న పోలీసులు నిందితులను అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు.

- జోధ్‌పూర్‌లో దారుణం -

సామూహిక అత్యాచారం, బెదిరింపులతో అక్కాచెల్లెళ్ల ఆత్మహత్య

రాజస్థాన్‌లోని జోధ్‌పూర్ జిల్లాలో హృదయ విదారక ఘటన వెలుగులోకి వచ్చింది. సంవత్సరాల పాటు సామూహిక అత్యాచారం, బెదిరింపులు ఎదుర్కొన్న ఇద్దరు అక్కాచెల్లెళ్లు రెండు నెలల వ్యవధిలో ఆత్మహత్య చేసుకోవడం సంచలనం సృష్టించింది. జోధ్‌పూర్‌కు సమీపంలోని ఓ గ్రామానికి చెందిన ఓ యువతి స్నానం చేస్తున్నప్పుడు స్థానిక ఈ-మిత్ర సేవా కేంద్రం నిర్వాహకుడు వీడియోలు తీశాడు. వాటితో ఆమెను బెదిరించి లొంగదీసుకున్నాడు. ఆమెతో శారీరక వాంఛ తీర్చుకున్నాడు. అనంతరం మరో ఏడుగురితో కలిసి ఆ యువతిపై సామూహిక అత్యాచారానికి పాల్పడ్డాడు. దాదాపు నాలుగేళ్ల పాటు వారు ఆమెను శారీరకంగా, మానసికంగా వేధించారు. వారి వేధింపులు భరించలేక బాధిత మహిళ ఈ ఏడాది మార్చి 20న ఆత్మహత్య చేసుకుంది. ఆ తర్వాత బాధిత మహిళ సోదరిపై నిందితులు బెదిరింపులకు దిగారు. అక్క వీడియోలను బయటపెడతామని బెదిరిస్తూ తనపై కూడా అత్యాచారాలు కొనసాగించారని ఆమె ఆరోపించింది. ఆమె ఇచ్చిన ఫిర్యాదుపై పోలీసులు కేసు నమోదు చేసినప్పటికీ, నిందితులపై కఠిన చర్యలు తీసుకోలేదు. న్యాయం కోసం పలుమార్లు పోలీసులను ఆశ్రయించినా స్పందన లేకపోవడంతో సోదరి తీవ్ర నిరాశకు గురైంది. దీంతో ఆమె నీటి ట్యాంక్ పైకి ఎక్కి నిందితులను అరెస్ట్ చేయాలని

డిమాండ్ చేసింది. అనంతరం విషం తాగి ఆత్మహత్యాయత్నం చేసింది. ఆస్పత్రికి తరలిస్తుండగా మరణించింది. ఈ ఘటనతో స్థానికంగా తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తమైంది. ఇప్పటివరకు ఇద్దరు నిందితులను అదుపులోకి తీసుకున్నట్లు పోలీసులు తెలిపారు. మరికొందరిని విచారిస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. అలాగే కేసులో పోలీసుల వ్యవహారంపై శాఖాపరమైన విచారణ కూడా చేపడతామని అధికారులు హామీ ఇచ్చారు.

ఛత్తీస్‌గఢ్‌లో గర్భిణిని దారుణంగా చంపిన భర్త

ఛత్తీస్‌గఢ్‌లోని సుర్గుజా జిల్లాలో అత్యంత దారుణ ఘటన వెలుగులోకి వచ్చింది. 23 ఏళ్ల గర్భిణిని ఆమె భర్త అమానుషంగా హింసించి హత్య చేశాడు. భార్యను పాశవికంగా చంపేసి ఆ హత్యను రోడ్డు ప్రమాదంగా చూపించే ప్రయత్నం చేశాడు. అసలు విషయం బయటపడడంతో నిందితుడు పరారయ్యాడు. అతడి కోసం పోలీసులు గాలిస్తున్నారు . సకారియా గ్రామానికి చెందిన హీరాబాయిపై ఆమె భర్త ప్రదీప్ అగారియా మే 14న తీవ్రంగా దాడి చేశాడు. ఇనుప రాడ్లతో ఆమె తలపై కొట్టి చంపేశాడు. అనంతరం ఆమె మృతదేహాన్ని బైక్‌కు కట్టి అంబికాపూర్ మెడికల్ కాలేజీ ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్లాడు. రోడ్డు ప్రమాదంలో తన భార్య ప్రాణాలు కోల్పోయిందని చెప్పాడు. పోస్ట్‌మార్టం నిర్వహించిన వైద్యులు అసలు విషయం బయటపెట్టారు. ఆమె శరీరంపై 17కిపైగా తీవ్రమైన గాయాలు ఉన్నట్లు గుర్తించారు. తలకు బలమైన దెబ్బలు తగలడంతో కపాలం పగిలినట్లు ఫోరెన్సిక్ అధికారులు వెల్లడించారు. బాధితురాలి శరీరంలో నుంచి ఇనుప వస్తువును స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఫోరెన్సిక్ విభాగం తెలిపింది. ఈ హింస కారణంగానే గర్భంలోని శిశువు కూడా మరణించినట్లు వైద్యులు వెల్లడించారు. పోలీసులకు సమాచారం ఇవ్వడంతో నిందితుడు పరారయ్యాడు. ప్రదీప్ అగారియా హింసాత్మక ప్రవృత్తి కలిగి ఉండేవాడని, తరచుగా భార్యపై దాడి చేసే వాడిని కుటుంబ సభ్యులు తెలిపారు. కాగా, ప్రదీప్, హీరబాయి జంటకు నలుగురు పిల్లలు ఉన్నారు.

బాలల సెక్స్ ట్రాఫికింగ్ ఘటనల్లో నిందితులపై పోక్సో కేసు

దర్యాప్తు మొత్తం నేరగాళ్ల చర్యలపైనే ఉండాలి
సుప్రీం కోర్టు స్పష్టీకరణ

కమర్షియల్ సెక్స్ ట్రాఫికింగ్ కేసుల్లో బాధితులు బాలలైతే.. నిందితులపై భారతీయ న్యాయసంహితలోని 143, 144 సెక్షన్లు, అనైతిక మానవ అక్రమ రవాణా (నిరోధక) చట్టం (ఐటీపీఏ)లోని సెక్షన్లతోపాటు అత్యంత కఠినమైన పోక్సో చట్టం కింద కూడా అభియోగాలు నమోదు చేసి, విచారణ జరపాలని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. మహిళలు, బాలికల అక్రమ రవాణా, బలవంతపు వేశ్యావృత్తి అంశంపై దాఖలైన ప్రజాహిత వ్యాజ్యంపై భిన్నమైన కోణాల్లో సుదీర్ఘంగా విచారించిన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పులో ఈ అంశాన్ని విస్పష్టంగా పేర్కొంది. “మానవ అక్రమ రవాణాకు గురైన బాలల సమ్మతికి ఎలాంటి ప్రాధాన్యమూ లేదు. వారిని ఎలా ఒప్పించారనేదాంతో కూడా (బెదిరించడం/డబ్బు ఆశ చూపడం వంటివాటితో) సంబంధం లేదు. దర్యాప్తు అధికారుల దృష్టి అంతా.. నేరగాళ్ల చర్యలపైన, వారి ఉద్దేశాలపైనే ఉండాలి. బలవంతం చేయడం, మోసగించడం లాంటి విధానాలతో సహా.. ఏ విధంగానైనా సరే వారు మానవ అక్రమ రవాణాకు పాల్పడినట్టు రుజువైతే.. ‘బాధితుల అంగీకారం’ అనే వాదనను అప్రస్తుతంగా పరిగణించాలి” అని ధర్మాసనం తేల్చిచెప్పింది. చిన్నారులను లైంగికంగా దోపిడీకి గురి చేసే ఏ చర్య అయినా చట్టపరంగా సమ్మతి లేనిదేనని, దీనిపై మన దేశ చట్టాల్లో ఎలాంటి సందిగ్ధమూ లేదని పేర్కొంది.

వేశ్యావృత్తిలో ఉన్నవారిని వేధించొద్దు

స్వచ్ఛందంగా ఉంటే కేసులు పెట్టొద్దు: సుప్రీం కోర్టు

స్వచ్ఛందంగా వేశ్యావృత్తిలో ఉన్నవారిని, అక్రమ రవాణాకు గురై బలవంతంగా వేశ్యావృత్తి (సెక్స్ ట్రాఫికింగ్)లో కూరుకుపోయిన వారిని ఒకేలా చూడొద్దని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. పూర్తి సమ్మతితో వేశ్యావృత్తిలో ఉన్నవారిని ట్రాఫికింగ్ బాధితులుగా చూడొద్దని, అదే ట్రాఫికింగ్ అయితే ‘సమ్మతి’ అనేదే చెల్లదని స్పష్టం చేసింది. స్వచ్ఛందంగా వేశ్యావృత్తిలో

ఉన్నవారిపై అక్రమ రవాణా, ఇతర సీరియస్ క్రిమినల్ కేసులు పెట్టి వేధించవద్దని పేర్కొంది. అదే సమయంలో ట్రాఫికింగ్ బాధితులకు గౌరవప్రదమైన పునరావాసం పొందే హక్కు ఉందని తేల్చి చెప్పింది. మహిళలు, బాలికల అక్రమ రవాణా, బలవంతపు వేశ్యావృత్తికి సంబంధించి 'బాధితుల రక్షణ ప్రణాళిక'ను అనుసరించాలని ఆదేశించింది. ఈ మేరకు శుక్రవారం జస్టిస్ జేబీ పార్థీవాలా, జస్టిస్ ఆర్.మహదేవన్‌ల సుప్రీం ధర్మాసనం సంచలన తీర్పు వెలువరించింది. ఇది తమ హృదయాలను స్పృశించిన కేసు అని.. దేశవ్యాప్తంగా ఈ ప్రణాళికను పాటిస్తారని ఆశిస్తున్నామని పేర్కొంది.

మహిళలు, బాలికల అక్రమ రవాణా, బలవంతపు వేశ్యావృత్తి అంశంపై దాఖలైన ప్రజాహిత వ్యాజ్యంపై భిన్నమైన కోణాల్లో సుదీర్ఘంగా విచారించిన సుప్రీంకోర్టు తాజా ఆదేశాలు జారీ చేసింది. దీనిపై తరచూ విచారణ జరుపుతూ.. అమికస్ క్యూరీలుగా నియమితులైన న్యాయవాదులు, మహిళా, బాలల హక్కుల సంస్థలు, లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీలు, వివిధ ప్రభుత్వ విభాగాల వాదనలు విని, సూచనలు, సలహాలు స్వీకరించింది. సెక్స్ ట్రాఫికింగ్ బాధితులు, ఆశ్రయ గృహాల పరిస్థితి, ట్రాఫికింగ్ నిరోధన చట్టాల అమలు, వాటి దుర్వినియోగం తదితర అంశాలను పరిశీలించి.. తాజాగా కీలక ఆదేశాలు జారీ చేసింది. రాజ్యాంగంలోని 32, 142వ ఆర్టికల్స్ కింద సుప్రీంకోర్టుకు దఖలు పడిన అధికారం మేరకు.. దేశవ్యాప్తంగా వర్తించేలా 'బాధితుల రక్షణ ప్రణాళిక'ను అమలు చేయాలని ఆదేశిస్తున్నట్టు తెలిపింది. ఇన్నేళ్లుగా బాధితుల రక్షణ, పునరావాసం, వివిధ విభాగాల సమన్వయం, ట్రాఫికింగ్ చట్టాల దుర్వినియోగం, కేసుల దర్యాప్తులో లోపాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్టు తెలిపింది. తమ ఆదేశాలను కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎలా అమలు చేస్తున్నాయో పరిశీలించేందుకు మూడు నెలల తర్వాత మరోసారి విచారణ జరుపుతామని తెలిపింది. ఈ తీర్పును సిద్ధం చేయడానికి చాలా సమయం పట్టిందని, ఇకపై ఈ అంశంలో ఏ పుస్తకాలనూ చూడాల్సిన అవసరం ఉండబోదని భావిస్తున్నామని జస్టిస్ పార్థీవాలా పేర్కొన్నారు.

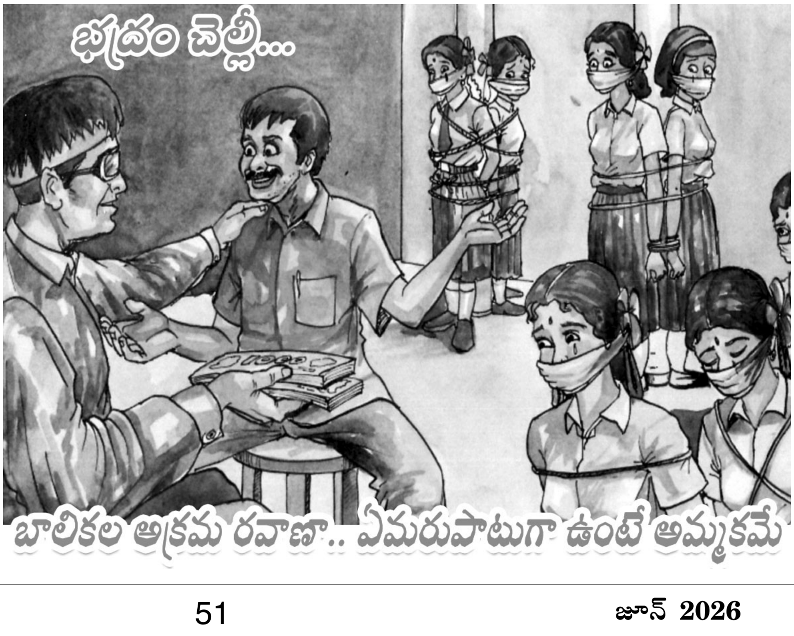

తమిళనాడులో దారుణం..
పదేళ్ల బాలిక గొంతు నులిమి హత్య

తమిళనాడులో దారుణ ఘటన చోటుచేసుకుంది. కోయంబత్తూరు సమీపంలోని సూలూర్ కన్నంపాలయం ప్రాంతంలో 10 సంవత్సరాల బాలిక అపహరణ, హత్య ఉదంతం తీవ్ర కలకలం రేపింది. ఈ దారుణానికి పాల్పడిన ఇద్దరు నిందితులను పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు. ప్రధాన నిందితుడు నాగపట్నంకు చెందిన కార్తీక్ (33) గా, అతనికి సహకరించిన మరో నిందితుడిని మోహన్ రాజ్‌గా గుర్తించారు. ఇంటి సమీపంలో కిరాణా సామాగ్రి కొనేందుకు వెళ్లిన చిన్నారిని నిందితుడు చాక్లెట్లు ఇస్తానని నమ్మించి బైక్‌పై అపహరించాడు. ఆపై కన్నంపాలయం చెరువు సమీపంలోని కొబ్బరి తోటలోకి తీసుకెళ్లి లైంగిక దాడికి ప్రయత్నించగా, బాలిక గట్టిగా కేకలు వేసి ప్రతిఘటించడంతో గొంతు నులిమి దారుణంగా హత్య చేశారు. అనంతరం మృతదేహాన్ని చెరువులో పడేశారు. సిసిటివి దృశ్యాల ఆధారంగా పోలీసులు నిందితులను పట్టుకున్నారు. ఈ దారుణ ఉదంతం వెలుగులోకి రావడంతో స్థానికులు, బాధిత కుటుంబ సభ్యులు తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. నిందితులను కఠినంగా శిక్షించాలంటూ సూలూర్-తిరుచ్చి జాతీయ రహదారిపై దాదాపు ఎనిమిది గంటల పాటు రాత్రి నుండి ఉదయం వరకు పెద్ద ఎత్తున రాస్తారోకో నిర్వహించారు. దీంతో పశ్చిమ మండల ఐజీ ఆర్.వి. రమ్య భారతి, ఎస్పీ పవన్ కుమార్ రెడ్డి ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని నిరసనకారులతో శాంతి చర్చలు జరిపారు.

నిందితులను కఠినంగా శిక్షిస్తాం: సిఎం విజయ్

ముఖ్యమంత్రి విజయ్ స్పందిస్తూ.. 'కోయంబత్తూరులో 10 ఏళ్ల బాలిక హత్యా ఘటన తీవ్ర దుఃఖాన్ని, దిగ్భ్రాంతిని కలిగించింది. ఇలాంటి అమానుషమైన, క్షమించరాని నేరపూరిత చర్యలను మన సమాజంలో ఎన్నటికీ సహించలేం. నిందితులను కఠినంగా శిక్షిస్తాం' అని ఎక్స్‌లో పోస్ట్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి నుంచి హామీ లభించే వరకు మార్చురీ నుంచి మృతదేహాన్ని తీసుకెళ్లేందుకు బాధితురాలి కుటుంబం నిరాకరించిన నేపథ్యంలో సీఎం విజయ్ పై విధంగా స్పందించారు.

బాలికపై అత్యాచార కేసు ప్రెస్‌మీట్‌లో తమిళనాడు పోలీసు అధికారుల వెకిలి నవ్వులు

తమిళనాడులో పదేళ్ల బాలికను కిడ్నాప్ చేసి, లైంగిక వేధింపులకు పాల్పడి, హత్య చేసిన ఘటనపై నిర్వహించిన విలేకరుల సమావేశంలో ఐపీఎస్ అధికారులు పగలబడి నవ్వుతున్న వీడియోలు సోషల్ మీడియాలో కలకలం రేపుతున్నాయి. ఇదే కేసుపై విలేకరులు ప్రశ్నించినప్పుడు మహిళా మంత్రి నవ్విన ఘటనపై ఇప్పటికే వివాదం కొనసాగుతోంది. తాజాగా ఐపీఎస్‌లు విరగబడి నవ్వుతున్న వీడియోలు వెలుగులోకి రావడంతో నెటిజన్లు మండిపడుతున్నారు. కోయంబత్తూరు జిల్లా సూళ్లూరు పట్టణంలో ఈనెల 21న ఇంటిముందు ఆడుకుంటున్న పదేళ్ల బాలికను దుండగులు కిడ్నాప్ చేసి, లైంగిక దాడికి పాల్పడి హత్య చేశారు. ఈ కేసులో నిందితులు కార్తి, మోహన్‌రాజ్‌లను పోలీసులు అరెస్టు చేసి, పోక్సో కేసు నమోదు చేశారు. ఆ సందర్భంగా సీనియర్ ఐపీఎస్ అధికారులైన వెస్ట్ జోన్ ఐజీ ఆర్‌వీ రమ్య భారతి, కోయంబత్తూరు రేంజ్ డీఐజీ పి.స్వామినాథన్, కోయంబత్తూరు ఎస్పీ పవన్ కుమార్ రెడ్డి నిర్వహించిన సంయుక్త విలేకరుల సమావేశంలో రమ్య భారతి పదేపదే విరగబడి నవ్వడం, దీంతో పక్కనున్న మరో అధికారి కూడా పగలబడి నవ్వుతున్న వీడియో వెలుగులోకి వచ్చింది. ఒక మైనర్ బాలిక కేసు విషయంలో ఏర్పాటు చేసిన మీడియా సమావేశంలో పోలీసులు ప్రవర్తించిన తీరుపై విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి.

తెలంగాణ మానవ హక్కుల కమిషన్ తొలి ఛైర్మన్

జస్టిస్ చంద్రయ్య కన్నుమూత

తెలంగాణ మానవ హక్కుల కమిషన్ తొలి ఛైర్మన్, ఉమ్మడి ఏపీ హైకోర్టు విశ్రాంత న్యాయమూర్తి జస్టిస్ జి. చంద్రయ్య (72) కన్నుమూశారు. ఊపిరితిత్తుల సంబంధిత సమస్యతో కొద్దిరోజులుగా బాధపడుతున్న ఆయన జూబ్లీహిల్స్ అపోలో ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ తుది శ్వాస విడిచారు. జస్టిస్ చంద్రయ్య మృతి పట్ల సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి విచారం వ్యక్తం చేశారు. జస్టిస్ చంద్రయ్య భౌతికకాయాన్ని సుప్రీం కోర్టు విశ్రాంత జస్టిస్ సయ్యద్ షా మహమ్మద్ ఖాద్రీ, తెలంగాణ మానవ హక్కుల కమిషన్ ఛైర్‌పర్సన్ జస్టిస్ షమీమ్ అక్తర్ సందర్శించి నివాళి అర్పించారు. జస్టిస్ సూరేపల్లి నంద, జస్టిస్ మాధవీదేవి, జస్టిస్ నగేశ్ భీమపాక, జస్టిస్ పుల్లా కార్తిక్, విశ్రాంత జస్టిస్ రాధారాణి సహా పలువురు న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ చంద్రయ్యకు నివాళులర్పించారు. అలాగే, అంబేడ్కర్ మెమోరియల్ ట్రస్ట్, దళిత, బహుజన సంఘాలు సంతాపం తెలిపాయి.

ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లా జిన్నారం మండలం తిమ్మాపూర్ గ్రామంలోని నిరుపేద

కుటుంబంలో జన్మించిన చంద్రయ్య.. ఉస్మానియా న్యాయ కళాశాలలో ఎల్ఎల్బీ, ఎల్ఎల్ఎం అభ్యసించారు. రాజనీతి శాస్త్రంలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ పట్టా పొందారు. ప్రభుత్వ ప్లీడర్గా రెండు పర్యాయాలు సేవలందించారు. ఉమ్మడి ఏపీ హైకోర్టు లీగల్ సర్వీసెస్ కమిటీ సభ్యుడిగా, వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలకు స్టాండింగ్ కౌన్సిల్గా ప్రభుత్వం తరపున పలు కేసుల్లో వాదనలు వినిపించారు. తన మాతృమూర్తి గుండా మార్తమ్మ పేరిట ట్రస్ట్ నెలకొల్పి సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. ఏపీ జ్యుడిషియల్ అకాడమీ అధ్యక్షుడిగా, హైకోర్టు లీగల్ సెల్ సర్వీసెస్ కమిటీ చైర్మన్గానూ పనిచేశారు. అడ్మినిస్టేటీవ్ జడ్జిగా పలు జిల్లా కోర్టుల్లో సేవలందించారు.

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు అదనపు న్యాయమూర్తిగా 2005లో, ఆ తర్వాత ఏడాది న్యాయమూర్తిగా పదోన్నతి పొందారు. జస్టిస్ చంద్రయ్య 2016 మే9న పదవీ విరమణ చేశారు. తెలంగాణ మానవ హక్కుల కమిషన్ మొట్టమొదటి చైర్మన్గా 2019లో బాధ్యతలు స్వీకరించారు. మూడేళ్లపాటు ఆ హోదాలో కొనసాగారు. ఎల్డర్స్ క్లబ్ ఇంటర్నేషనల్ ఫౌండేషన్కు గౌరవాధ్యక్షుడిగానూ, తెలంగాణ లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీ తొలి అధ్యక్షుడిగానూ పని చేశారు. మానవ హక్కుల ప్రచారోద్యమంలో జస్టిస్ చంద్రయ్య చేసిన కృషికి గుర్తింపుగా తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం గౌరవ డాక్టరేట్తో సత్కరించింది.

బాలికపై లైంగిక దాడి

సుమోటోగా కేసు నమోదుచేసిన బాలల హక్కు కమిషన్

ఏలూరు జిల్లా కామవరపుకోట మండలం కాళ్లచెరువు గ్రామంలో బాలికపై చర్చి పాస్టర్ లైంగిక దాడికి పాల్పడిన ఘటనను రాష్ట్ర బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ తీవ్రంగా పరిగణించింది. నిందితుడు చౌటపల్లి రాంబాబు(42)పై సుమోటోగా కేసు నమోదు చేసినట్లు కమిషన్ చైర్మన్ వేటుకూరి సూర్యనారాయణరాజు తెలిపారు. కళ్లచెరువు గ్రామానికి వెళ్లి బాధిత బాలికను, ఆమె కుటుంబాన్ని పరామర్శించనున్నట్లు ఆయన శనివారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. బాలిక ఆరోగ్య పరిస్థితి, పోలీసుల కేసు దర్యాప్తు పురోగతిపై సమగ్ర నివేదికను తీసుకోనున్నట్లు తెలిపారు.

కోల్‌కతా ఆర్జీ కర్ హత్యాచారం కేసులో ముగ్గురు ఐపీఎస్ అధికారుల సస్పెన్షన్

దేశవ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టిన ఆర్జీ కర్ మెడికల్ కాలేజీలో అత్యాచారం, హత్య కేసులో విధినిర్వహణల్లో నిర్లక్ష్యం వహించిన ముగ్గురు అధికారులపై పశ్చిమబెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి సువేందు అధికారి కీలక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ ముగ్గురినీ సస్పెండ్ చేస్తున్నట్లు

ప్రకటించారు. వీరిలో అప్పటి కోల్‌కతా పోలీస్ కమిషనర్ వినీత్ గోయెల్, అభిషేక్ గుప్తా, మనోజ్ ముఖోపాధ్యాయ్ ఉన్నారు. కోల్‌కతాలోని ఆర్జీ కర్ మెడికల్ కాలేజీ అండ్ హాస్పటల్‌లోని 31 ఏళ్ల పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ ట్రైనీ డాక్టర్ 2024 ఆగస్టులో అత్యాచారం, హత్యకు గురైంది. ఈ ఘటన సంచలనమైంది. వైద్యులు, విద్యార్థులు, పౌర సమాజం నిరనసలకు దిగారు. ఈ ఘటనలో నిందితులను శిక్షించి న్యాయం చేయాలని, పనిప్రాంతాల్లో కట్టుదిట్టమైన భద్రతా ఏర్పాట్లు చేయాలని, ఆసుపత్రి అధికారులు, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం ఈ ఘటనకు బాధ్యత వహించాలని డిమాండ్లు వెల్లువెత్తాయి. సాక్ష్యాలను తారుమారు చేయడం, పోలీసు చర్యలో జరుగుతున్న జ్యాపం, సంస్థాగతమైన నిర్లక్ష్యంపై ప్రజలు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. కోర్టు ఆదేశాలతో ఈ కేసును సీబీఐ చేపట్టింది. పశ్చిమబెంగాల్ ఎన్నికల్లో ఈ ఘటనను బీజేపీ ప్రధానంగా ప్రస్తావించింది. ఆర్జీ కర్ బాధితురాలికి న్యాయం చేస్తామని హామీ ఇచ్చింది. బాధితురాలి తల్లికి రత్న దేబ్‌నాథ్‌కు పానిహతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం నుంచి టిక్కెట్ కూడా ఇచ్చింది. ఆ నియోజకవర్గం నుంచి టీఎంసీ అభ్యర్థి తీర్థంకర్ ఘోష్‌పై రత్న దేబ్‌నాథ్ 28,836 ఓట్ల భారీ ఆధిక్యంతో గెలుపొందారు.

పోకిరీల ఆటకట్టించడానికి అర్ధరాత్రి సీక్రెట్ ఆపరేషన్

సాధారణ మహిళగా సీపీ సుమతి
దిల్‌సుఖ్‌నగర్ బస్టాండు సమీపంలో సాహసం
చుట్టుముట్టిన పోకిరీలు.. మద్యం మత్తులో వేధింపులు
40 మంది అదుపులోకి.. అంతా విద్యార్థులు, ఉద్యోగులే

నగరంలోని దిల్‌సుఖ్‌నగర్ బస్టాండ్. సమయం అర్ధరాత్రి 12 గంటలు. అప్పుడే ఓ మహిళ.. బస్సు కోసం నిరీక్షిస్తున్నట్లుగా అక్కడికి చేరారు. తాను ఎక్కాల్సిన బస్సు రాలేదన్నట్లుగా అటూ ఇటూ తిరిగారు. అంతే.. పలువురు పోకిరీలు బైక్‌లపై వచ్చి ఆమె చుట్టూ రౌండ్లు కొట్టడం మొదలుపెట్టారు. వెకిలిచేష్టలకు దిగారు. 'ఎంతకొస్తావ్? ఎటు వెళ్దాం?' అంటూ వేధించారు. ఇలా.. అర్ధరాత్రి 12 గంటలకు మొదలైన వేధింపులు.. తెల్లవారుజామున 3 గంటల వరకు కొనసాగాయి. వాటిని మౌనంగా భరించిన ఆ మహిళ అలాగే అక్కడ ఉన్నారు. అంతసేపయినా.. అటువైపు గస్తీ పోలీసులు ఒక్కరు కూడా రాలేదు. చివరకు 3 గంటల తర్వాత అటుగా వచ్చిన గస్తీ కానిస్టేబుల్.. ఆ మహిళ చుట్టూ ఉన్న పోకిరీల గుంపును చూసి అక్కడికి వెళ్లాడు. ఆ మహిళను చూసి షాకయ్యాడు. ఆపై వెంటనే ఆమెకు సెల్యూట్ చేశాడు. దీనిని చూసి అక్కడున్న పోకిరీలు షాకయ్యారు. ఎందుకంటే.. అక్కడ ఉన్నది మల్కాజిగిరి పోలీస్

కమిషనర్ సుమతి. ఇటీవలే కమిషనర్‌గా బాధ్యతలు స్వీకరించిన సుమతి.. తొలుత మహిళల భద్రతపై దృష్టి సారించారు. అందులో భాగంగా ఎక్కడెక్కడ అర్ధరాత్రి పోకిరీలు, ఆకతాయిలు, తాగుబోతులు మహిళలను వేధిస్తున్నారు, ఎక్కడ సమస్య తీవ్రంగా ఉందనే విషయంపై ఆరా తీశారు. సరూర్‌నగర్, చైతన్యపురి పోలీస్ స్టేషన్‌ల పరిధిలో పోకిరీల సమస్య ఎక్కువగా ఉన్నట్లు గుర్తించారు. దాంతో దిల్‌సుక్‌నగర్ బస్టాండు పరిసర ప్రాంతాల్లో మూడు రోజులపాటు రాత్రిపూట రెక్కీ నిర్వహించారు. సమస్య తీవ్రతను గుర్తించిన సీపీ.. ఒకరోజు అర్ధరాత్రి దాటాక స్వయంగా రంగంలోకి దిగారు.

ఒక సాధారణ మహిళగా స్పెషల్ ఆపరేషన్ నిర్వహించిన సుమతి.. పోలీసుల పెట్రోలింగ్ వైఫల్యాన్ని కళ్లారా చూశారు. పోకిరీల గుంపు రోడ్డుపై ఒక మహిళను ఇంతలా వేధిస్తున్నా.. గస్తీ పోలీసు వాహనాలు మచ్చుకైనా కనిపించకపోవడాన్ని గుర్తించారు. మూడు గంటలపాటు నిర్వహించిన సీక్రెట్ ఆపరేషన్‌లో మొత్తం 40 మంది పోకిరీలను అదుపులోకి తీసుకున్నారు. వారిని విచారించగా.. ఎక్కువ మంది వివిధ ప్రాంతాల నుంచి ఉన్నత చదువులు, ఉద్యోగం కోసం నగరానికి వచ్చినవారుగా తేలింది. హాస్టళ్లలో ఉంటూ.. మద్యం, గంజాయికి అలవాటుపడి మత్తులో రోడ్డుపై తిరుగుతూ.. అర్ధరాత్రి మహిళలను వేధింపులకు గురిచేస్తున్నట్లు నిర్ధారించారు. వారి తల్లిదండ్రులకు సమాచారం ఇచ్చిన సీపీ.. ఇకపై అర్ధరాత్రి రోడ్డుపై అకారణంగా తిరిగినా, మద్యం, గంజాయి మత్తును మానుకోకపోయినా తోకలు కట్ చేస్తానని వార్నింగ్ ఇచ్చినట్లు తెలిసింది. కాగా, సుమతి 2001లో కాజీపేట డీఎస్పీగా పనిచేస్తున్నప్పుడు కూడా అక్కడ ఇలాంటి స్పెషల్ ఆపరేషన్ నిర్వహించి సంచలనం సృష్టించారు.

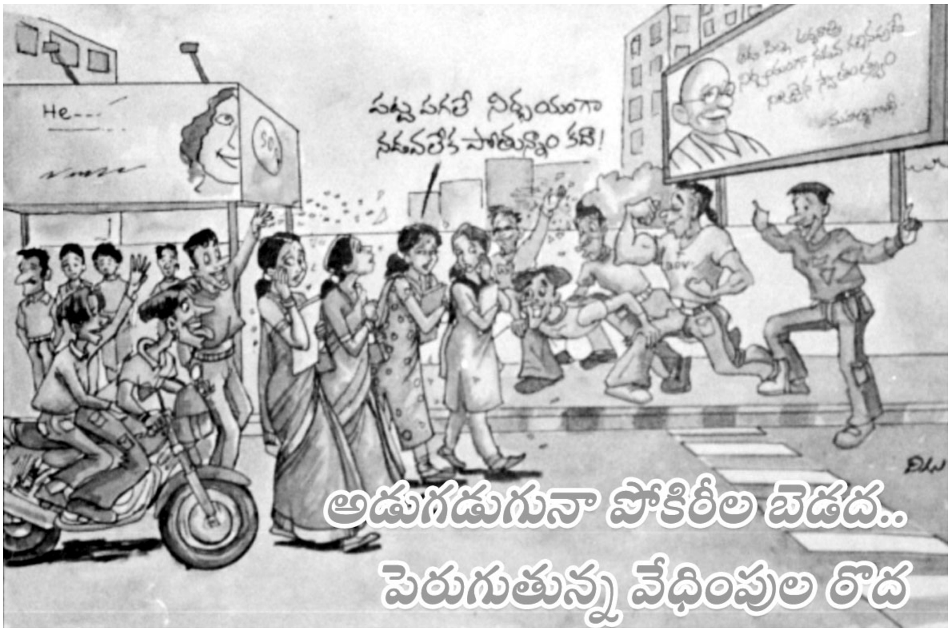

మాతా శిశు సంరక్షణ సేవల పటిష్ఠతకు 'జనని'

యాప్‌ను అందుబాటులోకి తెచ్చిన కేంద్ర ప్రభుత్వం

మాతా శిశు సంరక్షణను మరింత పటిష్ఠం చేయడానికి కేంద్ర ఆరోగ్య శాఖ సరికొత్త డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాంను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. ఇది లబ్ధిదారులకు అందుతున్న సేవలను నిరంతరాయంగా పరిశీలించడానికి, వాస్తవ సమయంలో క్షేత్ర స్థాయిలో పరిస్థితిని అంచనా వేయడానికి, ఇతర ప్లాట్‌ఫాంలతో అనుసంధానం ద్వారా మరింత మెరుగైన సేవలందించడానికి దోహదం చేస్తుంది. 'ఆవిష్కరణలు, సమగ్రత-ఉత్తమ పద్ధతులు'పై జరిగిన జాతీయ సదస్సులో ఈ డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాం 'జనని'ని విడుదల చేశారు. గర్భధారణ నుంచి శిశువు పుట్టిన మొదటి నెల వరకూ సాగే 'మాతా శిశు సంరక్షణ ప్రయాణమే' ఈ జనని యాప్. ఇప్పటికే ఉన్న ఆర్‌సీహెచ్(రీప్రొడక్టివ్ అండ్ చైల్డ్ హెల్త్)కు ఇది ఆధునిక రూపం. ఇది హైరిస్క్ ప్రెగ్నెన్సీ కేసుల్లో స్వయంచాలకంగా వ్యవహరించి కీలక సమయాల్లో అధికారులకు హెచ్చరికలు జారీ చేస్తుంది.

పౌష్టికాహార పంపిణీలో ఏపీకి ఏ-ప్లస్ గ్రేడ్

గర్భిణులు, బాలింతలు, పిల్లలకు పౌష్టికాహారం అందించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏ-ప్లస్ గ్రేడ్‌లో నిలిచిందని రాష్ట్ర మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి సూర్యకుమారి తెలిపారు. గర్భిణులు, బాలింతలకు 96.22 శాతం, పిల్లలకు 97.29 శాతం పంపిణీ చేసి లక్ష్యాన్ని చేరుకున్న ట్టు వెల్లడించారు. కలెక్టర్ల సదస్సులో మహిళలు, చిన్నారుల కోసం అమలవుతున్న సంక్షేమ పథకాలపై ప్రజంటేషన్ ఇచ్చారు. సూర్యకుమారి మాట్లాడుతూ.. అంగన్వాడీ కేంద్రాలను కేవలం పౌష్టికాహారం ఇచ్చే కేంద్రాలుగానే కాకుండా చిన్నారులకు ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణంలో విద్యను అందించే ప్రీ స్కూళ్లుగా తీర్చిదిద్దడానికి చేపట్టిన మౌలిక సదుపాయాల పనుల గురించి వివరించారు. అద్దె భవనాల్లో నడుస్తున్న అంగన్వాడీలకు సొంత భవనాలు నిర్మించడానికి వెంటనే స్థలాలు కేటాయించేలా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. పీఎం జన్‌మన్ పథకం కింద గిరిజన ప్రాంతాల్లో మంజూరైన 192 కేంద్రాల్లో 156 భవనాల నిర్మాణాలు పూర్తి చేశామని తెలిపారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఖాళీగా ఉన్న 641 అంగన్వాడీ వర్కర్లు, 131 మినీ వర్కర్లు, 5,325 హెల్పర్ల పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియను ఈ నెలలో పూర్తి చేయాలని డెడ్‌లైన్ విధించామన్నారు. బాల్య వివాహాలను అరికట్టడంలో ప్రభుత్వం వంద శాతం సక్సెస్ అయిందని, టోల్ ఫ్రీ నంబర్ 1098 లేదా ఇతర మార్గాల ద్వారా వచ్చిన ఫిర్యాదులపై తక్షణమే స్పందించినట్టు తెలిపారు.

- గుజరాత్‌లో దారుణం -

ఇంటి అద్దె కట్టలేక భార్య, కుమార్తెపై అత్యాచారానికి అనుమతి

అద్దె చెల్లించలేని ఓ వ్యక్తి దారుణ నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. తన భార్య, కుమార్తెపై అత్యాచారం చేసేందుకు ఇంటి యజమానితో ఒప్పందం చేసుకున్నాడు. ఈ ఘటన ఇప్పుడు సంచలనంగా మారింది. దీనికి సంబంధించిన వార్త నెట్టింట చక్కర్లు కొడుతోంది. అయితే, నిందితులను అరెస్టు చేసిన పోలీసులు వారిని కటకటాల వెనక్కి పంపారు. గుజరాత్‌లోని సురేంద్రనగర్‌కు చెందిన బాధిత కుటుంబం మోర్బికి వలస వెళ్లింది. ఓ ఇంట్లో నెలకు రూ.2 వేలతో అద్దెకు దిగింది. భార్య, కుమార్తెతో కలిసి కుటుంబ యజమాని చిన్నచిన్న పనులు చేసుకుంటూ జీవనం సాగిస్తున్నాడు. అయితే, కొన్ని నెలలుగా వారిని తీవ్రమైన ఆర్థిక సమస్యలు చుట్టుముట్టాయి. కనీసం కుటుంబాన్ని పోషించడానికి కూడా డబ్బులు లేకపోయాయి. మరోవైపు నాలుగు నెలల ఇంటి అద్దె బకాయి పడ్డారు. వారి ఆర్థిక సమస్యలను ఇంటి యజమాని ఆసరాగా చేసుకున్నాడు. అప్పటికే సదరు వ్యక్తి భార్య, కూతురిపై కన్నేసిన ఇంటి యజమాని.. అద్దె కట్టాలని బెదిరింపులకు దిగాడు. డబ్బులు కట్టలేకపోతే అతని భార్య, కూతురుని తన వద్దకు పంపాలన్నాడు. దీంతో దిక్కుతోచని స్థితిలో సదరు వ్యక్తి.. ఇంటి యజమాని వద్దకు తన భార్య, కూతురిని పంపించాడు. ఆ కీచకుడు మహిళ, ఆమె కూతురిపై అఘాయిత్యానికి పాల్పడ్డాడు. అయితే, బాధిత మహిళ జరిగిన విషయాన్ని తన తల్లికి తెలియజేసింది. దీంతో ఆమె తన కూతురు, మనమరాలిని వెంట తీసుకొని మోర్బి పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేసింది. ఈ ఫిర్యాదు ఆధారంగా ఇంటి యజమాని, మహిళ భర్తపై పోక్సో సహా పలు సెక్షన్ల కింద పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు. ఈ ఘటనతో సంబంధం ఉన్న మరో వ్యక్తి కోసం పోలీసులు గాలిస్తున్నారు.

కట్టడి చేస్తోందని కన్నతల్లిని చంపిన కుమారుడు

మరో మైనర్‌తో కలిసి కత్తులతో పొడిచిన వైనం
నగదు, బంగారంతో పరారీ
తిరుపతిలో అదుపులోకి తీసుకున్న పోలీసులు

తల్లి తనపై చూపిస్తున్న చిరుకోపం, చిరాకు, పెడుతున్న నిబంధనలను ఇటీవలే పదో తరగతి పాసైన కుమారుడు సహించలేకపోయాడు. తల్లిపై కొన్నాళ్లుగా కసి పెంచుకున్నాడు. అడ్డు తొలగించుకోవాలని నిర్ణయానికొచ్చాడు. ఇదే సమయంలో ఏడాది కిందట క్రికెట్ గ్రౌండ్‌లో ఇంటర్ పరీక్షలు రాయకుండా తిరుగుతున్న ఓ కుర్రాడు పరిచయం అయ్యాడు. ఆ కుర్రాడు కూడా ఇంట్లో నిరాదరణకు గురై కుటుంబ సభ్యులపై తీవ్ర కోపం, అసహనంతో జీవిస్తున్నాడు. దీంతో వీరిద్దరి బంధం బలపడింది. ఇద్దరూ ముంబై వెళ్లి మాఫియాలో కలిసిపోవాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఇదే సమయంలో తన తల్లిని కడతేర్చాలన్న తన మనసులోని మాటను స్నేహితుడికి చెప్పాడు. దీంతో ఇద్దరూ ప్లాన్ వేసుకున్నారు. స్నేహితుడితో కలిసి తల్లిని బాత్‌రూంలో బంధించి కత్తులతో కసితీరా పొడిచి చంపేశారు. రక్తాన్ని తుడిచేశారు. మృతదేహాన్ని ఇంటి వెనుకభాగంలో ముళ్లపొదలు ఉన్న చెరువు సమీపంలో పడవేశారు. ఇంట్లో బీరువాలో ఉన్న తొమ్మిదిన్నర తులాల బంగారం, ఐదు వేల నగదుతో పాటు ఓ మొబైల్‌తో పరాయ్యారు. పలాస, విశాఖ, ఆపై ముంబై చేరుకున్నారు. అక్కడి నుంచి తిరుపతి వెళ్లగా అక్కడి పోలీసులు సహకారంతో స్థానిక పోలీసులకు పట్టుబడ్డారు. విలేకరుల సమావేశంలో రాజాం టౌన్, రూరల్ సీఐలు అశోక్‌కుమార్, ఉపేంద్రతో కలిసి చీపురుపల్లి డీఎస్పీ రాఘవులు ఈ కేసు వివరాలను వెల్లడించారు. డీఎస్పీ వివరాల మేరకు.. రాజాం మున్సిపాలిటీ పరిధిలోని డోలపేట ముంజేటివీధికి చెందిన ముంజేటి స్పందన (35) అనే మహిళను ఆమె కుమారుడు మరో స్నేహితుడితో కలిసి మే 4న అత్యంత దారుణంగా, పాశవికంగా కత్తులతో పొడిచి చంపేశారు. ఇటీవలే పదోతరగతి ఉత్తీర్ణుడైన కొడుకుపట్ల స్పందన కఠినంగా వ్యవహరించడం, అడుగడుగునా నిబంధనలు విధించడంతో తల్లిపై కసి పెంచుకున్నాడు. ఇదే సమయంలో ఇటీవల తాను ఓ అమ్మాయిని

ప్రేమిస్తున్నానని తల్లికి చెప్పడంతో ఆమె మరింత ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. దీంతో ఎలాగైనా తల్లిని హతమార్చాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఈ విషయాన్ని ఏడాదిగా కలిసిమెలిసి తిరుగుతున్న తన స్నేహితుడికి వివరించాడు. దీంతో సరేనన్నాడు. ఇందుకోసం ప్రణాళిక రచించారు. ఈనెల 4న స్నేహితుడిని తీసుకుని ఇంటికి వచ్చాడు. ఇంట్లో తల్లి స్పందన లేకపోవడంతో రమ్మని ఆమెకు కాల్ చేశాడు. తన తల్లి ఇంటికిరాగానే బాత్‌రూంకి వెళుుందని, నువ్వు అక్కడే ఉండి హతమార్చాలని స్నేహితుడికి సూచించాడు. కొడుకు కాల్ చేయడంతో ఇంటికి వచ్చింది స్పందన, అప్పటికే ప్లాన్ ప్రకారం బాత్‌రూంలో మాటువేసి ఉన్న స్నేహితుడు కుడిచేతితో స్పందన గొంతునొక్కడం ప్రారంభించాడు. ఆమె గట్టిగా కేకలు వేయడంతో ఎడమచేతితో స్పందన నోరుమూశాడు. దీంతో ఆ కుర్రాడి ఎడమచేతిని స్పందన కరవడం ప్రారంభించింది. నొప్పిని భరిస్తూ స్పందనను వదిలిపెట్టలేదు. కొద్దిసేపటికి స్పందన బాత్‌రూంలో నేలపై పడిపోవడంతో అక్కడే ఉన్న స్పందనను కొడుకుతో పాటు స్నేహితుడు రెండు చాకులతో కసిగా ఆమె శరీరంపై 12 నుంచి 15 సార్లు గట్టిగా పొడిచారు. ఆమె మృతి చెందిందని నిర్ధారణకు వచ్చాక ఇద్దరూ బాత్‌రూంలో రక్తాన్ని శుభ్రం చేశారు. మృతదేహాన్ని ఇంటివెనుక ఉన్న ముళ్లపొదల సమీపంలో చెరువువద్ద పడవేశారు. ఇద్దరూ బట్టలు మార్చుకుని చాకుల్ని దూరంగా పారవేశారు. ఇంట్లో బీరువాలో ఉన్న తొమ్మిదిన్నర తులాల బంగారం, ఐదు వేల నగదు, స్పందన మొబైల్‌ను తీసుకుని ఇంటి నుంచి పరారీ అయ్యారు. ముంబై వెళ్లాలని అక్కడ మాఫియాలో కలవాలన్న ఆకాంక్షతో ఉన్న ఇద్దరూ తొలుత పలాస ప్రాంతానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ తెలిసిన ఓ స్నేహితుడి వద్ద ఈనెల 4న రాత్రి బస చేశారు. అక్కడి నుంచి నేరుగా ముంబైకి వెళ్లారు. ఇద్దరి వద్ద సిమ్‌లు లేని మొబైల్స్ ఉండడంతో ఇన్‌స్టాలో స్నేహితులకు మెసేజ్ చేసేవారు. వీరిద్దరి కదలికలను గుర్తించిన పోలీసులు పలాస ప్రాంతంలో వీరికి ఆశ్రయం ఇచ్చిన స్నేహితుడిని అదుపులోకి తీసుకున్నారు. అతని నుంచి లభ్యమైన సమాచారం ప్రకారం ముంబైలో ఉన్నట్లు పోలీసులు నిర్ధారించుకున్నారు. అప్పటికే వీరికోసం గాలిస్తున్న అయిదు బృందాల్లో ఓ బృందం ముంబైలో వీరున్న ప్రదేశాన్ని గుర్తించి స్థానిక పోలీసుల సహకారం కోరింది. ఇంతలో అక్కడి పోలీసుల కన్నుకప్పి నేరుగా తిరుపతి చేరుకున్నారు. వీరిద్దరి కదలికలను గుర్తించిన రాజాం పోలీస్ బృందం తిరుమల, తిరుపతి పోలీసుల సహకారంతో వారిని అదుపులోకి తీసుకున్నారు.

వారి నుంచి హత్యకు ఉపయోగించిన రెండు చాకులు, ఓ బంగారు కడియాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. రాజాం ఏరియా ఆసుపత్రిలో ఇద్దరికి వైద్యపరీక్షలు నిర్వహించి శ్రీకాకుళంలోని జువైనల్ బోర్డు ఎదుట హాజరుపరిచారు.

బెంగాల్ ఎన్నికల్లో ఆర్జీకర్ బాధితురాలి తల్లి ఘనవిజయం

మరో ఇద్దరు సామాన్య మహిళలు విజయ కేతనం

బెంగాల్ ఎన్నికల్లో గెలిచిన ముగ్గురు బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలు ఇప్పుడు అందరి దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నారు. దీనికి కారణం వారు అత్యంత సామాన్యులు కావడమే. రాజకీయ నేపథ్యం లేకపోయినా, కేవలం బాధితుల పక్షాన నిలబడి, వ్యవస్థలోని అన్యాయాన్ని ఎదిరించిన ముగ్గురు మహిళలు ఈ ఎన్నికల్లో నారీ శక్తికి నిలువెత్తు సాక్ష్యాలుగా నిలిచారు. సందేశ్‌ఖాలీ బాధితురాలు రేఖా పాత్ర, ఆర్జీ కర్ బాధితురాలి తల్లి రత్న దేబ్‌నాథ్, శ్రమజీవి కలితా మాఝీ సాధించిన విజయాలు ఇప్పుడు దేశవ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశంగా మారాయి. ఓటు అనే ఆయుధంతో సామాన్య పౌరుడు ఎంతటి విప్లవాన్నైనా తీసుకురాగలడనే నిజాన్ని ఈ బెంగాల్ మహిళా యోధులు నిరూపించారు. రేఖా పాత్ర, రత్న దేబ్‌నాథ్ , కలితా మాఝీ.. ఈ ముగ్గురూ భారతీయ జనతా పార్టీ తరపునే పోటీ చేసి విజయం సాధించారు.

సందేశ్‌ఖాలీ గళం.. రేఖా పాత్ర

సందేశ్‌ఖాలీలో మహిళలపై జరిగిన అరాచకాలకు వ్యతిరేకంగా మొట్టమొదట గళమెత్తిన ధీరవనిత రేఖా పాత్ర. కేవలం ఒక సాధారణ గృహిణిగా ఉంటూ, అధికార పార్టీ నాయకుల అకృత్యాలను ఎండగట్టిన ఆమె ప్రయాణం అసాధారణం. బీజేపీ అభ్యర్థిగా బరిలోకి దిగిన రేఖను అణచివేయడానికి అనేక ప్రయత్నాలు జరిగినప్పటికీ, ఆమె వెనకడుగు వేయలేదు. సుమారు 5,000 ఓట్ల మెజారిటీతో విజయం సాధించి, అణచివేతకు గురైన వేలాది మంది మహిళల ఆత్మగౌరవ ప్రతీకగా నిలిచారు.

న్యాయం కోసం - ఆర్జీకర్ బాధితురాలి తల్లి రత్న దేబ్‌నాథ్

ఆర్జీ కర్ ఆసుపత్రిలో జరిగిన అమానవీయ ఘటన యావత్ దేశాన్ని కదిలించింది. తన కుమార్తెకు జరిగిన అన్యాయంపై అలుపెరుగని పోరాటం చేసిన రత్న దేబ్‌నాథ్ , కేవలం

బాధితురాలి తల్లిగా మిగిలిపోకుండా ప్రజల మద్దతుతో ఎన్నికల బరిలోకి దిగారు. అధికార యంత్రాంగం సాక్ష్యాలను తారుమారు చేస్తోందన్న ఆరోపణల మధ్య, ఆమె ప్రజల కోర్టులో న్యాయం కోరారు. అధికార పార్టీ అభ్యర్థిపై 28,000 ఓట్ల భారీ మెజారిటీ సాధించడం బెంగాల్ రాజకీయాల్లో ఒక ప్రకంపన. ఈ గెలుపు కేవలం రాజకీయ విజయం కాదు, వ్యవస్థలోని కుళ్లుపై ప్రజలు వేసిన బలమైన చెంపదెబ్బ అన్న అభిప్రాయం సామాన్యుల్లో వినిపిస్తోంది.

పనిమనిషి నుంచి.. ఎమ్మెల్యే స్థాయికి..

ఇళ్లలో పనిమనిషిగా జీవనం సాగించే కలితా మాఝి ప్రస్థానం ఒక స్ఫూర్తి పాఠం. రాజకీయ వర్గాల బెదిరింపులకు భయపడకుండా, తనను ఉపాధికి దూరం చేసిన శక్తులపైనే ఆమె గెలిచి చూపించారు. పనిమనిషిగా ఉంటూనే ప్రజాప్రతినిధిగా ఎదగడం ప్రజాస్వామ్యపు గొప్పతనాన్ని చాటిచెప్పింది. 12,000 ఓట్ల తేడాతో ఘనవిజయం సాధించిన కలిత, కష్టజీవుల గళాన్ని చట్టసభలకు తీసుకెళ్లబోతున్నారు. అధికార మదంతో సామాన్యులను అణచివేయలేరని ఆమె విజయం రుజువు చేసింది.

తమిళనాట తెలుగు మహిళ కీర్తన విజయం

కీర్తన.. ప్రస్తుతం తమిళ రాజకీయాల్లో విస్తృతంగా వినిపిస్తున్న పేరిది. రాజకీయ అరంగేట్రంలోనే 108 స్థానాల్లో జయకేతనం ఎగురవేసిన తమిళగ వెట్రిగ కళగం(టీవీకే) పార్టీలో 22 మంది మహిళా ప్రజాప్రతినిధులున్నారు. 9 మంది మంత్రుల్లో కేవలం తెలుగమ్మాయి కీర్తనకే మంత్రి మండలిలో చోటు దక్కడం విశేషం. 2024లో ఏపీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లోనూ టీడీపీ గెలుపు కోసం కీర్తన పనిచేశారు. ఆమె తండ్రి కూడా రాజకీయనాయకుడే అయినా.. నేరుగా జనాల్లోకి వెళుతూ తండ్రిని మించిన తనయ అనిపించుకున్నారామె. కీర్తన రాజకీయ నాయకురాలు మాత్రమే కాదు.. ఓ విద్యావంతురాలైన మేధావి కూడా. ఎమ్మెస్సీ పట్టభద్రురాలైన ఆమెకు చదువుకునే రోజుల నుంచే సమాజం పట్ల, ప్రజా సమస్యల పట్ల చక్కటి అవగాహన ఉంది.

ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ నియమాలు-2026

జిల్లా కలెక్టర్లకు సుప్రీం కోర్టు అత్యున్నత అధికారాలు

11 పాయింట్లతో సమగ్ర మార్గదర్శకాలు

దేశంలో ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ నియమాలు--2026ను పకడ్బందీగా అమలు అంశంలో జిల్లా కలెక్టర్లకు సుప్రీం కోర్టు అత్యున్నత అధికారాలను కట్టబెట్టింది. పర్యావరణ (సంరక్షణ) చట్టం -1986 ప్రకారం కలెక్టర్లకు ఈ చట్టబద్ధమైన అధికారాలను అప్పగిస్తూ కీలక ఉత్తర్వులు వెలువరించింది. పర్యావరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 23 ప్రకారం తక్షణమే నోటిఫికేషన్ జారీ చేయాలని కేంద్ర పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖను ఆదేశించింది. జస్టిస్ పంకజ్ మిథల్, జస్టిస్ ఎస్‌వీఎన్ భట్టితో కూడిన ధర్మాసనం ఓ కేసు విచారణ సందర్భంగా ఈ తీర్పునిచ్చింది. పట్టణాలు, నగరాలను పరిశుభ్రంగా తీర్చిదిద్దేందుకు 11 పాయింట్లతో కూడిన సమగ్ర మార్గదర్శకాలను కూడా ధర్మాసనం జారీ చేసింది. ముఖ్యంగా చట్టబద్ధమైన నిబంధనలను పాటించడంలో విఫలమయ్యే భారీ వ్యర్థ ఉత్పత్తిదారుల (బల్క్ వేస్ట్ జనరేటర్స్)కు నీరు, విద్యుత్ సరఫరాను నిలిపివేసే అసాధారణ అధికారాన్ని కలెక్టర్లకు కల్పించింది. ఈ మార్గదర్శకాల అమలు చేసే క్రమంలో జిల్లా కలెక్టర్లు జారీ చ్ఞస ఏ ఆదేశమైనా సుప్రీంకోర్టు ఉత్తర్వుల కొనసాగింపుగానే భావించాలని ధర్మాసనం తేల్చి చెప్పింది. కాగా, ఈ ఆదేశాల అమలుపై చేపట్టిన చర్యలను వివరిస్తూ కేంద్ర గృహ నిర్మాణ, పట్టణ వ్యవహారాల శాఖ కార్యదర్శికి, పర్యావరణ శాఖ కార్యదర్శికి కలెక్టర్లు నివేదికలు పంపాలని కోర్టు పేర్కొంది. స్వల్ప, మధ్య, దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాల సాధనపై మే 24లోగా నివేదికలను దాఖలు చేయాలని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఆదేశించింది. తదుపరి విచారణ మే 25కు వాయిదా వేసింది.

11 సూత్రాల ప్రణాళిక

1) తడి, పొడి వ్యర్థాలను ఇళ్లు/సంస్థలు వద్దే వేరు చేయాలి. నిబంధనలు ఉల్లంఘించే వారికి చలాన్లు విధించాలి.

2) చెత్త రవాణాకు మూసివున్న వాహనాలనే వాడాలి.

3) చెత్త ఎక్కువగా పేరుకుపోయే ప్రాంతాలపై నిఘా.

4) జనం రద్దీ ఉండే చోట్ల రోజుకు రెండుసార్లు ఊడ్చాలి.

5) వ్యర్థాల ప్రాసెసింగ్‌కు ఎస్‌పీవీలను ఏర్పాటు చేయాలి.

6) పట్టణ, స్థానిక సంస్థలు తమ బడ్జెట్‌లో నిర్దిష్ట శాతాన్ని పరిశుభ్రత, వ్యర్థాల నిర్వహణకే కేటాయించాలి.

7) వార్డుల వారీగా పరిశుభ్రతపై ర్యాంకులు ఇచ్చి, ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వాలి.

8) కొత్తగా వెలిసే లేఅవుట్లు, విస్తరణ ప్రాంతాల్లో వ్యర్థాల నిర్వహణకు ప్రత్యేక స్థలాలను ముందే కేటాయించాలి.

9) ఎక్కడా వ్యర్థాలను పారబోయడం కానీ, పాత చెత్తకుప్పలు పేరుకుపోవడం కానీ ఉండకూడదు.

10) ప్రతి వార్డులో 'తగ్గించడం-పునర్వినియోగించడం-రీసైక్లింగ్' (ఆర్‌ఆర్‌ఆర్) కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి.

11) ప్రతి ప్రధాన నగరం పారిశ్రామిక సంస్థలతో ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవాలి. తద్వారా మెటీరియల్ రికవరీ ఫెసిలిటీ (ఎంఆర్‌ఎఫ్) కేంద్రాలు వ్యర్థాల సేకరణకు వేదికలుగా మారతాయి. దీని ఆధారంగానే నగర పాలక సంస్థలు సదరు పరిశ్రమలకు 'ఎక్స్‌టెండెడ్ ప్రొడ్యూసర్ రెస్పాన్సిబిలిటీ' (ఈపీఆర్) ధ్రువీకరణ పత్రాలను జారీ చేసే వీలుంటుంది.

దేశంలో పడిపోతున్న సంతానోత్పత్తి రేటు

శాంపిల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్ నివేదికలో వెల్లడి

జపాన్, చైనా, దక్షిణ కొరియా వంటి దేశాల్లాగే భారత్‌లో కూడా సంతానోత్పత్తి రేటు పడిపోతోంది..! దీంతో జననాల రేటు తగ్గిపోతోంది. జనాభా స్థిరంగా ఉండాలంటే ఒక మహిళకు సగటున 2.1 ప్రసవాలు అవసరం. కానీ.. భారత్‌లో సంతానోత్పత్తి రేటు రీప్లేస్‌మెంట్ లెవెల్ కంటే తక్కువగా నమోదైంది. శాంపిల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్-2024 నివేదిక ప్రకారం దేశంలో సంతానోత్పత్తి రేటు 1.9గా నమోదైంది. 2023లోనూ ఇది 1.9గానే ఉంది. కాగా, మరణాల రేటు కొవిడ్ పూర్వపు స్థాయి కంటే ఎక్కువగా ఉన్నట్టు ఈ నివేదిక పేర్కొంది. భారత రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఆఫీసు(ఆర్‌జీఐ) తాజాగా శాంపిల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్(ఎస్ఆర్ఎస్) నివేదికను విడుదల చేసింది. ఈ నివేదిక ప్రకారం.. దేశంలో సంతానోత్పత్తి రేటు వరుసగా ఐదో ఏడాది కూడా రీప్లేసమెంట్ లెవెల్(2.1) కంటే తక్కువగా నమోదవడం, మరణాల రేటు కొవిడ్ ముందు స్థాయిల కంటే ఎక్కువగా ఉండడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది. 2024లో దేశంలో జననాలరేటు ప్రతి 1000 జనాభాకు 18.3గా ఉండగా.. 2023లో ఇది 18.4గా నమోదైంది. పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఇది 14.9 నుంచి 14.7కి పడిపోగా.. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కూడా 20.3 నుంచి 20.2కు తగ్గింది. జననాల రేటులో మార్పు కనిపించినప్పటికీ.. ప్రతి 1000 జనాభాకు సంభవించే మరణాల సంఖ్య.. స్థూల మరణాల రేటు (సీడీఆర్) సగటు 6.4 వద్ద స్థిరంగా కొనసాగింది. నవజాత శిశు మరణాల రేటు కాస్త తగ్గింది.

Form - IV
(See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars of the UDBHAVA Telugu Monthly, Hyderabad, as required under Rule 8 of the Registration of News Paper (Central) Rules, 1956.

1. Place of Publication	:	Hyderabad
2. Periodicity of Publications	:	Monthly
3. Printer's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
4. Publisher's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
5. Editor's Name	:	M. Madhava Vasu
Whether Citizen of India?	:	Yes
Address	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015
6. Name and address of Individuals who own the Newspaper	:	M. Madhava Vasu
	:	1-24-21/4, (24-387), Plot No.1, Sri Sai Nagar, Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015

I, M. Madhava Vasu, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-

M. Madhava Vasu
(Publisher)

Our Aim
all Human Rights for all

Aims Human Rights Society Surveys

Women and Child Welfare / Freedom / Rights

Regd. No. 1808/2005

Regd. Off: Plot No.1, H. No.1-24-21/4, (24-387), Sri Sai Nagar,
Lothukunta, Alwal, Secunderabad - 500 015.